



**ПРЕДСЈЕДНИШТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

607

На основу члана 11. и 12. тачка ц) Закона о одбрани Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 88/05), члана 14. Закона о учешћу припадника Оружаних снага Босне и Херцеговине, полицијских службеника, државних службеника и осталих запосленика у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству ("Службени гласник БиХ", број 14/05), те члана 32. став (1) тачка а) Пословника о раду Предсједништва Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/13, 32/13 и 22/14), Предсједништво Босне и Херцеговине на 131. ванредној сједници, одржаној 15. јуна 2021. године, донијело је

ОДЛУКУ

**О ЗАВРШЕТКУ УЧЕШЋА КОНТИНГЕНТА
ОРУЖАНИХ СНАГА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У
МИСИЈИ ПОДРШКЕ МИРУ "ОДЛУЧНА ПОДРШКА"
У ИСЛАМСКОЈ РЕПУБЛИЦИ АВГАНИСТАН**

Члан 1.

(Предмет)

Завршава се учешће цијелокупног контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан (у даљем тексту: мисија РСМ) најкасније 11. септембра 2021. године.

Члан 2.

(Наредбе о повлачењу)

Наредбу о повлачењу из мисије РСМ за сваки дио контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине појединачно донијеће министар одбране у складу са планом повлачења земље партнера.

Члан 3.

(Овлаштење министра)

Министар одбране ће у складу са Законом о одбрани Босне и Херцеговине регулисати сва питања неопходна за успјешно повлачење контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине из мисије РСМ.

Члан 4.

(Извјештавање)

Министарство одбране Босне и Херцеговине ће доставити Предсједништву Босне и Херцеговине извјештај о окончању након повлачења посљедњег дијела контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине из мисије РСМ.

Члан 5.

(Стављање ван снаге)

Овом Одлуком ставља се ван снаге Одлука о продужењу мандата групи штабних официра Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан, број 01-50-1-2136-39/20 од 22.07.2020. године, Одлука о измјени Одлуке о продужењу мандата групи штабних официра Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан, број 01-50-1-845-3/21 од 12.03.2021. године, Одлука о продужењу мандата групи подофицира Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан, број 01-50-1-1430-69/20 од 13.05.2020. године, Одлука о измјени Одлуке о продужењу мандата групи подофицира Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан, број 01-50-1-845-1/21 од 12.03.2021. године, Одлука о продужењу мандата пјешадијској јединици Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици

Авганистан, број 01-50-1-3006-42/20 од 15.10. 2020. године, Одлука о продужењу мандата припадницима војне полиције Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Афганистан, број 01-50-1-3006-39/20 од 15.10.2020. године, Одлука о продужењу мандата припадницима ЕОД тима Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Афганистан, број 01-50-1-1715-46/20 од 10.06.2020. године и Одлука о измјени Одлуке о продужењу мандата припадницима ЕОД тима Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Афганистан, број 01-50-1-845-2/21 од 12.03.2021. године.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-2012-5/21

15. јуна 2021. године

Сарајево

Предсједавајући

Милорад Додик, с. р.

Na osnovu člana 11. i 12. tačka c) Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05), člana 14. Zakona o učešću pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miру i drugim aktivnostima u inostranstvu ("Službeni glasnik BiH", broj 14/05), te člana 32. stav (1) tačka a) Poslovnika o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/13, 32/13 i 22/14), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 131. vanrednoj sjednici, održanoj 15. juna 2021. године, donijelo je

ODLUKU

O ZAVRŠETKU UČEŠĆA KONTINGENTA ORUŽANIH SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE U MISIJI PODRŠKE MIRU "ODLUČNA PODRŠKA" U ISLAMSKOJ REPUBLICI AFGANISTAN

Члан 1.

(Predmet)

Završava se učešće cjelokupnog kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan (u daljem tekstu: misija RSM) najkasnije 11. septembra 2021. године.

Члан 2.

(Naredbe o povlačenju)

Naredbu o povlačenju iz misije RSM za svaki dio kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine pojedinačno donijeće ministar odbrane u skladu sa planom povlačenja zemlje partnera.

Члан 3.

(Ovlaštenje ministra)

Ministar odbrane će u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine regulisati sva pitanja neophodna za uspješno povlačenje kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz misije RSM.

Члан 4.

(Izvjештаvanje)

Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine će dostaviti Predsjedništvу Bosne i Hercegovine izvještaј о okončanju nakon povlačenja posljednjeg dijela kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz misije RSM.

Члан 5.

(Stavljanje van snage)

Ovom Odlukom stavlja se van snage Odluka о produženju mandata grupi štabnih oficira Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-2136-39/20 од 22.07.2020. године, Odluka о izmjeni Odluke о produženju mandata grupi štabnih oficira Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-3/21 од 12.03.2021. године, Odluka о produženju mandata grupi podoficira Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-1430-69/20 од 13.05.2020. године, Odluka о izmjeni Odluke о produženju mandata grupi podoficira Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-1/21 од 12.03.2021. године, Odluka о produženju mandata pješadijskoј jedinici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-3006-42/20 од 15.10. 2020. године, Odluka о produženju mandata pripadnicima vojne policije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-3006-39/20 од 15.10.2020. године, Odluka о produženju mandata pripadnicima EOD тима Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-1715-46/20 од 10.06.2020. године i Odluka о izmjeni Odluke о produženju mandata pripadnicima EOD тима Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji podrške miру "Odlučna podrška" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-2/21 од 12.03.2021. године.

Члан 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu даном доношења i објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-2012-5/21

15. јуна 2021. године

Сарајево

Предсједавајући

Милорад Додик, с. р.

Temeljem članka 11. i 12. točka c) Zakona о obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05), članka 14. Zakona о судјеловању припадника Оружаних снага Босне и Херцеговине, полицијских службеника, државних службеника i осталих запосленика у операцијама потпоре миру i другим активностима у иноземству ("Службени гласник БиХ", број 14/05), те чланка 32. ставак (1) тачка а) Пословника о раду Предсједништва Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/13, 32/13 i 22/14), Предсједништво Босне и Херцеговине на 131. изванредној сједници, одржаној 15. липња 2021. године, donijelo je

ODLUKU

O ZAVRŠETKU SUDJELOVANJA KONTINGENTA ORUŽANIH SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE U MISIJI POTPORE MIRU "ODLUČNA POTPORA" U ISLAMSKOJ REPUBLICI AFGANISTAN

Чланак 1.

(Predmet)

Završava se судјеловање cjelokupnog kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miру "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan (u daljem tekstu: misija RSM) najkasnije 11. rujna 2021. године.

Članak 2.

(Zapovjedi o povlačenju)

Zapovjed o povlačenju iz misije RSM za svaki dio kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine pojedinačno donijeti će ministar obrane sukladno planu povlačenja zemlje partnera.

Članak 3.

(Ovlast ministra)

Ministar obrane će sukladno Zakonu o obrani Bosne i Hercegovine regulirati sva pitanja neophodna za uspješno povlačenje kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz misije RSM.

Članak 4.

(Izvrješćivanje)

Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine dostaviti će Predsjedništvu Bosne i Hercegovine izvješće o okončanju nakon povlačenja posljednjeg dijela kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz misije RSM.

Članak 5.

(Stavljanje izvan snage)

Ovom Odlukom stavlja se izvan snage Odluka o produljenju mandata skupini stožernih časnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-2136-39/20 od 22.07.2020. godine, Odluka o izmjeni Odluke o produljenju mandata skupini stožernih časnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-3/21 od 12.03.2021. godine, Odluka o produljenju mandata skupini dočasnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-1430-69/20 od 13.05.2020. godine, Odluka o izmjeni Odluke o produljenju mandata skupini dočasnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-1/21 od 12.03.2021. godine, Odluka o produljenju mandata pješačkoj postrojbi Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-3006-42/20 od 15.10.2020. godine, Odluka o produljenju mandata pripadnicima vojne policije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-3006-39/20 od 15.10.2020. godine, Odluka o produljenju mandata pripadnicima EOD tima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-1715-46/20 od 10.06.2020. godine i Odluka o izmjeni Odluke o produljenju mandata pripadnicima EOD tima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u misiji potpore miru "Odlučna potpora" u Islamskoj Republici Afganistan, broj 01-50-1-845-2/21 od 12.03.2021. godine.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-2012-5/21
15. lipnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Milorad Dodik, v. r.

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

608

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 7. став (2) Одлуке о усвајању оквира интероперабилности Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 53/18), а у вези са закључком Савјета министара Босне и Херцеговине са 41. сједнице Савјета министара Босне и Херцеговине, одржане 28.01.2016. године, на приједлог Генералног секретаријата Савјета министара Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине на 38. сједници одржаној 26.05.2021. године, донио је

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА КООРДИНАЦИЈЕ ЗА ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) Овом одлуком именују се чланови Координације за интероперабилност Савјета министара Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: чланови Координације за интероперабилност) у саставу:
 - а) Ивана Шарић, Генерални секретаријат Савјета министара Босне и Херцеговине, предједавајућа;
 - б) Свјетлана Перковић, Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, замјеница предједавајуће;
 - ц) Адмир Нушановић, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине, замјеник предједавајуће;
 - д) Соња Јурић, Агенција за статистику Босне и Херцеговине, члан;
 - е) Весна Шеховац, Агенција за статистику Босне и Херцеговине, члан;
 - ф) Зора Алексић, Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, члан;
 - г) Нермин Бећирбашић, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине, члан;
 - х) Марко Зекић, Генерални секретаријат Савјета министара Босне и Херцеговине, члан;
 - и) Бранислав Зимоњић, Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, члан;
 - ј) Данко Лупи, Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, члан;
 - к) Амир Хусић, Министарство безбједности Босне и Херцеговине, члан;
 - л) Асмир Бутковић, Министарство безбједности Босне и Херцеговине - Агенција за полицијску подршку, члан;
 - м) Маја Голијанин, Генерални секретаријат Савјета министара Босне и Херцеговине, технички секретар.
- (2) Координација за интероперабилност, по потреби, у свој рад укључује представнике других заинтересованих институција, стручњаке из информационе-комуникационе-технолошке индустрије и академске заједнице.

- (3) Чланови Координације за интероперабилност се именују на период од четири (4) године, с тим да институције које имају своје представнике у Координацији за интероперабилност Савјета министара БиХ, по потреби могу промијенити своје представнике у току трајања њиховог мандата.

Члан 2.

(Задаци чланова Координације за интероперабилност)

Задаци чланова Координације за интероперабилност су:

- а) припремање и усаглашавање нацрта и приједлога докумената из надлежности Савјета министара Босне и Херцеговине у вези са интероперабилношћу;
- б) усаглашавање приједлога планских и имплементационих докумената које усваја Савјет министара Босне и Херцеговине у вези са интероперабилношћу;
- ц) активно учешће у праћењу провођења планираних активности с циљем успостављања и одржавања Оквира интероперабилности;
- д) координисање провођења Оквира интероперабилности између институција те унутар властитих организација;
- е) координисање активности и пројеката институција из области интероперабилности;
- ф) подстицање и развијање свијести о потреби примјене и провођења Оквира интероперабилности;
- г) годишње извјештавање Савјета министара Босне и Херцеговине, укључујући и достављање информација о стању развијености интероперабилности институција;
- х) успостављање, одржавање и кориштење библиотеке стратешких и имплементационих докумената интероперабилности, методолошких докумената, каталога техничких норми и слично;
- и) координисање успостављања и прилагођавања информационо-комуникационе инфраструктуре ради постизања интероперабилности и успостављања услуга у институцијама Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Начин рада Координације за интероперабилност)

- (1) Координација за интероперабилност ће донијети пословник о раду Координације за интероперабилност у року од шездесет (60) дана од дана објаве ове одлуке у "Службеном гласнику БиХ", којим ће се регулисати начин рада и реализација задатака дефинисаних у члану 2. ове одлуке.
- (2) Одлуке Координације за интероперабилност се, по правилу, доносе консензусом.
- (3) У случају да се консензус не постигне, Координација одлучује већином гласова присутних чланова Координације, уз обавезу да су у ту већину укључени гласови предједавајућег и два замјеника предједавајућег.
- (4) Генерални секретаријат Савјета министара Босне и Херцеговине пружа стручну и административну помоћ у раду Координације за интероперабилност.

Члан 4.

(Накнада за рад)

- (1) Именовани из члана 1. имају право на једнократну годишњу накнаду у висини основице за обрачун плате

запосленим у институцијама БиХ, која се примјењивала у години за коју се накнада исплаћује.

- (2) Накнада за рад из става (1) овог члана исплаћује се након усвајања годишњег извјештаја о раду чланова Координације за интероперабилност, уз примјену ограничења прописаних чланом 39. ст. (3), (4) и (5) Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 и 25/18 и 65/20).

- (3) Именовани из члана 1. имају право на накнаду у периоду мандата на који су именовани.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 108/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предједавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 7. став (2) Одлуке о усвајању Оквира интероперабилности Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 53/18), а у вези са закључком Вјећа министара Босне и Херцеговине са 41. сједнице Вјећа министара Босне и Херцеговине, одржане 28.01.2016. године, на приједлог Генералног секретаријата Вјећа министара Босне и Херцеговине, Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 38. сједници одржаној 26.05.2021. године, донјело је

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА КООРДИНАЦИЈЕ ЗА ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ ВЈЕЋА МИНИСТРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) Овом се одлуком именују чланови Координације за интероперабилност Вјећа министара Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: чланови Координације за интероперабилност) у саставу:
 - а) Ивана Шарић, Генерални секретаријат Вјећа министара Босне и Херцеговине, предједавајућа;
 - б) Свјетлана Перковић, Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, замјеница предједавајуће;
 - в) Адмир Нушановић, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине, замјеник предједавајуће;
 - д) Сонја Јурић, Агенција за статистику Босне и Херцеговине, члан;
 - е) Весна Шеховач, Агенција за статистику Босне и Херцеговине, члан;
 - ф) Зора Алексић, Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, члан;
 - г) Нермин Беџирбашић, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине, члан;
 - х) Марко Зекић, Генерални секретаријат Вјећа министара Босне и Херцеговине, члан;
 - и) Бранислав Зимонјић, Министарство комуникација и промоције Босне и Херцеговине, члан;
 - ј) Данко Лукић, Министарство комуникација и промоције Босне и Херцеговине, члан;

- k) Amir Husić, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, član;
 - l) Asmir Butković, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine - Agencija za policijsku podršku, član;
 - m) Maja Golijanin, Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, tehnički sekretar.
- (2) Koordinacija za interoperabilnost, po potrebi, u svoj rad uključuje predstavnike drugih zainteresiranih institucija, stručnjake iz informacijsko-komunikacijsko-tehnološke industrije i akademske zajednice.
- (3) Članovi Koordinacije za interoperabilnost imenuju se na period od četiri (4) godine, s tim da institucije koje imaju svoje predstavnike u Koordinaciji za interoperabilnost Vijeća ministara BiH po potrebi mogu promijeniti svoje predstavnike tokom trajanja njihovog mandata.

Član 2.

(Zadaci članova Koordinacije za interoperabilnost)

Zadaci članova Koordinacije za interoperabilnost su:

- a) pripremanje i usaglašavanje nacrti i prijedloga dokumenata iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u vezi s interoperabilnošću,
- b) usaglašavanje prijedloga planskih i implementacijskih dokumenata koje usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u vezi s interoperabilnošću,
- c) aktivno učešće u praćenju provedbe planiranih aktivnosti s ciljem uspostave i održavanja Okvira interoperabilnosti,
- d) koordiniranje provedbe Okvira interoperabilnosti između institucija te unutar vlastitih organizacija,
- e) koordiniranje aktivnosti i projekata institucija iz oblasti interoperabilnosti,
- f) podsticanje i razvijanje svijesti o potrebi primjene i provedbe Okvira interoperabilnosti,
- g) godišnje izvještavanje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, uključujući i dostavu informacija o stanju razvijenosti interoperabilnosti institucija,
- h) uspostava, održavanje i korištenje biblioteke strateških i implementacijskih dokumenata interoperabilnosti, metodoloških dokumenata, kataloga tehničkih normi i sl.,
- i) koordiniranje uspostave i prilagođavanja informacijsko-komunikacijske infrastrukture radi postizanja interoperabilnosti i uspostave usluga u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 3.

(Način rada Koordinacije za interoperabilnost)

- (1) Koordinacija za interoperabilnost donijet će poslovnik o radu Koordinacije za interoperabilnosti u roku šezdeset (60) dana od dana objave ove odluke u "Službenom glasniku BiH", kojim će se regulisati način rada i realizacija zadataka definiranih u članku 2. ove odluke.
- (2) Odluke Koordinacije za interoperabilnost, po pravilu, donose se konsenzusom.
- (3) U slučaju da se konsenzus ne postigne, Koordinacija odlučuje većinom glasova prisutnih članova Koordinacije, uz obavezu da su u tu većinu uključeni glasovi predsjedavajućeg i dva zamjenika predsjedavajućeg.
- (4) Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pruža stručnu i administrativnu pomoć u radu Koordinacije za interoperabilnost.

Član 4.

(Naknada za rad)

- (1) Imenovani iz člana 1. imaju pravo na jednokratnu godišnju naknadu u visini osnovice za obračun plaće

zaposlenim u institucijama BiH, koja se primjenjivala u godini za koju se naknada isplaćuje.

- (2) Naknada za rad iz st. (1) ovog člana isplaćuje se nakon usvajanja godišnjeg izvještaja o radu članova Koordinacije za interoperabilnost, uz primjenu ograničenja propisanih članom 39. st. (3), (4) i (5) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18 i 65/20).
- (3) Imenovani iz člana 1. imaju pravo na naknadu u periodu mandata na koji su imenovani.

Član 5.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 108/21
26. maja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 7. stavak (2) Odluke o usvajanju okvira interoperabilnosti Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 53/18), a u vezi sa zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 41. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održane 28.1.2016. godine, na prijedlog Generalnog tajništva Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

ODLUKU O IMENOVANJU ČLANOVA KOORDINACIJE ZA INTEROPERABILNOST VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

(Predmet Odluke)

- (1) Ovom se odlukom imenuju članovi Koordinacije za interoperabilnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: članovi Koordinacije za interoperabilnost) u sastavu:
 - a) Ivana Šarić, Generalno tajništvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, predsjedateljica;
 - b) Svjetlana Perković, Uprava za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine, zamjenica predsjedateljice;
 - c) Admir Nušanović, Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, zamjenik predsjedateljice;
 - d) Sonja Jurić, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, član;
 - e) Vesna Šehovac, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, član;
 - f) Zora Aleksić, Uprava za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine, član;
 - g) Nermin Bećirbašić, Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, član;
 - h) Marko Zekić, Generalno tajništvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, član;
 - i) Branislav Zimonjić, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, član;
 - j) Danko Lupi, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, član;

- k) Amir Husić, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, član;
 - l) Asmir Butković, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine - Agencija za policijsku potporu, član;
 - m) Maja Golijanin, Generalno tajništvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, tehnički tajnik.
- (2) Koordinacija za interoperabilnost, po potrebi, u svoj rad uključuje predstavnike drugih zainteresiranih institucija, stručnjake iz informacijsko-komunikacijsko-tehnološke industrije i akademske zajednice.
- (3) Članovi Koordinacije za interoperabilnost imenuju se na razdoblje od četiri (4) godine, s tim da institucije koje imaju svoje predstavnike u Koordinaciji za interoperabilnost Vijeća ministara BiH, po potrebi mogu promijeniti svoje predstavnike tijekom trajanja njihovog mandata.

Članak 2.

(Zadaci članova Koordinacije za interoperabilnost)

Zadaci članova Koordinacije za interoperabilnost su:

- a) pripremanje i usuglašavanje nacrti i prijedloga dokumenata iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u vezi s interoperabilnošću,
- b) usuglašavanje prijedloga planskih i implementacijskih dokumenata koje usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u vezi s interoperabilnošću,
- c) aktivno sudjelovanje u praćenju provedbe planiranih aktivnosti s ciljem uspostave i održavanja Okvira interoperabilnosti,
- d) koordiniranje provedbe Okvira interoperabilnosti između institucija te unutar vlastitih organizacija,
- e) koordiniranje aktivnosti i projekata institucija iz oblasti interoperabilnosti,
- f) podsticanje i razvijanje svijesti o potrebi primjene i provedbe Okvira interoperabilnosti,
- g) godišnje izvješćivanje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, uključujući i dostavu informacija o stanju razvijenosti interoperabilnosti institucija,
- h) uspostava, održavanje i korištenje knjižnice strateških i implementacijskih dokumenata interoperabilnosti, metodoloških dokumenata, kataloga tehničkih normi i sl.,
- i) koordiniranje uspostave i prilagodbe informacijsko-komunikacijske infrastrukture radi postizanja interoperabilnosti i uspostave usluga u institucijama Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

(Način rada Koordinacije za interoperabilnost)

- (1) Koordinacija za interoperabilnost donijet će poslovnik o radu Koordinacije za interoperabilnosti u roku šezdeset (60) dana od dana objave ove odluke u "Službenom glasniku BiH", kojim će se regulirati način rada i realizacija zadataka definiranih u članku 2. ove odluke.
- (2) Odluke Koordinacije za interoperabilnost, po pravilu, donose se konsenzusom.
- (3) U slučaju da se konsenzus ne postigne, Koordinacija odlučuje većinom glasova nazočnih članova Koordinacije, uz obvezu da su u tu većinu uključeni glasovi predsjedatelja i dva zamjenika predsjedatelja.
- (4) Generalno tajništvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pruža stručnu i administrativnu pomoć u radu Koordinacije za interoperabilnost.

Članak 4.

(Naknada za rad)

- (1) Imenovani iz članka 1. imaju pravo na jednokratnu godišnju naknadu u visini osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama BiH, koja se primjenjivala u godini za koju se naknada isplaćuje.
- (2) Naknada za rad iz st. (1) ovog članka isplaćuje se nakon usvajanja godišnjeg izvješća o radu članova Koordinacije za interoperabilnost, uz primjenu ograničenja propisanih člankom 39. st. (3), (4) i (5) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18 i 65/20).
- (3) Imenovani iz članka 1. imaju pravo na naknadu u razdoblju mandata na koji su imenovani.

Članak 5

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 108/21
26. svibnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

609

На основу члана 20. у вези са чланом 141. став (8) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 39. сједници одржаној 11. јуна 2021. године, донио је

ОДЛУКУ

О ОДОБРАВАЊУ УЛАСКА И БОРАВКА У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ ПОД ПОСЕБНИМ УСЛОВИМА

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком одобрава се организовани улазак и боравак у Босни и Херцеговини под посебним условима држављанима Републике Србије, ученицима основних школа са подручја Косова, без важећих путних исправа, у периоду од 19.06. до 27.06.2021. године ради студијског путовања - екскурзије.

Члан 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овој одлуци дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Гранични прелази и спискови ученика и пратње)

- (1) Прва група улази у Босну и Херцеговину дана 19.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 26.06.2021. године преко граничног прелаза Павловића мост. Друга група улази у Босну и Херцеговину дана 20.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 27.06.2021. године преко граничног прелаза Вардиште.
- (2) Спискове ученика и њихове пратње сачињава Министарство безбједности Босне и Херцеговине у сарадњи са организатором Хуманитарним удружењем грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и спискове доставља Граничној полицији Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Епидемиолошке мјере)

Организатори боравка Хуманитарно удружење грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и учесници боравка из ове одлуке обавезни су да се придржавају и да поштују сва упутства и наредбе надлежних органа Босне и Херцеговине, епидемиолошких и здравствених служби.

Члан 5.

(Реализација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство безбједности Босне и Херцеговине и његове управне организације Гранична полиција Босне и Херцеговине и Служба за послове са странцима.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 120/21
11. јуна 2021. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

На основу члана 20. у веzi са чланом 141. став (8) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15) и члана 17. Закона о Вијећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вијеће министара Босне и Херцеговине, на 39. сједници одржаној 11. јуна 2021. године, донијело је

ОДЛУКУ**О ОДОБРАВАНЈУ УЛАСКА И БОРАВКА У БОСНУ И
HERCEGOVINU ПОД ПОСЕБНИМ УСЛОВИМА**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком одобрава се организовани улазак и боравак у Босни и Херцеговини под посебним условима држављанима Републике Србије, ученицима основних школа са подручја Косова, без важећих путних исправа, у периоду од 19.06. до 27.06.2021. године ради студијског путовања - екскурзије.

Члан 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овој одлуци дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Гранични прелаз и спискови ученика и пратње)

- (1) Прва група улази у Босну и Херцеговину дана 19.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 26.06.2021. године преко граничног прелаза Павловића most. Друга група улази у Босну и Херцеговину дана 20.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 27.06.2021. године преко граничног прелаза Вардиште.
- (2) Спискове ученика и њихове пратње саčinjava Министарство сигурности Босне и Херцеговине у сарадњи са организатором Humanитарним удружењем грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и спискове доставља Граничној полицији Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Епидемиолошке мјере)

Организатори боравка Humanитарно удружење грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и учесници боравка из ове одлуке обавезни су да се придржавају и да

поштују сва упутства и наредбе надлежних органа Босне и Херцеговине, епидемиолошких и здравствених служби.

Члан 5.

(Realizација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство сигурности Босне и Херцеговине и његове управне организације Гранична полиција Босне и Херцеговине и Служба за послове са странцима.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 120/21
11. јуна 2021. године
Сарајево

Председавајући
Вијећа министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

На основу чланака 20. у свеzi с чланком 141. став (8) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15) и члана 17. Закона о Вијећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вијеће министара Босне и Херцеговине, на 39. сједници одржаној 11. јуна 2021. године, донијело је

ОДЛУКУ**О ОДОБРАВАНЈУ УЛАСКА И БОРАВКА У БОСНУ И
HERCEGOVINU ПОД ПОСЕБНИМ УВЈЕТИМА**

Чланак 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком одобрава се организовани улазак и боравак у Босни и Херцеговини под посебним увјетима држављанима Републике Србије, ученицима основних школа са подручја Косова, без важећих путних исправа, у раздобљу од 19.06. до 27.06.2021. године ради студијског путовања - екскурзије.

Чланак 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овој одлуци дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Чланак 3.

(Гранични пријелаз и спискови ученика и пратње)

- (1) Прва група улази у Босну и Херцеговину дана 19.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 26.06.2021. године преко граничног пријелазу Павловића most. Друга група улази у Босну и Херцеговину дана 20.06.2021. године, а излази из Босне и Херцеговине дана 27.06.2021. године преко граничног пријелазу Вардиште.
- (2) Пописе ученика и њихове пратње саčinjava Министарство сигурности Босне и Херцеговине у сарадњи с организатором Humanитарном удругом грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и пописе доставља Граничној полицији Босне и Херцеговине.

Чланак 4.

(Епидемиолошке мјере)

Организатори боравка Humanитарна удруга грађана "Одбор за помоћ Косову и Метохији" из Бања Луке и судионици боравка из ове одлуке обавезни су придржавати се и поштовати све упуте и наредбе надлежних тијела Босне и Херцеговине, епидемиолошких и здравствених служби.

Чланак 5.

(Realizација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство сигурности Босне и Херцеговине и његове управне организације Гранична полиција Босне и Херцеговине и Служба за послове са странцима.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 120/21
11. lipnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Zoran Tegeltija, v. r.

610

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 51. став 2. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17) и тачке IV Одлуке о оснивању Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 31/00 и 10/02), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине број 05-07-1-1642-61/21 од 27.05.2021. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 38. сједници, одржаној 26.05.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

**О ДОПУНИ РЈЕШЕЊА О РАЗРЈЕШЕЊУ
ДИРЕКТОРА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

1. У Рјешењу о разрјешењу директора Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 31/21), у тачки 1. на крају реченице знак интерпункције "тачка" замјењује се знаком интерпункције "зarez" и додају ријечи: "са даном 31.05.2021. године."
2. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 110/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), člana 51. stav 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17) i tačke IV Odluke o osnivanju Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 31/00 i 10/02), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1642-61/21 od 27.5.2021. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE

**O DOPUNI RJEŠENJA O RAZRJEŠENJU
DIREKTORA UREDA ZA VETERINARSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

1. U Rješenju o razrješenju direktora Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/21), u tački 1. na kraju rečenice znak interpunkcije "tačka" zamjenjuje se znakom interpunkcije "zarez" i dodaju riječi:
"sa danom 31.05.2021. godine".
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 110/21
26. maja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 51. stavak 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17) i točke IV Odluke o osnivanju Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 31/00 i 10/02), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1642-61/21 od 27.5.2021. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE

**O DOPUNI RJEŠENJA O RAZRJEŠENJU
RAVNATELJA UREDA ZA VETERINARSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

1. U Rješenju o razrješenju ravnatelja Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/21), u točki 1. na kraju rečenice znak interpunkcije "točka" zamjenjuje se znakom interpunkcije "zarez" i dodaju riječi:
"sa danom 31.5.2021. godine".
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 110/21
26. svibnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

611

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 51. став 2. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17) и тачке IV Одлуке о оснивању Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 31/00 и 10/02), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине број 05-07-1-1642-61/21 од 27.05.2021. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 38. сједници, одржаној 26.05.2021. године, донио је

Р.ЛЕШЕНЬЕ

**О ДОПУНИ РЈЕШЕЊА О РАЗРЈЕШЕЊУ
СЕКРЕТАРА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

1. У Рјешењу о разрјешењу секретара Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 31/21), у тачки 1. на крају реченице знак интерпункције "тачка" замијењује се знаком интерпункције "зарез" и додају ријечи: "са даном 31.05.2021. године."
2. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 111/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 28. stavak 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17) i točke IV Odluke o osnivanju Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 31/00 i 10/02), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03,42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 28. став 2. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10,40/12 и 93/17) и тачке IV Одлуке о оснивању Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 31/00 и 10/02), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине број 05-07-1-1642-61/21 од 27.05.2021. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 38. сједници, одржаној 26.05.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ
О ДОПУНИ РЈЕШЕЊА О ИМЕНОВАЊУ
СЕКРЕТАРА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. У Рјешењу о именовању секретара Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 31/21), у тачки 1. на крају реченице знак интерпункције "тачка" замијењује се знаком интерпункције "зарез" и додају ријечи: "почев од 01.06.2021. године".
2. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 114/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), člana 28. stav 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17) i tačke IV Odluke o osnivanju Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 31/00 i 10/02), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1642-61/21 od 27.5.2021. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE
O DOPUNI RJEŠENJA O IMENOVANJU SEKRETARA
UREDA ZA VETERINARSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE

1. U Rješenju o imenovanju sekretara Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/21), u tački 1. na kraju rečenice znak interpunkcije "tačka" zamjenjuje se znakom interpunkcije "zarez" i dodaju riječi:
"počev od 01.06.2021. godine".
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 114/21
26. maja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 28. stavak 2. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17) i točke IV Odluke o osnivanju Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 31/00 i 10/02), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1642-61/21 od 27.5.2021. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE
O DOPUNI RJEŠENJA O IMENOVANJU TAJNIKA
UREDA ZA VETERINARSTVO BOSNE I
HERCEGOVINE

1. U Rješenju o imenovanju tajnika Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/21), u točki 1. na kraju rečenice znak interpunkcije "točka" zamjenjuje se znakom interpunkcije "zarez" i dodaju riječi:
"počev od 1.6.2021. godine".
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 114/21
26. svibnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

615 На основу члана 12. став 3. Закона о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 37/03) члана 10. став (4) тач. а) и б) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 38. сједници, одржаној 26.05.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА САВЈЕТА АГЕНЦИЈЕ ЗА
ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗ РЕДА БОШЊАЧКОГ НАРОДА

1. Армин Карахмет, именује се за члана Савјета Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине, из реда бошњачког народа, на мандатни период од четири године, почев од наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".
2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 118/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 12. stav 3. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 37/03), člana 10. stav (4) tač. a) i b) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 33/05) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici, održanoj 26.05.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE
O IMENOVANJU ČLANA VIJEĆA AGENCIJE ZA
POŠTANSKI PROMET BOSNE I HERCEGOVINE IZ
REDA BOŠNJAČKOG NARODA

1. Armin Karahmet, imenuje se za člana Vijeća Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, iz reda bošnjačkog naroda, na mandatni period od četiri godine, počev od narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 118/21
26. maja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 12. stavak 3. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 37/03), članka 10. stavak (4) toč. a) i b) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 33/05) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici, održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE
O IMENOVANJU ČLANA VIJEĆA AGENCIJE ZA
POŠTANSKI PROMET BOŠNE I HERCEGOVINE IZ
REDA BOŠNJAČKOG NARODA

1. Armin Karahmet, imenuje se za člana Vijeća Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, iz reda bošnjačkog naroda, na mandatno razdoblje od četiri godine, počevši od narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 118/21
26. svibnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

616

На основу члана 22. став (4) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог КонкурENCIЈСКОГ Савјета Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине на 38. сједници, одржаној 26.05.2021. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЈЕДНИКА
КОНКУРЕНЦИЈСКОГ САВЈЕТА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Др Амир Каралић, члан КонкурENCIЈског савјета Босне и Херцеговине, именује се за предсједника КонкурENCIЈског савјета Босне и Херцеговине на мандатни период од једне године, почев од 1. јуна 2021. године.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 119/21
26. маја 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

Na osnovu člana 22. stav (4) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 38. sjednici, održanoj 26.05.2021. godine, donijelo je

RJEŠENJE O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA KONKURENCIJSKOG VIJEĆA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Dr. Amir Karalić, član Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, imenuje se za predsjednika Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine na mandatni period od jedne godine, počev od 1. juna 2021. godine.
2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 119/21
26. maja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 22. stavak (4) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 38. sjednici, održanoj 26.5.2021. godine, donijelo je

**RJEŠENJE
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA
KONKURENCIJSKOG VIJEĆA
BOSNE I HERCEGOVINE**

1. Dr. Amir Karalić, član Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, imenuje se za predsjednika Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine na mandatno razdoblje od jedne godine, počev od 1. lipnja 2021. godine.
2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 119/21
26. svibnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО
ОПОРЕЗИВАЊЕ**

617

На основу члана 372. став (2) Одлуке о спровођењу Закона о царинској политици у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 13/19, 54/19 и 21/20) и члана 14. став 3. Закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 и 91/17), Управни одбор Управе за индиректно опорезивање, на 52. сједници, одржаној 14.6.2021. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ВИСИНИ СТОПЕ КОМПЕНЗАТОРНЕ КАМАТЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 1. ЈУЛА 2021. ГОДИНЕ
ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2021. ГОДИНЕ**

Члан 1.

Овом одлуком утврђује се висина стопе компензаторне камате за период од 1. јула 2021. године до 31. децембра 2021. године.

Члан 2.

Висина стопе компензаторне камате која се, у складу са чланом 372. Одлуке о спровођењу Закона о царинској политици у Босни и Херцеговини, зарачунава на износ увозних дажбина у случају када царински дуг настане у вези с добијеним производом или увозном робом у поступку унутрашње обраде или привременог увоза, за период из члана 1. ове одлуке износи 12%.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу 1. јула 2021. године и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-49-1/21
14. јуна 2021. године
Сарајево

Замјеница предједавајућег
Управног одбора
Зора Видовић, с. р.

Na osnovu člana 372. stav (2) Odluke o provođenju Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 13/19, 54/19 i 21/20) i člana 14. stav 3. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17), Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje na 52. sjednici, održanoj 14.6.2021. godine, donio je

**ODLUKU
O VISINI STOPE KOMPENZATORNE KAMATE
ZA PERIOD OD 1. JULA 2021. GODINE
DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE**

Član 1.

Ovom odlukom utvrđuje se visina stope kompenzatorne kamate za period od 1. jula 2021. godine do 31. decembra 2021. godine.

Član 2.

Visina stope kompenzatorne kamate koja se, u skladu sa članom 372. Odluke o provođenju Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini, zaračunava na iznos uvoznih dažbina u slučaju kada carinski dug nastane u vezi s dobijenim proizvodom ili uvoznom robom u postupku unutrašnje obrade ili privremenog uvoza, za period iz člana 1. ove odluke iznosi 12%.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu 1. jula 2021. godine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Број 02-02-49-1/21
14. јуна 2021. године
Сарајево

Замјеница предједавајућег
Управног одбора
Zora Vidović, s. r.

Temeljem članka 372. stavak (2) Odluke o provođenju Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 13/19, 54/19 i 21/20) i članka 14. stavak 3. Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17), Upravni odbor Uprave za neizravno

oporezivanje na 52. sjednici, održanoj 14.6.2021. godine, donio je

**ODLUKU
O VISINI STOPE KOMPENZATORNE KAMATE ZA
RAZDOBLJE OD 1. SRPNJA 2021. GODINE DO 31.
PROSINCA 2021. GODINE**

Članak 1.

Ovom odlukom utvrđuje se visina stope kompenzatorne kamate za razdoblje od 1. srpnja 2021. godine do 31. prosinca 2021. godine

Članak 2.

Visina stope kompenzatorne kamate koja se, sukladno članku 372. Odluke o provođenju Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini, zaračunava na iznos uvoznih pristojbi u slučaju kada carinski dug nastane u svezi s dobivenim proizvodom ili uvoznom robom u postupku unutarnje obrade ili privremenog uvoza, za razdoblje iz članka 1. ove odluke iznosi 12%.

Članak 3.

Ova odluka stupa na snagu 1. srpnja 2021. godine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Број 02-02-49-1/21
14. липња 2021. године
Сарајево

Замјеница предсједатеља
Управног одбора
Zora Vidović, v. r.

**АГЕНЦИЈА ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

618

На основу члана 8. став 2. тачка х) Закона о статистици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 26/04 и 42/04), Агенција за статистику Босне и Херцеговине објављује

**САОПШТЕЊЕ
О ПРОСЈЕЧНОЈ МЈЕСЕЧНОЈ БРУТО ПЛАТИ
ЗАПОСЛЕНИХ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА
АПРИЛ 2021. ГОДИНЕ**

1. Просјечна мјесечна бруто плата по запосленом остварена у Босни и Херцеговини за април 2021. године износи 1.527 КМ.

Број 10-43-7-1-490-2/21
18. јуна 2021. године
Сарајево

Директор
Весна Ћужић, с. р.

Na osnovu člana 8. stav 2. tačka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

**SAOPĆENJE
O PROSJEČNOJ MJESEČNOJ BRUTO PLAĆI
ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA APRIL
2021. GODINE**

1. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za april 2021. godine iznosi 1.527 KM.

Број 10-43-7-1-490-2/21
18. јуна 2021. године
Сарајево

Директорка
Vesna Čužić, s. r.

даљњем тексту: Окружни привредни суд) број 57 0 Пс 125495 18 Пс од 27. марта 2018. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Вишег привредног суда, Окружног привредног суда и Дамјан боје д.о.о. Бања Лука (у даљњем тексту: тужени) затражено је 20. новембра 2020. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Окружни привредни суд је доставио одговор 27. новембра 2020. године, док Виши привредни суд и тужени нису доставили одговоре на апелацију.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произлазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

5. Пресудом Окружног привредног суда број 57 0 Пс 125495 18 Пс од 27. марта 2018. године одређено је иступање апеланткиње као саоснивача и члана из туженог као привредног друштва са даном правоснажности те пресуде (став 1); наложено је туженом да трпи да се из судског регистра који се води код Окружног привредног суда избрише апеланткиња као саоснивач и члан привредног друштва – туженог (став 2); одбијен је као неоснован апеланткињин тужбени захтјев у дијелу у којем је тражила да суд донесе пресуду којом утврђује да јој је престало право и обавеза обављања послова директора као лица овлашћеног за заступање туженог, те да суд наложи туженом да трпи брисање апеланткиње као лица овлашћеног за заступање туженог (став 3); одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка (став 4). У образложењу је наведено да је на основу проведених доказа утврђено да су Златибор Топић (у даљњем тексту: саоснивач) и апеланткиња основали туженог са процентом учешћа од по 50% и да је апеланткиња с туженим закључила уговор о раду на неодређено вријеме, на основу којег је уписана и обављала дужност директора и лица овлашћеног за заступање. Утврђено је и да је дошло до поремећаја односа међу члановима друштва – туженог и да је апеланткиња безуспјешно покушавала да ван суда ријеши спорни однос са саоснивачем и да је апеланткиња и прије судског поступка више пута писмено обавијестила туженог, односно саоснивача, да жели да иступи као оснивач и члан друштва, те да не жели више да обавља дужности директора друштва, да жели овлашћења која произлазе из функције директора пренијети на друго лице (датиуми поднесених захтјева прецизирани у пресуди), али да тужени, нити други члан друштва – саоснивач на наведено нису реаговали, након чега је апеланткиња и поднијела предметну тужбу.

6. Окружни привредни суд је навео да је чланом 173 Закона о привредним друштвима остављена могућност члану друштва са ограниченом одговорношћу да иступи из друштва из оправданих разлога, а да је, према оцјени тог суда, апеланткиња током овог поступка доказала да има оправдане разлоге да иступи као члан јер не успијева да оствари комуникацију с другим чланом, а самим тим ни са самим друштвом – туженим, па је суд примјеном одредбе чл. 171 и 173 истог закона донио одлуку и одредио иступање апеланткиње као саоснивача и члана туженог као у ставу 1 изреке те пресуде.

7. Окружни привредни суд је даље образложио да је одлуку о дијелу тужбеног захтјева којим апеланткиња тражи утврђење да јој је престало право и обавеза обављања послова директора донио имајући у виду дужности и обавезе директора друштва са ограниченом

одговорношћу прописане чланом 152 Закона о привредним друштвима. Како је образложио тај суд, Законом о привредним друштвима предвиђен је цијели низ послова које обавља директор друштва, тако да апеланткиња нема само положај радника када је у питању тужени, сходно одредбама Закона о раду, него се њен положај мора посматрати у контексту одредби Закона о привредним друштвима. Окружни привредни суд је навео да, поштујући чињеницу да апеланткиња не жели више да обавља дужност директора туженог, тај суд сматра да утврђујућом тужбом суд не може апеланткињу ослободити тих обавеза. Према редовном току ствари, према образложењу тог суда, тужени, односно његови чланови требали би донијети одлуку о именовању другог лица овлашћеног за заступање истовремено с одлуком о разрјешењу апеланткиње како би се пословање туженог могло даље одвијати. Према образложењу Окружног привредног суда, апеланткиња је покушала и обратила се неколико пута туженом са захтјевом да из друштва иступи као члан, те да јој се омогући разрјешење са функције директора, а тужени се на ове апеланткињине захтјеве прије судског поступка, а и током њега, у потпуности оглушио. Окружни привредни суд је образложио да је, међутим, поступак разрјешења директора прописан чланом 162 Закона о привредним друштвима и да је јасно дефинисано да одлуку о разрјешењу директора доноси скупштина друштва са ограниченом одговорношћу. Како је тај суд образложио, у спису нема доказа да је било редовна било ванредна скупштина друштва – туженог у претходном периоду одржана или заказана, нити да је апеланткињин захтјев у том смислу разматран. Према мишљењу тог суда, иако је апеланткиња доказала да се обраћањем туженом покушала ослободити обавезе заступања, односно обављања функције директора, тај суд сматра да нема основа, у смислу одредбе члана 54 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП), да суд донесе пресуду којом утврђује да јој престаје право и обавеза обављања послова директора јер је поступак именовања и разрјешења директора друштва са ограниченом одговорношћу прописан Законом о привредним друштвима и апеланткиња се само на основу тих одредби може ослободити обавеза које је у смислу истих тих норми и преузела.

8. Образложено је да именовањем на мјесто директора код туженог апеланткиња није само засновала радни однос него је прихватила улогу заступника који, у смислу одредбе члана 31 Закона о привредним друштвима, има дужности према друштву и обавезе без чијег извршавања није могућ рад друштва. Уколико су тачни апеланткињини наводи да друштво свакако не послује, према мишљењу тог суда, Закон о привредним друштвима је и у том случају управо заступнику дао низ овлашћења како да обезбиди рад друштва или евентуално да покрене престанак таквог друштва. Брисање апеланткиње као директора друштва са ограниченом одговорношћу, према образложењу тог суда, без истовременог одређивања другог лица које ће да обавља те послове, регистарски суд у смислу Закона о регистрацији пословних субјеката у РС свакако не би могао спровести, чиме је, према мишљењу тог суда, беспредметно даље образлагање тог дијела тужбеног захтјева јер би пресуда у том смислу свакако била непроизводна.

9. Против одбијајућег дијела наведене пресуде апеланткиња је поднијела жалбу Вишем привредном суду, који је Пресудом број 57 0 Пс 125495 19 Пж од 27. августа 2019. године жалбу одбио и потврдио првостепену пресуду

у побијаном одбијајућем дијелу (став 3 изреке). Пресудом је одбијен и апеланткињин захтјев за накнаду трошкова за састављање жалбе у износу прецизираном у пресуди. У образложењу је поновљено утврђено чињенично стање и правни став првостепеног суда, те истакнуто да је, према мишљењу тог суда, апеланткињина жалба неоснована. Виши привредни суд је у вези с тим навео да је постојање лица овлашћеног за заступање једно од основних обиљежја правног субјективитета привредног друштва у смислу одредби Закона о привредним друштвима с обзиром на то да правно лице преко директора, односно лица овлашћеног за заступање, манифестује свој субјективитет у правном саобраћају.

10. У конкретном случају, како је образложио тај суд, апеланткиња тражи да се одреди њено иступање као саоснивача и члана из привредног друштва – туженог, као и да се утврди да јој је преостало право и обавеза обављања послова директора као лица овлашћеног за заступање туженог, те да суд наложи туженом да трпи брисање апеланткиње као лица овлашћеног за заступање туженог (став 3 изреке). Према образложењу тог суда, конкретни тужбени захтјев у спорном дијелу садржи деклараторни дио (да се утврди да је лицу овлашћеном за заступање престало то својство) и кондемпнаторни дио (да се наложи брисање лица овлашћеног за заступање у судском регистру и туженом да трпи те промјене). Постављени деклараторни дио конкретног тужбеног захтјева, према мишљењу тог суда, по свом садржају и правној природи, представља захтјев за утврђење чињенице, па таква тужба не би била дозвољена. При томе, ако се исти захтјев посматра као захтјев за утврђење (не)постојања одређеног правног односа, како је образложио тај суд, апеланткиња би имала правни интерес за подношење такве тужбе, с обзиром на права, обавезе и одговорности које произлазе из тог својства. Међутим, према мишљењу тог суда, апеланткињин правни интерес се не може посматрати изоловано, односно искључиво с аспекта члана 54 ЗПП и мора се довести у везу с правним интересом других лица, а прије свега привредног друштва – туженог за чије заступање је апеланткиња овлашћена, с обзиром на то да би усвајањем конкретног деклараторног и кондемпнаторног тужбеног захтјева у том дијелу био потпуно блокиран рад друштва. Поред тога, с процесно-правног аспекта, према образложењу тог суда, поступање по таквој тужби довело би до апсурдне процесне ситуације у којој је исто лице тужилац и овлашћени заступник туженог. Према образложењу тог суда, такве супротстављене процесне улоге у једној личности се међусобно искључују, тим више што одредбама ЗПП није предвиђена могућност именовања привременог заступника за правно лице. При томе, према ставу тог суда, омогућавање престанка својства лица овлашћеног за заступање, на начин како се тражи у тужби, могло би омогућити и евентуално избегавање обавеза и одговорности лица овлашћеног за заступање.

11. Виши привредни суд је истакао да посебно треба имати у виду да је чланом 52 став 5 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС прописано да се уз пријаву за упис промјене лица овлашћеног за заступање субјекта уписа прилаже одлука надлежног органа субјекта уписа којом је једно лице разријешено, односно којом том лицу престаје право заступања, а друго лице именовано, односно овлашћено за заступање, као и обим овлашћења тог лица, овјерен потпис тог лица, те изјава директора или вршиоца дужности директора о прихватању дужности. Код таквог начина промјене лица овлашћеног за заступање у судском регистру, према мишљењу тог суда, евентуалном пресудом

којом би се утврдило да је апеланткињи престало својство лица овлашћеног за заступање не би се могло издејствовати његово брисање из судског регистра без именовања и уписа новог лица овлашћеног за заступање и испуњења осталих прописаних услова јер би то било у супротности с императивним законским одредбама. Пресуда донесена у парничном поступку у конкретном случају, како је образложено, не би могла замијенити одлуку привредног друштва о разрјешењу постојећег и именовању новог лица овлашћеног за заступање.

12. Наведено, према образложењу Вишег привредног суда, упућује на закључак да апеланткиња питање престанка својства лица овлашћеног за заступање мора ријешити у договору са саоснивачем, путем разрјешена постојећег и именовања новог лица овлашћеног за заступање, након чега не би било сметњи за упис промјене у судском регистру. Као крајњу могућност апеланткиња (као лице овлашћено за заступање), према мишљењу тог суда, може покренути поступак ликвидације друштва, у складу с релевантним законским одредбама, па би у том случају именовањем ликвидационог управника престала њена функција уз забиљежбу у судском регистру. У погледу другог кондемпнаторног дијела тужбеног захтјева (да се наложи туженом да трпи брисање апеланткиње као лица овлашћеног за заступање туженог), треба имати у виду да је одлука о првом деклараторном захтјеву (да се утврди да је апеланткињи престало право и обавеза обављања послова директора као лица овлашћеног за заступање туженог) прејудицијелног карактера, па одбацивање тужбе или одбијање тужбеног захтјева у том дијелу има за последицу неоснованост кондемпнаторног дијела тужбеног захтјева. Поред тога, како је образложено, у случају евентуалног усвајања овако постављеног тужбеног захтјева у одбијајућем дијелу, не би било лица које би спровело такву одлуку (јер би апеланткињи као лицу овлашћеном за заступање већ било престало то својство), нити би таква одлука била подобна за евентуално принудно извршење, па вођење таквог поступка не би имало сврхе. Како је образложио тај суд, такође би се могло поставити питање допуштености овакве тужбе у погледу одбијеног дијела тужбеног захтјева, а будући да су у конкретном случају исте последице одбацивања тужбе и одбијања тужбеног захтјева, па у том дијелу није потребно укидати пресуду и одбацивати. На основу наведеног, а имајући у виду да одредбама Закона о регистрацији пословних субјеката у РС, као ни одредбама Закона о привредним друштвима није предвиђена могућност траженог престанка функције лица овлашћеног за заступање и његовог брисања из судског регистра на предложени начин, тај суд је донио пресуду као у изреци.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

13. Апеланткиња сматра да су јој оспореним пресудама прекршени право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију и право из члана 14 Европске конвенције. Кршење наведених права апеланткиња види у произвољној примјени права. Наводи да из оспорених пресуда произлази да је судским путем немогуће изводити престанак обављања функције лица које је у привредном друштву именовано за директора и као такво подложно грађанско-правној одговорности за штету,

као и кривично-правној инкриминацији. Сматра да из оспорених пресуда произлази и да у ситуацији у којој се налази она фактички нема могућност да на било какав начин учествује у управљању туженим, али је истовремено одговорна за правне учинке и посљедице које тужени као правни субјекат којег заступа учини према трећим лицима. Сматра да је ван сваке законске одредбе закључак редовних судова да не може бити разријешена и брисана из регистра као директор док истовремено на те послове не буде именовано друго лице. Апеланткиња сматра да, резонујући на овакав начин, редовни судови у ствари доносе закључке на основу индиција и претпоставки и пресумирају даље поступање јер је неспорно да би регистар привредних субјеката могао позвати туженог да именује друго лице овлашћено за заступање. Апеланткиња наводи и да је произвољан закључак да апеланткиња може да покрене ликвидациони поступак и да би на тај начин именовањем ликвидационог управника престала њена функција директора, али да при томе редовни судови не воде рачуна о члану 7 став 1 Закона о ликвидационом поступку који прописује да се добровољни ликвидациони поступак спроводи на основу одлуке о престанку пословног субјекта коју доноси скупштина друштва, а да би у конкретном случају скупштину чинило само једно лице, односно члан, и то управо лице којем се апеланткиња неуспјешно обраћала са захтјевима за престанак функције. Апеланткиња сматра да поступајући на овакав начин редовни судови индиректно штите туженог и да је на тај начин дискриминишу.

б) Одговор на апелацију

14. Окружни суд је поновио ставове исказане у оспореним одлукама тог суда и Вишег привредног суда, те истакао да није било кршења права на која се апеланткиња позива и да апелацију треба одбити.

V. Релевантни прописи

15. У **Закону о привредним друштвима** ("Службени гласник Републике Српске" бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) релевантне одредбе гласе:

8. Скупштина

8.1. Појам и дјелокруг

Појам и постојање
Члан 131.

(1) Чланови друштва са ограниченом одговорношћу чине скупштину.

(2) У друштву са ограниченом одговорношћу са једним чланом, овлашћења скупштине чланова врши тај члан или овлашћено лице.

(3) Члан друштва са ограниченом одговорношћу из става 2. овог члана по доношењу одлука из надлежности скупштине друштва са ограниченом одговорношћу саставља и потписује записник и донесене одлуке уписује у књигу одлука.

(4) Споразуми између члана из става 2. овог члана и друштва морају бити у писаној форми или унесени у књигу одлука, осим ако је ријеч о текућим пословима закљученим под уобичајеним условима.

9.2. Послови директора или управног одбора

Дјелокруг
Члан 152.

(1) Ако оснивачким актом друштва са ограниченом одговорношћу није другачије одређено, директор или управни одбор надлежан је за:

а) заступање друштва и вођење послова друштва у складу са законом, оснивачким актом и уговором чланова друштва,

б) утврђивање приједлога пословног плана,

в) сазивање сједница скупштине чланова друштва и утврђивање приједлога дневног реда,

г) спровођење одлука скупштине чланова,

д) одређивање дана са којим се утврђује листа чланова друштва са правом на обавјештавање, дан утврђивања дивиденде и дан плаћања дивиденде, гласање и друга питања,

ђ) закључење уговора о кредиту,

е) утврђивање дана стицања права на учешће у добити и дана исплате учешћа у добити, као и дана стицања права гласа и других права чланова друштва,

ж) давање и опозивање прокуре и

з) друга питања одређена оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Ако је оснивачким актом друштва са ограниченом одговорношћу тако одређено, директор или управни одбор надлежан је и за:

а) извршење одлуке о стицању сопствених удјела и повлачења и поништења удјела,

б) утврђивање износа учешћа у добити и

в) издавање обвезница или других хартија од вриједности.

(3) Директор или чланови управног одбора могу вршење послова о питањима из ст. 1. и 2. пренијети на друга лица, ако оснивачким актом није другачије одређено.

9.4. Статусна одговорност

Оставка
Члан 161.

Одредбе овог закона које се односе на оставку директора или чланова управног одбора акционарског друштва примјењују се и на оставку директора или члана управног одбора друштва са ограниченом одговорношћу.

Разрјешење
Члан 162.

(1) Скупштина друштва са ограниченом одговорношћу може разријешити директора или чланове управног одбора друштва, са навођењем разлога за разрјешење или без њега.

(2) Разрјешење директора или чланова управног одбора не утиче на њихова права након разрјешења која имају на основу посебног уговора са друштвом, с тим да тај уговор не може искључити право друштва из става 1. овог члана.

11.8. Одговорност чланова управног одбора и чланова извршног одбора

11.8.1. Статусна одговорност

Оставка
Члан 317.

(1) Члан управног одбора и члан извршног одбора акционарског друштва може у свако доба поднијети оставку давањем писаног обавјештења управном одбору или предсједнику тог одбора.

(2) Оставка има правно дејство од дана подношења, осим ако у њој није наведен неки каснији датум.

(3) Оставком престаје чланство у управном одбору. За престанак чланства по овом основу није потребна посебна одлука органа друштва.

(4) Оставка се може опозвати само уз сагласност управног одбора акционарског друштва.

(5) Одредбе ст. 1. до 4. овог члана примјењују се и на оставку члана извршног одбора акционарског друштва.

16. У Закону о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске" бр. 67/13, 15/16 и 84/19) релевантне одредбе гласе:

Члан 52. став (5)

(5) Уз пријаву за упис промјене лица овлашћеног за заступање субјекта уписа прилаже се одлука надлежног органа субјекта уписа којом је једно лице разријешено, односно којом том лицу престаје право заступања, а друго лице именовано односно овлашћено за заступање, као и обим овлашћења тог лица, оверен потпис тог лица, те изјава директора или вршиоца дужности директора о прихватању дужности.

17. Закон о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске" бр. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 105/08 – одлука УСРС, 45/09 – одлука УСРС, 49/09 и 61/13)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, а који у релевантном дијелу гласи:

2. Тужба за утврђење

Члан 54.

Тужилац може у тужби тражити да суд само утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитост, односно неистинитост неке исправе.

Оваква тужба може се подићи кад је то посебним прописима предвиђено или кад тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, или истинитост, односно неистинитост неке исправе прије доспјелости захтјева за чинидбу из истог односа.

Тужба за утврђивање може се поднијети ради утврђивања постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено посебним законом или другим прописом. Тужба за утврђивање повреда права личности може се поднијети без обзира на то да ли је постављен захтјев за накнаду штете или други захтјев, у складу са посебним законом.

Ако одлука о спору зависи од тога да ли постоји или не постоји неки правни однос који је у току парнице постао споран, тужилац може поред постојећег захтјева истаћи и тужбени захтјев да суд утврди да такав однос постоји, односно да не постоји, ако је суд пред којим парница тече надлежан за такав захтјев.

Истицање захтјева у смислу одредбе става 5. овог члана неће се сматрати као преиначење тужбе.

VI. Допустивост

18. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

19. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њом побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

20. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Вишег привредног суда број 57 0 Пс 125495 19 Пж од 27. августа 2019. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апеланткиња је примила 16. септембра 2019. године, а апелација је поднесена 15. новембра 2019. године, тј. у року од 60 дана, како је

прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допуштена, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

21. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине и члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допуштивости.

VII. Меритум

22. Апеланткиња побија наведене пресуде тврдећи да су тим пресудама прекршена њена права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине, члана 6 став 1 и члана 14 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

23. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

24. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом.

25. Уставни суд, прије свега, истиче да се предметни поступак односи на питање у вези с радно-правним статусом функције коју обавља апеланткиња код туженог, дакле, неспорно се ради о предмету грађанско-правне природе, те стога, апеланткиња ужива гаранције права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

26. Уставни суд запажа да апеланткиња оспорава пресуде редовних судова, тврдећи да су редовни судови произвољно примијенили право. У вези с тим, Уставни суд, прије свега, указује да, према пракси Европског суда и Уставног суда, задатак тих судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене права (види Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допуштивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је, генерално, задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. јуна 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли су, евентуално, повријеђена или занемарена уставна права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминациона.

27. Уставни суд ће се, дакле, изузетно упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивно-правне прописе када је очигледно да је у одређеном поступку дошло до произвољног поступања редовног суда, како у поступку утврђивања чињеница тако и примјене релевантних позитивно-правних прописа (види Уставни суд, Одлука број АП 311/04 од 22. априла 2005.

године, став 26). У контексту наведеног, Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка правичном поступку (види Уставни суд, Одлука број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље и, *mutatis mutandis*, Европски суд, *Анђелковић против Србије*, пресуда од 9. априла 2013. године, тачка 24). Сходно наведеном, Уставни суд ће испитати да ли је приликом одлучења дошло до произвољне примјене права.

28. Уставни суд, прије свега, запажа да из чињеница предмета, између осталог, произлази да је апеланткиња један од оснивача туженог, да је у радном односу на неодређено вријеме код туженог и да је именована за директора туженог. Из чињеница предмета произлази и да је апеланткиња, након наступања трајно поремећених односа са саоснивачем, више пута писменим путем подносила оставку на мјесто директора, захтијевала да овлашћења која произлазе из функције директора пренесе на друго лице и дала отказ уговора о раду, али да саоснивач на те захтјеве није одговорио, да тужени више и не послује, због чега је апеланткиња, као и због разлога иступања из туженог, као оснивач покренула предметни судски поступак. Уставни суд, даље, запажа да су редовни судови одбили дио апеланткињиног тужбеног захтјева који се односио на утврђење да је апеланткињи престало право и обавеза обављања послова директора као лица овлашћеног за заступање туженог уз, у суштини, образложење да је немогућа и непроводива пресуда којом би се тако нешто утврдило јер према Закону о привредним друштвима директора може разријешити само скупштина друштва и истовремено именовати друго лице на ту позицију јер би у супротном било доведено у питање постојање привредног субјекта, те да апеланткиња може, евентуално, покренути ликвидациони поступак туженог, након чега би именовањем ликвидационог управника апеланткиња могла одступити с позиције директора туженог, те да апеланткињина тужба у том смислу није ни допуштена. У вези с тим, Уставни суд указује да су се редовни судови приликом образлагања својих закључака и одлука позвали на напријед цитиране одредбе члана 162 Закона о привредним друштвима којим су прописани услови под којима се, између осталих, директор друштва са ограниченом одговорношћу може разријешити функције, с тим да разрешење врши скупштина друштва, као и на одредбу члана 52 став 5 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС према којем се, између осталог, уз пријаву за упис промјене лица овлашћеног за заступање субјекта уписа прилаже одлука надлежног органа субјекта уписа којом је једно лице разријешено, а друго лице именовано.

29. У вези с тим, Уставни суд запажа да се редовни судови приликом доношења оспорених пресуда нису ни осврнули да одредбе чл. 161 и 317 Закона о привредним друштвима којима је регулисано питање оставке, између осталих, и директора друштва с ограниченом одговорношћу. Наиме, из наведених одредби (које су цитиране у претходним тачкама ове одлуке) произлази да директор, као и чланови управног и извршног одбора друштва, има право дати писмену оставку у сваком тренутку, да оставка важи од дана давања и да му за оставку није потребна сагласност органа друштва. Уставни суд, такође, подсјећа и на одредбу члана 152 став 2 истог закона према којој директор своја овлашћења може пренијети на друго лице ако оснивачким актом није другачије одређено. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да из проведених доказа и апеланткињиног тужбеног захтјева

произлази да је апеланткиња подносила оставку на мјесто директора, те да је захтијевала да своја овлашћења пренесе на друго лице. Уставни суд у вези с тим указује да је оставка увијек строго лични чин лица на функцији, док разрешење, у суштини, представља принудни чин, из којих разлога су редовни судови били у обавези дати разјашњење о чему се у конкретном случају ради. Ово нарочито и стога јер из садржаја тужбеног захтјева, како је интерпретиран у оспореним пресудама, те утврђених чињеница не произлази да се у конкретном случају ради о разрешењу са функције директора, већ о оставци.

30. У вези с тим, Уставни суд поново указује да из чињеница предмета произлази да туженог као друштво са ограниченом одговорношћу чине саоснивач и апеланткиња, односно да тужени нема других чланова. Према одредбама члана 131 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС, који редовни судови такође нису узели у обзир, скупштину друштва са ограниченом одговорношћу чине чланови друштва, а у случају да друштво са ограниченом одговорношћу чини само једно лице, то лице или лице које он овласти представља скупштину друштва. Дакле, у таквој ситуацији, како је већ речено, произлази и да је једино лице којем се апеланткиња могла обратити са својим захтјевима саоснивач, који уз апеланткињу представља скупштину друштва, а који ни на који начин није реаговао на поднесену оставку и захтјеве за пренос овлашћења на друго лице (које би у околностима конкретног случаја било или саоснивач или друго лице које би он именовао), након чега је апеланткиња и затражила заштиту судским путем. При томе су редовни судови, утврђујући апеланткињино право на иступање из туженог као саоснивача, занемарили и чињеницу да у контексту напријед наведене одредбе члана 131 Закона о привредним друштвима, након апеланткињиног иступања из друштва, саоснивач остаје једино лице које чини друштво и да самим тим преузима улогу скупштине друштва и једини може доносити одлуке везане за рад туженог.

31. Дакле, из наведеног произлази да редовни судови нису узели у обзир да се апеланткињин правни интерес за утврђење судским путем да јој је престало право и обавеза обављања послова директора као лица овлашћеног за заступање туженог, те да суд наложи туженом да трпи брисање апеланткиње као лица овлашћеног за заступање туженог, произлази из чињенице да, и поред тога што сходно законској одредби оставка важи од дана давања и без потребе за сагласношћу органа друштва, оставка за собом, сходно напријед цитираној одредби члана 52 став 5 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС, повлачи обавезу брисања лица, у овом случају апеланткиње, као лица овлашћеног за заступање и вршење функције директора из регистра друштава. Сходно законским одредбама, у конкретном случају ову обавезу може извршити једино саоснивач (или лице које он овласти) који, како је већ речено, апеланткињиним иступањем из друштва остаје једино лице које чини туженог као друштво са ограниченом одговорношћу и које на такве апеланткињине захтјеве није реаговало. Наведено, несумњиво, представља и предуслов да би апеланткиња могла засновати радни однос код другог послодавца.

32. Доводећи наведене законске одредбе у контекст с чињеницама конкретног предмета и закључцима редовних судова, Уставни суд сматра да су редовни судови у конкретном случају произвољно примјенили одредбе члана 162 Закона о привредним друштвима којим су регулисана питања разрешења директора друштва са ограниченом одговорношћу, а да су истовремено

пропустили да околности конкретног предмета сагледају и из перспективе чл. 131, 152 став 5, чл. 162 и 317 истог закона којим је регулисано питање састава и функционисања скупштине друштва са ограниченом одговорношћу, оставке директора таквог друштва, преноса овлашћења директора на друго лице, те последица које из оставке произлазе, а које су везане и за обавезу брисања лица овлашћеног за заступање из регистра пословних субјеката како је то прописано чланом 52 став 5 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС. Због наведеног, Уставни суд сматра да су апеланткињини наводи основани.

33. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да је у конкретном случају дошло до кршења права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали наводи

34. Апеланткиња сматра да су јој оспореним пресудама прекршени и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, те да јој је прекршено и право из члана 14 Европске конвенције, односно да је дискриминисана. Уставни суд запажа да апеланткиња кршење наведених права везује за кршење права на правично суђење, а за које је Уставни суд већ утврдио да је прекршено. Због наведеног, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно разматра кршење права на имовину и питање дискриминације у вези с правом на правично суђење.

VIII. Закључак

35. Постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када су редовни судови произвољно примјенили одредбе члана 162 Закона о привредним друштвима које се тичу питања разрјешења директора друштва са ограниченом одговорношћу, а да при томе нису извршили анализу конкретног предмета и у односу на одредбе чл. 131, 152, 162 и 317 истог закона којим је регулисано питање састава и функционисања скупштине друштва са ограниченом одговорношћу, преноса овлашћења директора на друга лица и оставке директора друштва са ограниченом одговорношћу и последица које из оставке произлазе, а које су везане и за обавезу брисања лица овлашћеног за заступање из регистра пословних субјеката како је то прописано чланом 52 став 5 Закона о регистрацији пословних субјеката у РС.

36. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

37. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вјећу, у предмету број **AP 4430/19**, рјешавајући апелацију **Zorane Talić**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) таčka б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 62. став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник

Мато Тодић, потпредсједник

Мирсад Ћеман, потпредсједник

Валерија Галић, суткиња

Мiodrag Simović, судија

Seada Palavrić, суткиња

на сједници одржаној 5. маја 2021. године donio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Усваја се апелација **Zorane Talić**.

Утврђује се повреда права на правично суђење из члана II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Вишег привредног суда у Банjoj Luci број 57 0 Ps 125495 19 Пж од 27. августа 2019. године.

Предмет се враћа Вишем привредном суду у Банjoj Luci који је дужан да по hitnom поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Вишем привредном суду у Банjoj Luci да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавјести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Zorana Talić (у daljnjem tekstu: apelantica) iz Banje Luke, koju zastupa Branislav Cvijanović, advokat iz Banje Luke, podnijela je 15. novembra 2019. apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (у daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Višeg privrednog suda у Banjoj Luci (у daljnjem tekstu: Viši privredni sud) број 57 0 Ps 125495 19 Пж од 27. августа 2019. године и Presude Okružnog privrednog suda у Banjoj Luci (у daljnjem tekstu: Okružni privredni sud) број 57 0 Ps 125495 18 Ps од 27. марта 2018. године.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Вишег привредног суда, Okružnog privrednog suda и Damjan boje d.o.o. Banja Luka (у daljnjem tekstu: туžени) затражено је 20. новембра 2020. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Okružni privredni sud је доставио одговор 27. новембра 2020. године, док Виши привредни суд и туžени нису доставили одговоре на апелацију.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta које произлазе из апелантиних навода и докумената предочених Уставном суду могу се сумирати на слjedeћи начин.

5. Presudom Okružnog privrednog suda број 57 0 Ps 125495 18 Ps од 27. марта 2018. године одређено је istupaње апелантice као suosnivača и члана из туženog као привредног друштва са даном правomoćности те presude (став 1); naloženo је туženom да трпи да се из судског регистра који се води код Okružnog privrednog suda избрише апелantica као suosnivač и члан привредног друштва – туženog (став 2); odbijen је као neosnovan апелантин туžbeni zahtjev у дијелу у којем је тражила да суд донесе presуду којом utvrđује да јој је prestало право и obaveza obavljanja poslova direktora као lica ovlaštenog за zastupanje туženog, те да суд naloži туženom да трпи brisanje апелантice као lica ovlaštenog за zastupanje туženog (став 3); одлучено је да свака страна snosi своје трошкове поступка (став 4). У образложењу је наведено да је на основу provedених dokaza utvrđено да су Zlatibor Topić (у daljnjem tekstu: suosnivač) и апелantica osnovali туženog са procentom učešća од по 50% и да је апелantica с туženim

zaključila ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na osnovu kojeg je upisana i obavljala dužnost direktora i lica ovlaštenog za zastupanje. Utvrđeno je i da je došlo do poremećaja odnosa među članovima društva – tuženog i da je apelantica bezuspješno pokušavala da van suda riješi sporni odnos sa suosnivačem i da je apelantica i prije sudskog postupka više puta pismeno obavijestila tuženog, odnosno suosnivača, da želi da istupi kao osnivač i član društva, te da ne želi više da obavlja dužnosti direktora društva, da želi ovlaštenja koja proizlaze iz funkcije direktora prenijeti na drugo lice (datum podnesenih zahtjeva precizirani u presudi), ali da tuženi, niti drugi član društva – suosnivač na navedeno nisu reagirali, nakon čega je apelantica i podnijela predmetnu tužbu.

6. Okružni privredni sud je naveo da je članom 173. Zakona o privrednim društvima ostavljena mogućnost članu društva sa ograničenom odgovornošću da istupi iz društva iz opravdanih razloga, a da je, prema ocjeni tog suda, apelantica tokom ovog postupka dokazala da ima opravdane razloge da istupi kao član jer ne uspijeva ostvariti komunikaciju s drugim članom, a samim tim ni sa samim društvom – tuženim, pa je sud primjenom odredbe čl. 171. i 173. istog zakona donio odluku i odredio istupanje apelantice kao suosnivača i člana tuženog kao u stavu 1. izreke te presude.

7. Okružni privredni sud je dalje obrazložio da je odluku o dijelu tuženog zahtjeva kojim apelantica traži utvrđenje da joj je prestalo pravo i obaveza obavljanja poslova direktora donio imajući u vidu dužnosti i obaveze direktora društva sa ograničenom odgovornošću propisane članom 152. Zakona o privrednim društvima. Kako je obrazložio taj sud, Zakonom o privrednim društvima predviđen je cijeli niz poslova koje obavlja direktor društva, tako da apelantica nema samo položaj radnika kada je u pitanju tuženi, shodno odredbama Zakona o radu, nego se njen položaj mora posmatrati u kontekstu odredbi Zakona o privrednim društvima. Okružni privredni sud je naveo da, poštujući činjenicu da apelantica ne želi više da obavlja dužnost direktora tuženog, taj sud smatra da utvrđujućom tužbom sud ne može apelanticu osloboditi tih obaveza. Prema redovnom toku stvari, prema obrazloženju tog suda, tuženi, odnosno njegovi članovi trebali bi donijeti odluku o imenovanju drugog lica ovlaštenog za zastupanje istovremeno s odlukom o razrješenju apelantice kako bi se poslovanje tuženog moglo dalje odvijati. Prema obrazloženju Okružnog privrednog suda, apelantica je pokušala i obratila se nekoliko puta tuženom sa zahtjevom da iz društva istupi kao član, te da joj se omogući razrješenje sa funkcije direktora, a tuženi se na ove apelanticine zahtjeve prije sudskog postupka, a i tokom njega, u potpunosti ogлуšio. Okružni privredni sud je obrazložio da je, međutim, postupak razrješenja direktora propisan članom 162. Zakona o privrednim društvima i da je jasno definirano da odluku o razrješenju direktora donosi skupština društva sa ograničenom odgovornošću. Kako je taj sud obrazložio, u spisu nema dokaza da je bilo redovna bilo vanredna skupština društva – tuženog u prethodnom periodu održana ili zakazana, niti da je apelanticin zahtjev u tom smislu razmatran. Prema mišljenju tog suda, iako je apelantica dokazala da se obraćanjem tuženom pokušala osloboditi obaveze zastupanja, odnosno obavljanja funkcije direktora, taj sud smatra da nema osnova, u smislu odredbe člana 54. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), da sud donese presudu kojom utvrđuje da joj prestaje pravo i obaveza obavljanja poslova direktora jer je postupak imenovanja i razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću propisan Zakonom o privrednim društvima i apelantica se samo na osnovu tih odredbi može osloboditi obaveza koje je u smislu istih tih normi i preuzela.

8. Obrazloženo je da imenovanjem na mjesto direktora kod tuženog apelantica nije samo zasnovala radni odnos nego je

prihvatila ulogu zastupnika koji, u smislu odredbe člana 31. Zakona o privrednim društvima, ima dužnosti prema društvu i obaveze bez čijeg izvršavanja nije moguć rad društva. Ukoliko su tačni apelanticini navodi da društvo svakako ne posluje, prema mišljenju tog suda, Zakon o privrednim društvima je i u tom slučaju upravo zastupniku dao niz ovlaštenja kako da osigura rad društva ili eventualno da pokrene prestanak takvog društva. Brisanje apelantice kao direktora društva sa ograničenom odgovornošću, prema obrazloženju tog suda, bez istovremenog određivanja drugog lica koje će te poslove obavljati, registarski sud u smislu Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS svakako ne bi mogao provesti, čime je, prema mišljenju tog suda, bespredmetno daljnje obrazlaganje tog dijela tuženog zahtjeva jer bi presuda u tom smislu svakako bila neprovodiva.

9. Protiv odbijajućeg dijela navedene presude apelantica je podnijela žalbu Višem privrednom sudu, koji je Presudom broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. augusta 2019. godine žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu u pobijanom odbijajućem dijelu (stav 3. izreke). Presudom je odbijen i apelanticin zahtjev za naknadu troškova za sastavljanje žalbe u iznosu preciziranom u presudi. U obrazloženju je ponovljeno utvrđeno činjenično stanje i pravni stav prvostepenog suda, te istaknuto da je, prema mišljenju tog suda, apelanticina žalba neosnovana. Viši privredni sud je u vezi s tim naveo da je postojanje lica ovlaštenog za zastupanje jedno od osnovnih obilježja pravnog subjektiviteta privrednog društva u smislu odredbi Zakona o privrednim društvima s obzirom na to da pravno lice preko direktora, odnosno lica ovlaštenog za zastupanje, manifestira svoj subjektivitet u pravnom saobraćaju.

10. U konkretnom slučaju, kako je obrazložio taj sud, apelantica traži da se odredi njeno istupanje kao suosnivača i člana iz privrednog društva – tuženog, kao i da se utvrdi da joj je preostalo pravo i obaveza obavljanja poslova direktora kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog, te da sud naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog (stav 3. izreke). Prema obrazloženju tog suda, konkretni tužbeni zahtjev u spornom dijelu sadrži deklaratorni dio (da se utvrdi da je licu ovlaštenom za zastupanje prestalo to svojstvo) i kondemnatorni dio (da se naloži brisanje lica ovlaštenog za zastupanje u sudskom registru i tuženom da trpi te promjene). Postavljeni deklaratorni dio konkretnog tuženog zahtjeva, prema mišljenju tog suda, po svom sadržaju i pravnoj prirodi, predstavlja zahtjev za utvrđenje činjenice, pa takva tužba ne bi bila dozvoljena. Pri tome, ako se isti zahtjev posmatra kao zahtjev za utvrđenje (ne)postojanja određenog pravnog odnosa, kako je obrazložio taj sud, apelantica bi imala pravni interes za podnošenje takve tužbe, s obzirom na prava, obaveze i odgovornosti koje proizlaze iz tog svojstva. Međutim, prema mišljenju tog suda, apelanticin pravni interes se ne može posmatrati izolirano, odnosno isključivo s aspekta člana 54. ZPP i mora se dovesti u vezu s pravnim interesom drugih lica, a prije svega privrednog društva – tuženog za čije zastupanje je apelantica ovlaštena, s obzirom na to da bi usvajanjem konkretnog deklaratornog i kondemnatornog tuženog zahtjeva u tom dijelu bio potpuno blokiran rad društva. Pored toga, s procesno-pravnog aspekta, prema obrazloženju tog suda, postupanje po takvoj tužbi dovelo bi do apsurdne procesne situacije u kojoj je isto lice tužilac i ovlašteni zastupnik tuženog. Prema obrazloženju tog suda, takve suprotstavljene procesne uloge u jednoj ličnosti se međusobno isključuju, tim više što odredbama ZPP nije predviđena mogućnost imenovanja privremenog zastupnika za pravno lice. Pri tome, prema stavu tog suda, omogućavanje prestanka svojstva lica ovlaštenog za zastupanje, na način kako se traži u tužbi, moglo

bi omogućiti i eventualno izbjegavanje obaveza i odgovornosti lica ovlaštenog za zastupanje.

11. Viši privredni sud je istakao da posebno treba imati u vidu da je članom 52. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS propisano da se uz prijavu za upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa prilaže odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedno lice razriješeno, odnosno kojom tom licu prestaje pravo zastupanja, a drugo lice imenovano, odnosno ovlašteno za zastupanje, kao i obim ovlaštenja tog lica, ovjeren potpis tog lica, te izjava direktora ili vršioca dužnosti direktora o prihvatanju dužnosti. Kod takvog načina promjene lica ovlaštenog za zastupanje u sudskom registru, prema mišljenju tog suda, eventualnom presudom kojom bi se utvrdilo da je apelantici prestalo svojstvo lica ovlaštenog za zastupanje ne bi se moglo izdejsstvovati njegovo brisanje iz sudskog registra bez imenovanja i upisa novog lica ovlaštenog za zastupanje i ispunjenja ostalih propisanih uvjeta jer bi to bilo u suprotnosti s imperativnim zakonskim odredbama. Presuda donesena u parničnom postupku u konkretnom slučaju, kako je obrazloženo, ne bi mogla zamijeniti odluku privrednog društva o razrješenju postojećeg i imenovanju novog lica ovlaštenog za zastupanje.

12. Navedeno, prema obrazloženju Višeg privrednog suda, upućuje na zaključak da apelantica pitanje prestanka svojstva lica ovlaštenog za zastupanje mora riješiti u dogovoru sa suosnivačem, putem razrješenja postojećeg i imenovanja novog lica ovlaštenog za zastupanje, nakon čega ne bi bilo smetnji za upis promjene u sudskom registru. Kao krajnju mogućnost apelantica (kao lice ovlašteno za zastupanje), prema mišljenju tog suda, može pokrenuti postupak likvidacije društva, u skladu s relevantnim zakonskim odredbama, pa bi u tom slučaju imenovanjem likvidacionog upravnika prestala njena funkcija uz zabilježbu u sudskom registru. U pogledu drugog kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva (da se naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog), treba imati u vidu da je odluka o prvom deklaratornom zahtjevu (da se utvrdi da je apelantici prestalo pravo i obaveza obavljanja poslova direktora kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog) prejudicijelnog karaktera, pa odbacivanje tužbe ili odbijanje tužbenog zahtjeva u tom dijelu ima za posljedicu neosnovanost kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva. Pored toga, kako je obrazloženo, u slučaju eventualnog usvajanja ovako postavljenog tužbenog zahtjeva u odbijajućem dijelu, ne bi bilo lica koje bi provelo takvu odluku (jer bi apelantici kao licu ovlaštenom za zastupanje već bilo prestalo to svojstvo), niti bi takva odluka bila podobna za eventualno prinudno izvršenje, pa u vođenje takvog postupka ne bi imalo svrhe. Kako je obrazložio taj sud, također bi se moglo postaviti pitanje dopuštenosti ovakve tužbe u pogledu odbijenog dijela tužbenog zahtjeva, a budući da su u konkretnom slučaju iste posljedice odbacivanja tužbe i odbijanja tužbenog zahtjeva, pa u tom dijelu nije potrebno ukidati presudu i odbacivati. Na osnovu navedenog, a imajući u vidu da odredbama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, kao ni odredbama Zakona o privrednim društvima, nije predviđena mogućnost traženog prestanka funkcije lica ovlaštenog za zastupanje i njegovog brisanja iz sudskog registra na predloženi način, taj sud je donio presudu kao u izreci.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelantica smatra da su joj osporenim presudama prekršeni pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava

Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i pravo iz člana 14. Evropske konvencije. Kršenje navedenih prava apelantica vidi u proizvoljnoj primjeni prava. Navodi da iz osporenih presuda proizlazi da je sudskim putem nemoguće ishoditi prestanak obavljanja funkcije lica koje je u privrednom društvu imenovano za direktora i kao takvo podložno građansko-pravnoj odgovornosti za štetu, kao i krivično-pravnoj inkriminaciji. Smatra da iz osporenih presuda proizlazi i da u situaciji u kojoj se nalazi ona faktički nema mogućnost da na bilo kakav način učestvuje u upravljanju tuženim, ali je istovremeno odgovorna za pravne učinke i posljedice koje tuženi kao pravni subjekt kojeg zastupa učini prema trećim licima. Smatra da je van svake zakonske odredbe zaključak redovnih sudova da ne može biti razriješena i brisana iz registra kao direktor dok istovremeno na te poslove ne bude imenovano drugo lice. Apelantica smatra da, rezonirajući na ovakav način, redovni sudovi ustvari donose zaključke na osnovu indicija i pretpostavki i presumiraju daljnje postupanje jer je nesporno da bi registar privrednih subjekata mogao pozvati tuženog da imenuje drugo lice ovlašteno za zastupanje. Apelantica navodi i da je proizvoljan zaključak da apelantica može pokrenuti likvidacioni postupak i da bi na taj način imenovanjem likvidacionog upravnika prestala njena funkcija direktora, ali da pri tome redovni sudovi ne vode računa o članu 7. stav 1. Zakona o likvidacionom postupku koji propisuje da se dobrovoljni likvidacioni postupak provodi na osnovu odluke o prestanku poslovnog subjekta koju donosi skupština društva, a da bi u konkretnom slučaju skupštinu činilo samo jedno lice, odnosno član, i to upravo lice kojem se apelantica neuspješno obračala sa zahtjevima za prestanak funkcije. Apelantica smatra da postupajući na ovakav način redovni sudovi indirektno štite tuženog i da je na taj način diskriminiraju.

b) Odgovor na apelaciju

14. Okružni sud je ponovio stavove iskazane u osporenim odlukama tog suda i Višeg privrednog suda, te istakao da nije bilo kršenja prava na koja se apelantica poziva i da apelaciju treba odbiti.

V. Relevantni propisi

15. U **Zakonu o privrednim društvima** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) relevantne odredbe glase:

8. Skupština

8.1. Pojam i djelokrug

Pojam i postojanje

Član 131.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu.

(2) U društvu sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom, ovlaštenja skupštine članova vrši taj član ili ovlašteno lice.

(3) Član društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 2. ovog člana po donošenju odluka iz nadležnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću sastavlja i potpisuje zapisnik i donesene odluke upisuje u knjigu odluka.

(4) Sporazumi između člana iz stava 2. ovog člana i društva moraju biti u pisanoj formi ili uneseni u knjigu odluka, osim ako je riječ o tekućim poslovima zaključenim pod uobičajenim uvjetima.

9.2. Poslovi direktora ili upravnog odbora

Djelokrug

Član 152.

(1) Ako osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno, direktor ili upravni odbor nadležan je za:

- a) zastupanje društva i vođenje poslova društva u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva,
- b) utvrđivanje prijedloga poslovnog plana,
- v) sazivanje sjednica skupštine članova društva i utvrđivanje prijedloga dnevnog reda,
- g) provođenje odluka skupštine članova,
- d) određivanje dana sa kojim se utvrđuje lista članova društva sa pravom na obavještanje, dan utvrđivanja dividende i dan plaćanja dividende, glasanje i druga pitanja,
- đ) zaključenje ugovora o kreditu,
- e) utvrđivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti, kao i dana sticanja prava glasa i drugih prava članova društva,
- ž) davanje i opozivanje prokure i
- z) druga pitanja određena osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Ako je osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću tako određeno, direktor ili upravni odbor nadležan je i za:

- a) izvršenje odluke o sticanju sopstvenih udjela i povlačenja i poništenja udjela,
 - b) utvrđivanje iznosa učešća u dobiti i
 - v) izdavanje obveznica ili drugih hartija od vrijednosti.
- (3) Direktor ili članovi upravnog odbora mogu vršenje poslova o pitanjima iz st. 1. i 2. prenijeti na druga lica, ako osnivačkim aktom nije drukčije određeno.

9.4. Statusna odgovornost

Ostavka

Član 161.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na ostavku direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva primjenjuju se i na ostavku direktora ili člana upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću.

Razrješenje

Član 162.

(1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može razriješiti direktora ili članove upravnog odbora društva, sa navođenjem razloga za razrješenje ili bez njega.

(2) Razrješenje direktora ili članova upravnog odbora ne utiče na njihova prava nakon razrješenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 1. ovog člana.

11.8. Odgovornost članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

11.8.1. Statusna odgovornost

Ostavka

Član 317.

(1) Član upravnog odbora i član izvršnog odbora akcionarskog društva može u svako doba podnijeti ostavku davanjem pisane obavijesti upravnom odboru ili predsjedniku tog odbora.

(2) Ostavka ima pravno djeinstvo od dana podnošenja, osim ako u njoj nije naveden neki kasniji datum.

(3) Ostavkom prestaje članstvo u upravnom odboru. Za prestanak članstva po ovom osnovu nije potrebna posebna odluka organa društva.

(4) Ostavka se može opozvati samo uz saglasnost upravnog odbora akcionarskog društva.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana primjenjuju se i na ostavku člana izvršnog odbora akcionarskog društva.

16. U Zakonu o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 67/13, 15/16 i 84/19) relevantne odredbe glase:

Član 52. stav (5)

(5) Uz prijavu za upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa prilaže se odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedno lice razriješeno, odnosno kojom tom licu prestaje pravo zastupanja, a drugo lice imenovano odnosno ovlašteno za zastupanje, kao i obim ovlaštenja tog lica, ovjeren potpis tog lica, te izjava direktora ili vršioca dužnosti direktora o prihvatanju dužnosti.

17. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 105/08 – odluka USRS, 45/09 – odluka USRS, 49/09 i 61/13)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Tužba za utvrđenje

Član 54.

Tužilac može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, povredu prava ličnosti ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave.

Ovakva tužba može se podići kad je to posebnim propisima predviđeno ili kad tužilac ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa.

Tužba za utvrđivanje može se podnijeti radi utvrđivanja postojanja, odnosno nepostojanja činjenice, ako je to predviđeno posebnim zakonom ili drugim propisom.

Tužba za utvrđivanje povreda prava ličnosti može se podnijeti bez obzira na to da li je postavljen zahtjev za naknadu štete ili drugi zahtjev, u skladu sa posebnim zakonom.

Ako odluka o sporu zavisi od toga da li postoji ili ne postoji neki pravni odnos koji je u toku parnice postao sporan, tužilac može pored postojećeg zahtjeva istaći i tužbeni zahtjev da sud utvrdi da takav odnos postoji, odnosno da ne postoji, ako je sud pred kojim parnica teče nadležan za takav zahtjev.

Isticanje zahtjeva u smislu odredbe stava 5. ovog člana neće se smatrati kao preinačenje tužbe.

VI. Dopustivost

18. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

19. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

20. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Višeg privrednog suda broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. augusta 2019. godine, protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelantica je primila 16. septembra 2019. godine, a apelacija je podnesena 15. novembra 2019. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

21. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda,

Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

22. Apelantica pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama prekršena njena prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 6. stav 1. i člana 14. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

23. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

24. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom.

25. Ustavni sud, prije svega, ističe da se predmetni postupak odnosi na pitanje u vezi s radno-pravnim statusom funkcije koju obavlja apelantica kod tuženog, dakle, nesporno se radi o predmetu građansko-pravne prirode, te stoga, apelantica uživa garanciju prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

26. Ustavni sud zapaža da apelantica osporava presude redovnih sudova, tvrdeći da su redovni sudovi proizvoljno primijenili pravo. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, zadatak tih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. juna 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li su, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminaciona.

27. Ustavni sud će se, dakle, izuzetno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivno-pravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica tako i primjene relevantnih pozitivno-pravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26). U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje i, *mutatis mutandis*, Evropski sud, *Anđelković protiv Srbije*, presuda od 9. aprila 2013. godine, tačka 24). Shodno navedenom, Ustavni sud će ispitati da li je prilikom odlučivanja došlo do proizvoljne primjene prava.

28. Ustavni sud, prije svega, zapaža da iz činjenica predmeta, između ostalog, proizlazi da je apelantica jedan od osnivača tuženog, da je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme kod tuženog i da je imenovana za direktora tuženog. Iz

činjenica predmeta proizlazi i da je apelantica, nakon nastupanja trajno poremećenih odnosa sa suosnivačem, više puta pismenim putem podnosila ostavku na mjesto direktora, zahtijevala da ovlaštenja koja proizlaze iz funkcije direktora prenese na drugo lice i dala otkaz ugovora o radu, ali da suosnivač na te zahtjeve nije odgovorio, da tuženi više i ne posluje, zbog čega je apelantica, kao i zbog razloga istupanja iz tuženog, kao osnivač pokrenula predmetni sudski postupak. Ustavni sud, dalje, zapaža da su redovni sudovi odbili dio apelantinog tužbenog zahtjeva koji se odnosio na utvrđenje da je apelantici prestalo pravo i obaveza obavljanja poslova direktora kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog uz, u suštini, obrazloženje da je nemoguća i neprovodiva presuda kojom bi se tako nešto utvrdilo jer prema Zakonu o privrednim društvima direktora može razriješiti samo skupština društva i istovremeno imenovati drugo lice na tu poziciju jer bi u suprotnom bilo dovedeno u pitanje postojanje privrednog subjekta, te da apelantica može, eventualno, pokrenuti likvidacionog postupak tuženog, nakon čega bi imenovanjem likvidacionog upravnika apelantica mogla odstupiti s pozicije direktora tuženog, te da apelantčina tužba u tom smislu nije ni dopuštena. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da su se redovni sudovi prilikom obrazlaganja svojih zaključaka i odluka pozvali na naprijed citirane odredbe člana 162. Zakona o privrednim društvima kojim su propisani uvjeti pod kojima se, između ostalih, direktor društva sa ograničenom odgovornošću može razriješiti funkcije, s tim da razrješenje vrši skupština društva, kao i na odredbu člana 52. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS prema kojem se, između ostalog, uz prijavu za upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa prilaže odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedno lice razriješeno, a drugo lice imenovano.

29. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da se redovni sudovi prilikom donošenja osporenih presuda nisu ni osvrnuli da odredbe čl. 161. i 317. Zakona o privrednim društvima kojima je regulirano pitanje ostavke, između ostalih, i direktora društva s ograničenom odgovornošću. Naime, iz navedenih odredbi (koje su citirane u prethodnim tačkama ove odluke) proizlazi da direktor, kao i članovi upravnog i izvršnog odbora društva, ima pravo dati pismenu ostavku u svakom trenutku, da ostavka važi od dana davanja i da mu za ostavku nije potrebna saglasnost organa društva. Ustavni sud, također, podsjeća i na odredbu člana 152. stav 2. istog zakona prema kojoj direktor svoja ovlaštenja može prenijeti na drugo lice ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da iz provedenih dokaza i apelantinog tužbenog zahtjeva proizlazi da je apelantica podnosila ostavku na mjesto direktora, te da je zahtijevala da svoja ovlaštenja prenese na drugo lice. Ustavni sud u vezi s tim ukazuje da je ostavka uvijek strogo lični čin lica na funkciji, dok razrješenje, u suštini, predstavlja prinudni čin, iz kojih razloga su redovni sudovi bili u obavezi dati razjašnjenje o čemu se u konkretnom slučaju radi. Ovo naročito i stoga jer iz sadržaja tužbenog zahtjeva, kako je interpretiran u osporenim presudama, te utvrđenih činjenica ne proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o razrješenju sa funkcije direktora, već o ostavci.

30. U vezi s tim, Ustavni sud ponovo ukazuje da iz činjenica predmeta proizlazi da tuženog kao društvo sa ograničenom odgovornošću čine suosnivač i apelantica, odnosno da tuženi nema drugih članova. Prema odredbama člana 131. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, koji redovni sudovi također nisu uzeli u obzir, skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi društva, a u slučaju da društvo sa ograničenom odgovornošću čini samo jedno lice, to lice ili lice koje on ovlasti predstavlja skupštinu društva. Dakle, u takvoj situaciji, kako je već rečeno, proizlazi i da je jedino

lice kojem se apelantica mogla obratiti sa svojim zahtjevima suosnivač, koji uz apelanticu predstavlja skupštinu društva, a koji ni na koji način nije reagirao na podnesenu ostavku i zahtjeve za prenos ovlaštenja na drugo lice (koje bi u okolnostima konkretnog slučaja bilo ili suosnivač ili drugo lice koje bi on imenovao), nakon čega je apelantica i zatražila zaštitu sudskim putem. Pri tome su redovni sudovi, utvrđujući apelanticino pravo na istupanje iz tuženog kao suosnivača, zanemarili i činjenicu da u kontekstu naprijed navedene odredbe člana 131. Zakona o privrednim društvima, nakon apelanticinog istupanja iz društva, suosnivač ostaje jedino lice koje čini društvo i da samim tim preuzima ulogu skupštine društva i jedini može donositi odluke vezane za rad tuženog.

31. Dakle, iz navedenog proizlazi da redovni sudovi nisu uzeli u obzir da se apelanticin pravni interes za utvrđenje sudskim putem da joj je prestalo pravo i obaveza obavljanja poslova direktora kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog, te da sud naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao lica ovlaštenog za zastupanje tuženog, proizlazi iz činjenice da, i pored toga što shodno zakonskoj odredbi ostavka važi od dana davanja i bez potrebe za saglasnošću organa društva, ostavka za sobom, shodno naprijed citiranoj odredbi člana 52. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, povlači obavezu brisanja lica, u ovom slučaju apelantice, kao lica ovlaštenog za zastupanje i vršenje funkcije direktora iz registra društava. Shodno zakonskim odredbama, u konkretnom slučaju ovu obavezu može izvršiti jedino suosnivač (ili lice koje on ovlasti) koji, kako je već rečeno, apelanticinim istupanjem iz društva ostaje jedino lice koje čini tuženog kao društvo sa ograničenom odgovornošću i koje na takve apelanticine zahtjeve nije reagiralo. Navedeno, nesumnjivo, predstavlja i preduvjet da bi apelantica mogla zasnovati radni odnos kod drugog poslodavca.

32. Dovodeći navedene zakonske odredbe u kontekst s činjenicama konkretnog predmeta i zaključcima redovnih sudova, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi u konkretnom slučaju proizvoljno primijenili odredbe člana 162. Zakona o privrednim društvima kojim su regulirana pitanja razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću, a da su istovremeno propustili da okolnosti konkretnog predmeta sagledaju i iz perspektive čl. 131, 152. stav 5, čl. 162. i 317. istog zakona kojim je regulirano pitanje sastava i funkcioniranja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, ostavke direktora takvog društva, prenosa ovlaštenja direktora na drugo lice, te posljedica koje iz ostavke proizlaze, a koje su vezane i za obavezu brisanja lica ovlaštenog za zastupanje iz registra poslovnih subjekata kako je to propisano članom 52. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da su apelantici navodi osnovani.

33. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju došlo do kršenja prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

34. Apelantica smatra da su joj osporenim presudama prekršeni i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te da joj je prekršeno i pravo iz člana 14. Evropske konvencije, odnosno da je diskriminirana. Ustavni sud zapaža da apelantica kršenje navedenih prava vezuje za kršenje prava na pravično suđenje, a za koje je Ustavni sud već utvrdio da je prekršeno. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da nema potrebe da posebno razmatra kršenje prava na imovinu i pitanje diskriminacije u vezi s pravom na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

35. Postoji kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada su redovni sudovi proizvoljno primijenili odredbe člana 162. Zakona o privrednim društvima koje se tiču pitanja razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću, a da pri tome nisu izvršili analizu konkretnog predmeta i u odnosu na odredbe čl. 131, 152, 162. i 317. istog zakona kojim je regulirano pitanje sastava i funkcioniranja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, prenosa ovlaštenja direktora na druga lica i ostavke direktora društva sa ograničenom odgovornošću i posljedica koje iz ostavke proizlaze, a koje su vezane i za obavezu brisanja lica ovlaštenog za zastupanje iz registra poslovnih subjekata kako je to propisano članom 52. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS.

36. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

37. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 4430/19**, rješavajući apelaciju **Zorane Talić**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, dopredsjednik

Mirsad Čeman, dopredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudac

Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 5. svibnja 2021. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Zorane Talić**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Višeg privrednog suda u Banjoj Luci broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. kolovoza 2019. godine.

Predmet se vraća Višem privrednom sudu u Banjoj Luci koji je dužan po žurnom postupku donijeti novu odluku u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Višem privrednom sudu u Banjoj Luci da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE**I. Uvod**

1. Zorana Talić (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Banje Luke, koju zastupa Branislav Cvijanović, odvjetnik iz Banje Luke, podnijela je 15. studenog 2019. apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Višeg privrednog suda u Banjoj Luci (u daljnjem tekstu: Viši privredni sud) broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. kolovoza 2019. godine i Presude Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (u daljnjem tekstu: Okružni privredni sud) broj 57 0 Ps 125495 18 Ps od 27. ožujka 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Višeg privrednog suda, Okružnog privrednog suda i Damjan boje d.o.o. Banja Luka (u daljnjem tekstu: tuženi) zatraženo je 20. studenog 2020. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Okružni privredni sud je dostavio odgovor 27. studenog 2020. godine, dok Viši privredni sud i tuženi nisu dostavili odgovore na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičnih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Presudom Okružnog privrednog suda broj 57 0 Ps 125495 18 Ps od 27. ožujka 2018. godine određeno je istupanje apelantice kao suosnivača i člana iz tuženog kao gospodarskog društva sa danom pravomoćnosti te presude (stavak 1.); naloženo je tuženom da trpi da se iz sudskog registra koji se vodi kod Okružnog privrednog suda izbriše apelantica kao suosnivač i član gospodarskog društva – tuženog (stavak 2.); odbijen je kao neutemeljen apelantičin tužbeni zahtjev u dijelu u kojem je tražila da sud donese presudu kojom utvrđuje da joj je prestalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog, te da sud naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog (stavak 3.); odlučeno je da svaka strana snosi svoje troškove postupka (stavak 4.). U obrazloženju je navedeno da je na temelju provedenih dokaza utvrđeno da su Zlatibor Topić (u daljnjem tekstu: suosnivač) i apelantica osnovali tuženog sa procentom učešća od po 50 % i da je apelantica s tuženim zaključila ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na temelju kojeg je upisana i obavljala dužnost direktora i osobe ovlaštene za zastupanje. Utvrđeno je i da je došlo do poremećaja odnosa među članovima društva – tuženog i da je apelantica bezuspješno pokušavala izvan suda riješiti sporni odnos sa suosnivačem i da je apelantica i prije sudskog postupka više puta pismeno obavijestila tuženog, odnosno suosnivača, da želi istupiti kao osnivač i član društva, te da ne želi više obavljati dužnosti direktora društva, da želi ovlaštenja koja proizlaze iz funkcije direktora prenijeti na drugu osobu (datumi podnesenih zahtjeva precizirani u presudi), ali da tuženi, niti drugi član društva – suosnivač na navedeno nisu reagirali, nakon čega je apelantica i podnijela predmetnu tužbu.

6. Okružni privredni sud je naveo da je člankom 173. Zakona o gospodarskim društvima ostavljena mogućnost članu društva sa ograničenom odgovornošću da istupi iz društva iz opravdanih razloga, a da je, prema ocjeni tog suda, apelantica tijekom ovog postupka dokazala da ima opravdane razloge da istupi kao član jer ne uspijeva ostvariti komunikaciju s drugim članom, a samim tim ni sa samim društvom – tuženim, pa je sud primjenom odredbe čl. 171. i 173. istog Zakona donio odluku i odredio istupanje apelantice kao suosnivača i člana tuženog kao u stavku 1. izreke te presude.

7. Okružni privredni sud je dalje obrazložio da je odluku o dijelu tužbenog zahtjeva kojim apelantica traži utvrđenje da joj je prestalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora donio imajući u vidu dužnosti i obveze direktora društva sa ograničenom odgovornošću propisane člankom 152. Zakona o gospodarskim društvima. Kako je obrazložio taj sud, Zakonom o gospodarskim društvima predviđen je cijeli niz poslova koje obavlja direktor društva, tako da apelantica nema samo položaj radnika kada je u pitanju tuženi, shodno odredbama Zakona o radu, nego se njezin položaj mora promatrati u kontekstu odredbi Zakona o gospodarskim društvima. Okružni privredni sud je naveo da, poštujući činjenicu da apelantica ne želi više obavljati funkciju direktora tuženog, taj sud smatra da utvrđujućom tužbom sud ne može apelanticu osloboditi tih obveza. Prema redovnom tijeku stvari, prema obrazloženju tog suda, tuženi, odnosno njegovi članovi trebali bi donijeti odluku o imenovanju druge osobe ovlaštene za zastupanje istodobno s odlukom o razrješenju apelantice kako bi se poslovanje tuženog moglo dalje odvijati. Prema obrazloženju Okružnog privrednog suda, apelantica je pokušala i obratila se nekoliko puta tuženom sa zahtjevom da iz društva istupi kao član, te da joj se omogući razrješenje sa funkcije direktora, a tuženi se na ove apelantičine zahtjeve prije sudskog postupka, a i tijekom njega, u potpunosti ogлуšio. Okružni privredni sud je obrazložio da je, međutim, postupak razrješenja direktora propisan člankom 162. Zakona o gospodarskim društvima i da je jasno definirano da odluku o razrješenju direktora donosi skupština društva sa ograničenom odgovornošću. Kako je taj sud obrazložio, u spisu nema dokaza da je bilo redovna bilo izvanredna skupština društva – tuženog u prethodnom razdoblju održana ili zakazana, niti da je apelantičin zahtjev u tom smislu razmatran. Prema mišljenju tog suda, iako je apelantica dokazala da se obraćanjem tuženom pokušala osloboditi obveze zastupanja, odnosno obavljanja funkcije direktora, taj sud smatra da nema osnove, u smislu odredbe članka 54. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), da sud donese presudu kojom utvrđuje da joj prestaje pravo i obveza obavljanja poslova direktora jer je postupak imenovanja i razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću propisan Zakonom o gospodarskim društvima i apelantica se samo na temelju tih odredbi može osloboditi obveza koje je u smislu istih tih normi i preuzela.

8. Obrazloženo je da imenovanjem na mjesto direktora kod tuženog apelantica nije samo zasnovala radni odnos nego je prihvatila ulogu zastupnika koji, u smislu odredbe članka 31. Zakona o gospodarskim društvima, ima dužnosti prema društvu i obveze bez čijeg izvršavanja nije moguć rad društva. Ukoliko su točni apelantičini navodi da društvo svakako ne posluje, prema mišljenju tog suda, Zakon o gospodarskim društvima je i u tom slučaju upravo zastupniku dao niz ovlaštenja kako da osigura rad društva ili eventualno da pokrene prestanak takvog društva. Brisanje apelantice kao direktora društva sa ograničenom odgovornošću, prema obrazloženju tog suda, bez istodobnog određivanja druge osobe koja će te poslove obavljati, registarski sud u smislu Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS svakako ne bi mogao provesti, čime je, prema mišljenju tog suda, bespredmetno daljnje obrazlaganje tog dijela tužbenog zahtjeva jer bi presuda u tom smislu svakako bila neprovodiva.

9. Protiv odbijajućeg dijela navedene presude apelantica je podnijela žalbu Višem privrednom sudu, koji je Presudom broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. kolovoza 2019. godine žalbu odbio i potvrdio prvostupanjsku presudu u pobijanom odbijajućem dijelu (stavak 3. izreke). Presudom je odbijen i apelantičin zahtjev za naknadu troškova za sastavljanje žalbe u iznosu preciziranom u presudi. U obrazloženju je ponovljeno utvrđeno činjenično stanje i pravno stajalište prvostupanjskog

suda, te istaknuto da je, prema mišljenju tog suda, apelantičina žalba neutemeljena. Viši privredni sud je u svezi s tim naveo da je postojanje osobe ovlaštene za zastupanje jedno od temeljnih obilježja pravnog subjektiviteta gospodarskog društva u smislu odredbi Zakona o gospodarskim društvima s obzirom na to da pravna osoba preko direktora, odnosno osobe ovlaštene za zastupanje, manifestira svoj subjektivitet u pravnom prometu.

10. U konkretnom slučaju, kako je obrazložio taj sud, apelantica traži da se odredi njezino istupanje kao suosnivača i člana iz gospodarskog društva – tuženog, kao i da se utvrdi da joj je preostalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog, te da sud naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog (stavak 3. izreke). Prema obrazloženju tog suda, konkretni tužbeni zahtjev u spornom dijelu sadrži deklaratorni dio (da se utvrdi da je osobi ovlaštenoj za zastupanje prestalo to svojstvo) i kondemnatorni dio (da se naloži brisanje osobe ovlaštene za zastupanje u sudskom registru i tuženom da trpi te promjene). Postavljeni deklaratorni dio konkretnog tužbenog zahtjeva, prema mišljenju tog suda, po svom sadržaju i pravnoj naravi, predstavlja zahtjev za utvrđenje činjenice, pa takva tužba ne bi bila dozvoljena. Pri tome, ako se isti zahtjev promatra kao zahtjev za utvrđenje (ne)postojanja određenog pravnog odnosa, kako je obrazložio taj sud, apelantica bi imala pravni interes za podnošenje takve tužbe, s obzirom na prava, obveze i odgovornosti koje proizlaze iz tog svojstva. Međutim, prema mišljenju tog suda, apelantičin pravni interes se ne može promatrati izolirano, odnosno isključivo s aspekta članka 54. ZPP i mora se dovesti u vezu s pravnim interesom drugih osoba, a prije svega gospodarskog društva – tuženog za čije zastupanje je apelantica ovlaštena, s obzirom na to da bi usvajanjem konkretnog deklaratornog i kondemnatornog tužbenog zahtjeva u tom dijelu bio potpuno blokiran rad društva. Pored toga, s procesno-pravnog aspekta, prema obrazloženju tog suda, postupanje po takvoj tužbi dovelo bi do apsurdne procesne situacije u kojoj je ista osoba tužitelj i ovlašteni zastupnik tuženog. Prema obrazloženju tog suda, takve suprotstavljene procesne uloge u jednoj ličnosti se međusobno isključuju, tim više što odredbama ZPP nije predviđena mogućnost imenovanja privremenog zastupnika za pravnu osobu. Pri tome, prema stajalištu tog suda, omogućavanje prestanka svojstva osobe ovlaštene za zastupanje, na način kako se traži u tužbi, moglo bi omogućiti i eventualno izbjegavanje obveza i odgovornosti osobe ovlaštene za zastupanje.

11. Viši privredni sud je istaknuo da posebno treba imati u vidu da je člankom 52. stavak 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS propisano da se uz prijavu za upis promjene osobe ovlaštene za zastupanje subjekta upisa prilaže odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedna osoba razriješena, odnosno kojom toj osobi prestaje pravo zastupanja, a druga osoba imenovana, odnosno ovlaštena za zastupanje, kao i opseg ovlaštenja te osobe, ovjeren potpis te osobe, te izjava direktora ili vršitelja dužnosti direktora o prihvatanju dužnosti. Kod takvog načina promjene osobe ovlaštene za zastupanje u sudskom registru, prema mišljenju tog suda, eventualnom presudom kojom bi se utvrdilo da je apelantici prestalo svojstvo osobe ovlaštene za zastupanje ne bi se moglo izdejsstvovati njezino brisanje iz sudskog registra bez imenovanja i upisa nove osobe ovlaštene za zastupanje i ispunjenja ostalih propisanih uvjeta jer bi to bilo u suprotnosti s imperativnim zakonskim odredbama. Presuda donesena u parničnom postupku u konkretnom slučaju, kako je obrazloženo, ne bi mogla zamijeniti odluku gospodarskog društva o razrješenju postojeće i imenovanju nove osobe ovlaštene za zastupanje.

12. Navedeno, prema obrazloženju Višeg privrednog suda, upućuje na zaključak da apelantica pitanje prestanka svojstva osobe ovlaštene za zastupanje mora riješiti u dogovoru sa suosnivačem, putem razrješenja postojeće i imenovanja nove osobe ovlaštene za zastupanje, nakon čega ne bi bilo smetnji za upis promjene u sudskom registru. Kao krajnju mogućnost apelantica (kao osoba ovlaštena za zastupanje), prema mišljenju tog suda, može pokrenuti postupak likvidacije društva, u skladu s relevantnim zakonskim odredbama, pa bi u tom slučaju imenovanjem likvidacijskog upravnika prestala njezina funkcija uz zabilježbu u sudskom registru. Glede drugog kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva (da se naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog), treba imati u vidu da je odluka o prvom deklaratornom zahtjevu (da se utvrdi da je apelantici prestalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog) prejudicijalnog karaktera, pa odbacivanje tužbe ili odbijanje tužbenog zahtjeva u tom dijelu ima za posljedicu neutemeljenost kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva. Pored toga, kako je obrazloženo, u slučaju eventualnog usvajanja ovako postavljenog tužbenog zahtjeva u odbijajućem dijelu, ne bi bilo osobe koja bi provela takvu odluku (jer bi apelantici kao osobi ovlaštenoj za zastupanje već bilo prestalo to svojstvo), niti bi takva odluka bila podobna za eventualno prinudno izvršenje, pa vođenje takvog postupka ne bi imalo svrhe. Kako je obrazložio taj sud, također bi se moglo postaviti pitanje dopuštenosti ovakve tužbe glede odbijenog dijela tužbenog zahtjeva, a budući da su u konkretnom slučaju iste posljedice odbacivanja tužbe i odbijanja tužbenog zahtjeva, pa u tom dijelu nije potrebno ukidati presudu i odbacivati. Na temelju navedenog, a imajući u vidu da odredbama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, kao ni odredbama Zakona o gospodarskim društvima, nije predviđena mogućnost traženog prestanka funkcije osobe ovlaštene za zastupanje i njezinog brisanja iz sudskog registra na predloženi način, taj sud je donio presudu kao u izreci.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelantica smatra da su joj osporenim presudama prekršeni pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i pravo iz članka 14. Europske konvencije. Kršenje navedenih prava apelantica vidi u proizvoljnoj primjeni prava. Navodi da iz osporenih presuda proizlazi da je sudskim putem nemoguće ishoditi prestanak obavljanja funkcije osobe koja je u gospodarskom društvu imenovana za direktora i kao takva podložna građansko-pravnoj odgovornosti za štetu, kao i kazneno-pravnoj inkriminaciji. Smatra da iz osporenih presuda proizlazi i da u situaciji u kojoj se nalazi ona faktički nema mogućnost na bilo kakav način sudjelovati u upravljanju tuženim, ali je istodobno odgovorna za pravne učinke i posljedice koje tuženi kao pravni subjekt kojeg zastupa učini prema trećim osobama. Smatra da je izvan svake zakonske odredbe zaključak redovnih sudova da ne može biti razriješena i brisana iz registra kao direktor dok istodobno na te poslove ne bude imenovana druga osoba. Apelantica smatra da, rezonirajući na ovakav način, redovni sudovi ustvari donose zaključke na temelju indicija i pretpostavki i presumiraju daljnje postupanje jer je nesporno da bi registar privrednih subjekata mogao pozvati tuženog da imenuje drugu osobu ovlaštenu za zastupanje. Apelantica navodi i da je proizvoljan zaključak da apelantica može

pokrenuti likvidacijski postupak i da bi na taj način imenovanjem likvidacijskog upravitelja prestala njezina funkcija direktora, ali da pri tome redovni sudovi ne vode računa o članku 7. stavak 1. Zakona o likvidacijskom postupku koji propisuje da se dobrovoljni likvidacijski postupak provodi na temelju odluke o prestanku poslovnog subjekta koju donosi skupština društva, a da bi u konkretnom slučaju skupštinu činila samo jedna osoba, odnosno član, i to upravo osoba kojoj se apelantica neuspješno obraćala sa zahtjevima za prestanak funkcije. Apelantica smatra da postupajući na ovakav način redovni sudovi neizravno štite tuženog i da je na taj način diskriminiraju.

b) Odgovor na apelaciju

14. Okružni sud je ponovio stajališta iskazana u osporenim odlukama tog suda i Višeg privrednog suda, te istaknuo da nije bilo kršenja prava na koja se apelantica poziva i da apelaciju treba odbiti.

V. Relevantni propisi

15. U **Zakonu o gospodarskim društvima** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) relevantne odredbe glase:

8. Skupština

8.1. Pojam i djelokrug

Pojam i postojanje

Članak 131.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu.

(2) U društvu sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom, ovlasti skupštine članova vrši taj član ili ovlaštena osoba.

(3) Član društva sa ograničenom odgovornošću iz stavka 2. ovoga članka po donošenju odluka iz mjerodavnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću sastavlja i potpisuje zapisnik i donesene odluke upisuje u knjigu odluka.

(4) Sporazumi između članka iz stavka 2. ovoga članka i društva moraju biti u pisanoj formi ili uneseni u knjigu odluka, osim ako je riječ o tekućim poslovima zaključenim pod uobičajenim uvjetima.

9.2. Poslovi ravnatelja ili upravnog odbora

Djelokrug

Članak 152.

(1) Ako utemeljivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno, ravnatelj ili upravni odbor mjerodavan je za:

- a) zastupanje društva i vođenje poslova društva sukladno zakonu, utemeljivačkim aktom i ugovorom članova društva,
- b) usvrđivanje prijedloga poslovnog plana,
- v) sazivanje sjednica skupštine članova društva i usvrđivanje prijedloga dnevnog reda,
- g) provođenje odluka skupštine članova,
- d) određivanje dana sa kojim se usvrđuje lista članova društva sa pravom na obavještanje, dan usvrđivanja dividende i dan plaćanja dividende, glasovanje i druga pitanja,
- đ) zaključenje ugovora o kreditu,
- e) usvrđivanje dana stjecanja prava na sudjelovanje u dobiti i dana isplate učešća u dobiti, kao i dana stjecanja prava glasa i drugih prava članova društva,
- ž) davanje i opozivanje prokure i
- z) druga pitanja određena utemeljivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Ako je utemeljivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću tako određeno, ravnatelj ili upravni odbor mjerodavan je i za:

a) izvršenje odluke o stjecanju sopstvenih udjela i povlačenja i poništenja udjela,

b) usvrđivanje iznosa učešća u dobiti i

v) izdavanje obveznica ili drugih vrijednosnica.

(3) Ravnatelj ili članovi upravnog odbora mogu vršenje poslova o pitanjima iz st. 1. i 2. prenijeti na druge osobe, ako utemeljivačkim aktom nije drukčije određeno.

9.4. Statusna odgovornost

Ostavka

Članak 161.

Odredbе ovoga zakona koje se odnose na ostavku ravnatelja ili članova upravnog odbora akcionarskog društva primjenjuju se i na ostavku ravnatelja ili člana upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću.

Razrješenje

Članak 162.

(1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može razriješiti ravnatelja ili članove upravnog odbora društva, sa navođenjem razloga za razrješenje ili bez njega.

(2) Razrješenje ravnatelja ili članova upravnog odbora ne utječe na njihova prava nakon razrješenja koja imaju na temelju posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovorne može isključiti pravo društva iz stavka 1. ovoga članka.

11.8. Odgovornost članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

11.8.1. Statusna odgovornost

Ostavka

Članak 317.

(1) Član upravnog odbora i član izvršnog odbora akcionarskog društva može u svako doba podnijeti ostavku davanjem pisane obavijesti upravnom odboru ili predsjedniku tog odbora.

(2) Ostavka ima pravno djestvo od dana podnošenja, osim ako u njoj nije narečen neki kasniji nadnevak.

(3) Ostavkom prestaje članstvo u upravnom odboru. Za prestanak članstva po ovomu temelju nije potrebna posebna odluka organa društva.

(4) Ostavka se može opozvati samo uz suglasnost upravnog odbora akcionarskog društva.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovoga članka primjenjuju se i na ostavku člana izvršnog odbora akcionarskog društva.

16. U **Zakonu o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 67/13, 15/16 i 84/19) relevantne odredbe glase:

Članak 52. stavak (5)

(5) Uz prijavu za upis promjene sobe ovlaštene za zastupanje subjekta upisa prilaže se odluka mjerodavnog organa subjekta upisa kojom je jedna osoba razriješena, odnosno kojom toj osobi prestaje pravo zastupanja, a druga osoba imenovana odnosno ovlaštena za zastupanje, kao i opseg ovlasti te osobe, ovjeren potpis te osobe, te izjava ravnatelja ili vršitelja dužnosti ravnatelja o prihvatanju dužnosti.

17. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 105/08 – odluka USRS, 45/09 – odluka USRS, 49/09 i 61/13)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst propisa sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Tužba za utvrđenje

Član 54.

Tužilac može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, povredu prava ličnosti ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave.

Ovakva tužba može se podići kad je to posebnim propisima predviđeno ili kad tužilac ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa.

Tužba za utvrđivanje može se podnijeti radi utvrđivanja postojanja, odnosno nepostojanja činjenice, ako je to predviđeno posebnim zakonom ili drugim propisom. Tužba za utvrđivanje povreda prava ličnosti može se podnijeti bez obzira na to da li je postavljen zahtjev za naknadu štete ili drugi zahtjev, u skladu sa posebnim zakonom.

Ako odluka o sporu zavisi od toga da li postoji ili ne postoji neki pravni odnos koji je u toku parnice postao sporan, tužilac može pored postojećeg zahtjeva istaći i tužbeni zahtjev da sud utvrdi da takav odnos postoji, odnosno da ne postoji, ako je sud pred kojim parnica teče nadležan za takav zahtjev.

Isticanje zahtjeva u smislu odredbe stava 5. ovog člana neće se smatrati kao preinačenje tužbe.

VI. Dopustivost

18. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

19. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

20. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Višeg privrednog suda broj 57 0 Ps 125495 19 Pž od 27. kolovoza 2019. godine, protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelantica je primila 16. rujna 2019. godine, a apelacija je podnesena 15. studenog 2019. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

21. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VII. Meritum

22. Apelantica pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama prekršena njezina prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 6. stavak 1. i članka 14. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

23. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

24. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na

pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom.

25. Ustavni sud, prije svega, ističe da se predmetni postupak odnosi na pitanje u svezi s radno-pravnim statusom funkcije koju obavlja apelantica kod tuženog, dakle, nesporno se radi o predmetu građansko-pravne naravi, te stoga, apelantica uživa garancije prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

26. Ustavni sud zapaža da apelantica osporava presude redovnih sudova, tvrdeći da su redovni sudovi proizvoljno primijenili pravo. U svezi s tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda, zadaća tih sudova nije preispitivati zaključke redovnih sudova glede činjeničnog stanja i primjene prava (vidi Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadaća redovnih sudova ocijeniti činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadaća Ustavnog suda je ispitati jesu li, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

27. Ustavni sud će se, dakle, iznimno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivno-pravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica tako i primjene relevantnih pozitivno-pravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26.). U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje i, *mutatis mutandis*, Europski sud, *Andelković protiv Srbije*, presuda od 9. travnja 2013. godine, točka 24.). Shodno navedenom, Ustavni sud će ispitati je li prilikom odlučivanja došlo do proizvoljne primjene prava.

28. Ustavni sud, prije svega, zapaža da iz činjenica predmeta, između ostalog, proizlazi da je apelantica jedan od osnivača tuženog, da je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme kod tuženog i da je imenovana za direktora tuženog. Iz činjenica predmeta proizlazi i da je apelantica, nakon nastupanja trajno poremećenih odnosa sa suosnivačem, više puta pismenim putem podnosila ostavku na mjesto direktora, zahtijevala da ovlaštenja koja proizlaze iz funkcije direktora prenesu na drugu osobu i dala otkaz ugovora o radu, ali da suosnivač na te zahtjeve nije odgovorio, da tuženi više i ne posluje, zbog čega je apelantica, kao i zbog razloga istupanja iz tuženog, kao osnivač pokrenula predmetni sudski postupak. Ustavni sud, dalje, zapaža da su redovni sudovi odbili dio apelantičinog tužbenog zahtjeva koji se odnosio na utvrđenje da je apelantici prestalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog uz, u suštini, obrazloženje da je nemoguća i neprovodiva presuda kojom bi se tako nešto utvrdilo jer prema Zakonu o gospodarskim društvima direktora može razriješiti samo skupština društva i istodobno imenovati drugu osobu na tu poziciju jer bi u suprotnom bilo dovedeno u pitanje postojanje privrednog subjekta, te da apelantica može, eventualno, pokrenuti likvidacijski postupak tuženog, nakon čega bi imenovanjem likvidacijskog upravitelja apelantica mogla

odstupiti s pozicije direktora tuženog, te da apelantičina tužba u tom smislu nije ni dopuštena. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da su se redovni sudovi prilikom obrazlaganja svojih zaključaka i odluka pozvali na naprijed citirane odredbe članka 162. Zakona o gospodarskim društvima kojim su propisani uvjeti pod kojima se, između ostalih, direktor društva sa ograničenom odgovornošću može razriješiti funkcije, s tim da razrješenje vrši skupština društva, kao i na odredbu članka 52. stavak 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS prema kojem se, između ostalog, uz prijavu za upis promjene osobe ovlaštene za zastupanje subjekta upisa prilaže odluka nadležnog organa subjekta upisa kojom je jedna osoba razriješena, a druga osoba imenovana.

29. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da se redovni sudovi prilikom donošenja osporenih presuda nisu ni osvrnuli da odredbe čl. 161. i 317. Zakona o gospodarskim društvima kojima je regulirano pitanje ostavke, između ostalih, i direktora društva s ograničenom odgovornošću. Naime, iz navedenih odredbi (koje su citirane u prethodnim točkama ove odluke) proizlazi da direktor, kao i članovi upravnog i izvršnog odbora društva, ima pravo dati pismenu ostavku u svakom trenutku, da ostavka važi od dana davanja i da mu za ostavku nije potrebna suglasnost organa društva. Ustavni sud, također, podsjeća i na odredbu članka 152. stavak 2. istog Zakona prema kojoj direktor svoja ovlaštenja može prenijeti na drugu osobu ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno. U svezi s tim, Ustavni sud podsjeća da iz provedenih dokaza i apelantičinog tužbenog zahtjeva proizlazi da je apelantica podnosila ostavku na mjesto direktora, te da je zahtijevala da svoja ovlaštenja prenese na drugu osobu. Ustavni sud u svezi s tim ukazuje da je ostavka uvijek strogo osobni čin osobe na funkciji, dok razrješenje, u biti, predstavlja prinudni čin, iz kojih razloga su redovni sudovi bili u obvezi dati razjašnjenje o čemu se u konkretnom slučaju radi. Ovo naročito i stoga jer iz sadržaja tužbenog zahtjeva, kako je interpretiran u osporenim presudama, te utvrđenih činjenica ne proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o razrješenju sa funkcije direktora, već o ostavci.

30. U svezi s tim, Ustavni sud ponovo ukazuje da iz činjenica predmeta proizlazi da tuženog kao društvo sa ograničenom odgovornošću čine suosnivač i apelantica, odnosno da tuženi nema drugih članova. Prema odredbama članka 131. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, koji redovni sudovi također nisu uzeli u obzir, skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi društva, a u slučaju da društvo sa ograničenom odgovornošću čini samo jedna osoba, ta osoba ili osoba koju on ovlasti predstavlja skupštinu društva. Dakle, u takvoj situaciji, kako je već rečeno, proizlazi i da je jedina osoba kojoj se apelantica mogla obratiti sa svojim zahtjevima suosnivač, koji uz apelanticu predstavlja skupštinu društva, a koji ni na koji način nije reagirao na podnesenu ostavku i zahtjeve za prenos ovlaštenja na drugu osobu (koja bi u okolnostima konkretnog slučaja bila ili suosnivač ili druga osoba koju bi on imenovao), nakon čega je apelantica i zatražila zaštitu sudskim putem. Pri tome su redovni sudovi, utvrđujući apelantičino pravo na istupanje iz tuženog kao suosnivača, zanemarili i činjenicu da u kontekstu naprijed navedene odredbe članka 131. Zakona o gospodarskim društvima, nakon apelantičinog istupanja iz društva, suosnivač ostaje jedina osoba koja čini društvo i da samim tim preuzima ulogu skupštine društva i jedini može donositi odluke vezane za rad tuženog.

31. Dakle, iz navedenog proizlazi da redovni sudovi nisu uzeli u obzir da se apelantičin pravni interes za utvrđenje sudskim putem da joj je prestalo pravo i obveza obavljanja poslova direktora kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog, te

da sud naloži tuženom da trpi brisanje apelantice kao osobe ovlaštene za zastupanje tuženog, proizlazi iz činjenice da, i pored toga što shodno zakonskoj odredbi ostavka važi od dana davanja i bez potrebe za suglasnošću organa društva, ostavka za sobom, shodno naprijed citiranoj odredbi članka 52. stavak 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS, povlači obvezu brisanja osobe, u ovom slučaju apelantice, kao osobe ovlaštene za zastupanje i vršenje funkcije direktora iz registra društava. Shodno zakonskim odredbama, u konkretnom slučaju ovu obvezu može izvršiti jedino suosnivač (ili osoba koju on ovlasti) koji, kako je već rečeno, apelantičinim istupanjem iz društva ostaje jedina osoba koja čini tuženog kao društvo sa ograničenom odgovornošću i koja na takve apelantičine zahtjeve nije reagirala. Navedeno, nesumnjivo, predstavlja i preduvjet da bi apelantica mogla zasnovati radni odnos kod drugog poslodavca.

32. Dovodeći navedene zakonske odredbe u kontekst s činjenicama konkretnog predmeta i zaključcima redovnih sudova, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi u konkretnom slučaju proizvoljno primijenili odredbe članka 162. Zakona o gospodarskim društvima kojim su regulirana pitanja razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću, a da su istodobno propustili okolnosti konkretnog predmeta sagledati i iz perspektive čl. 131., 152. stavak 5., čl. 162. i 317. istog Zakona kojim je regulirano pitanje sastava i funkcioniranja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, ostavke direktora takvog društva, prijenosa ovlaštenja direktora na drugu osobu, te posljedica koje iz ostavke proizlaze, a koje su vezane i za obvezu brisanja osobe ovlaštene za zastupanje iz registra poslovnih subjekata kako je to propisano člankom 52. stavak 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da su apelantičini navodi utemeljeni.

33. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju došlo do kršenja prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali navodi

34. Apelantica smatra da su joj osporenim presudama prekršeni i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te da joj je prekršeno i pravo iz članka 14. Europske konvencije, odnosno da je diskriminirana. Ustavni sud zapaža da apelantica kršenje navedenih prava vezuje za kršenje prava na pravično suđenje, a za koje je Ustavni sud već utvrdio da je prekršeno. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebno razmatrati kršenje prava na imovinu i pitanje diskriminacije u svezi s pravom na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

35. Postoji kršenje prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada su redovni sudovi proizvoljno primijenili odredbe članka 162. Zakona o gospodarskim društvima koje se tiču pitanja razrješenja direktora društva sa ograničenom odgovornošću, a da pri tome nisu izvršili analizu konkretnog predmeta i u odnosu na odredbe čl. 131., 152., 162. i 317. istog zakona kojim je regulirano pitanje sastava i funkcioniranja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, prijenosa ovlaštenja direktora na druge osobe i ostavke direktora društva sa ograničenom odgovornošću i posljedica koje iz ostavke proizlaze, a koje su vezane i za obvezu brisanja osobe ovlaštene za zastupanje iz registra poslovnih subjekata kako je to propisano člankom 52. stavak 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS.

36. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

37. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

621

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 4706/20**, рјешавајући апелацију **Алема Ибишевића**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, председник
Мато Тадић, потпредседник
Мирсад Ћеман, потпредседник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 19. маја 2021. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација Алама Ибишевића.

Утврђује се повреда права на личну слободу и безбједност из члана II(3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 4 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода због дужине трајања поступка – одлучивања по жалби изјављеној против Рјешења Општинског суда у Сарајеву број 65 0 К 823957 20 Кв8 од 6. новембра 2020. године о продужењу притвора, о којој је Кантонални суд у Сарајеву одлучио Рјешењем број 65 0 К 823957 20 Кж 4 од 29. децембра 2020. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Алем Ибишевић (у даљњем тексту: апелант) из Сарајева, којег заступа Денис Гачанин, адвокат из Сарајева, поднио је 28. децембра 2020. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) због дужине трајања одлучивања о жалби на рјешење којим је апеланту продужен притвор. Апелант је затражио и доношење привремене мјере описане у апелацији. На захтјев Уставног суда од 30. децембра 2020. године, апелација је допуњена 31. децембра 2020. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Општинског суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Општински суд), Кантоналног тужилаштва Кантона Сарајево (у даљњем тексту: Кантонално тужилаштво) и Кантоналног суда затражено је 11. јануара и 19. априла 2021. године да доставе одговоре на апелацију, које су позвани доставили.

III. Чињенично стање

3. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

Уводне напомене

4. Рјешењем Општинског суда (судија за претходни поступак) број 65 0 K 823957 20 Кпп 16 од 13. августа 2020. године апеланту (и још 15 осумњичених лица) због постојања основане сумње да је са 29 описаних радњи починио кривична дјела примања дара или других облика користи из члана 380 став 1 Кривичног закона Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КЗФБиХ), злоупотребе положаја или овлашћења из члана 383 став 1 КЗФБиХ, све у вези са чланом 31 КЗФБиХ, одређен је притвор на основу члана 146 став 1 тач. б) и ц) Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПФБиХ) у трајању од једног мјесеца. Одлучујући о жалбама бранилаца осумњичених, вијеће Општинског суда је донијело Рјешење број 65 0 K 823957 20 Кв од 28. августа 2020. године којим је дјелимично уважило жалбе бранилаца, укинуло рјешење о одређивању мјере притвора, те предмет вратило на поновно одлучивање. У поновном поступку Општински суд је 2. септембра 2020. године донио Рјешење број 65 0 K 823957 20 Кпп 18 којим је апеланту и осталим именованим саосумњиченим лицима одређен притвор у трајању од једног мјесеца због постојања посебних притворских разлога из члана 146 став 1 тач. б) и ц) ЗКПФБиХ.

5. Општински суд је Рјешењем број 65 ОК 823957 20 Кв4 од 11. септембра 2020. године апеланту и осталим осумњиченим продужио притвор за наредна два мјесеца. Након што су браниоци осумњичених изјавили жалбе на предметно рјешење, спис је достављен Кантоналном суду ради одлучивања. Кантонални суд је 1. октобра 2020. године донио рјешење којим је жалбе бранилаца апеланта и других именованих осумњичених одбио као неосноване, док је жалбе бранилаца двојице именованих осумњичених дјелимично уважио, те укинуо рјешење у односу на те осумњичене и предмет у том дијелу вратио првостепеном суду на поновно одлучивање. Поступајући по наведеном, вијеће је 6. октобра 2020. године донијело Рјешење број 65 О К 823957 20 Кв 5 којим је и према тим осумњиченим продужио мјеру притвора.

Поступак доношења рјешења од 6. новембра 2020. године

6. Кантонално тужилаштво је 5. новембра 2020. године Општинском суду доставило приједлог број Т09 0 КТК 0150025 20 у којем се у односу на апеланта и остале осумњичене тражи продужење мјере притвора из разлога прописаних чланом 146 став 1 таче. б) и ц) и чланом 149 став 3 ЗКПФБиХ за наредна три мјесеца, док је у односу на једног осумњиченог затражило изрицање мјера забране.

7. Општински суд је Рјешењем број 65 0 K 823957 20 Кв8 од 6. новембра 2020. године апеланту (и 15 других осумњичених лица) продужио притвор за наредна три мјесеца, тако да се према том рјешењу притвор има рачунати од 6. новембра 2020. године и може трајати до 6. фебруара 2021. године или до друге одлуке суда (став I изреке). У изреци је наведено да жалба против тог рјешења не задржава извршење рјешења (став II изреке). У обимном рјешењу (309 страна) наведени су разлози за доношење одлуке. Рјешење садржи и поуку о правном лијеку: "Жалба против овог рјешења може се изјавити Кантоналном суду путем Општинског суда у року од три (3) дана од дана пријема рјешења."

8. Protiv rješenja o produženju pritvora od 6. novembra 2020. godine apelantova braniteljica je 13. novembra 2020. godine izjavila žalbu.

9. Уставни суд констатује да из одговора на апелацију произлази да је Кантонални суд Рјешењем број 65 0 К 823957 20 Кж 4 од 29. децембра 2020. године одлучио о поднесеним жалбама.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

10. Апелант наводи да су му у кривичном поступку који се води против њега повријеђена права из члана "II(3e), ф) и м) Устава Босне и Херцеговине, те чл. 5, 6 и 13 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), те члана 2 Протокола број 4 уз Европску конвенцију". Појашњава да је 6. новембра 2020. године по приједлогу Кантоналног тужилаштва за продужење притвора, те након одржаног рочишта, Општински суд донио Рјешење број 65 0 К 823957 20 Кв 8 од 6. новембра 2020. године којим му је продужен притвор на основу члана 146 став 1 тач. б) и ц) ЗКПФБиХ за наредна три мјесеца и који може трајати до 6. фебруара 2021. године или до друге одлуке суда. Истиче да је, након што му је Општински суд рјешењем од 6. новембра 2020. године продужио притвор за наредна три мјесеца, 13. новембра 2020. године (у благовременом року) поднио жалбу Кантоналном суду, али да ни 45 дана након подношења жалбе Кантонални суд још увијек није одлучио о жалби тако да се апелант за ово вријеме налази у притвору без правоснажног рјешења. Апелант сматра да му је стога, прије свих, угрожено право на слободу и безбједност личности које му пружа члан 5 став 4 Европске конвенције. Истиче да је неспорно било апелантово право да се његово притварање преиспита и у том смислу му је ЗКПФБиХ омогућио правни лијек у виду жалбе против рјешења Општинског суда. Дјелотворност правног лијека је доведена у питање непоступањем другостепеног Кантоналног суда, који ни након 45 дана од дана подношења апелантове жалбе није одлучио о њој. Сматра да се тако дуг период у којем није донијета одлука о правном лијеку, којим се доводи у питање законитост апелантовог притварања, не може оправдати било каквим околностима везаним за сложеност случаја или број притвореника у апелантовом предмету. Ова чињеница је апелантовој жалби на рјешење првостепеног суда о продужењу притвора неспорно одузела карактер дјелотворности, на који начин су повријеђена апелантова права на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције, без обзира на то када ће Кантонални суд послје подношења ове апелације донијети одлуку о правном лијеку. Апелант истиче да је наведеним (не)поступањем доведена у питање и правичност поступка коју апеланту гарантује члан 6 Европске конвенције. Предложено је да Уставни суд донесе привремену мјеру којом ће се Општинском суду наложити пуштање апеланта из притвора због наведеног непоступања.

б) Одговори на апелацију

11. Кантонални суд је одговорио да је, одлучујући о жалбама бранилаца осумњичених (укључујући и апелантову бранитељицу), 29. децембра 2020. године донио Рјешење број 65 0 К 823957 20 Кж 4 којим је потврдио Рјешење Општинског суда број 65 0 К 823957 20 Кв 8 од 6. новембра 2021. године. Указао је да према одредбама члана 325 став 3 ЗКПФБиХ о свим жалбама против исте пресуде, што се односи и на рјешења, другостепени суд одлучује једном одлуком. Слједом тога, након што сви браниоци и осумњичени приме рјешење о продужењу притвора, првостепени суд је дужан да сачека истек жалбеног рока и да након тога достави предмет другостепеном суду на

жалбени поступак. Општински суд је тако и поступио, па је 10. децембра 2020. године предмет доставио Кантоналном суду са жалбама 15 бранилаца осумњичених на жалбени поступак. Цијенећи наводе из апелације, сматра да је Кантонални суд поступао у складу са законским роковима и објективним могућностима рада у овом изузетно сложеном и обимном предмету корупције, имајући у виду да је првостепено рјешење написано на 300 страница којим је обухваћено 17 лица која су осумњичена за више од 250 кривичноправних радњи које чине битна обиљежја кривичних дјела која се стављају на терет осумњиченим лицима у овом предмету, те да у временском периоду поступања Кантоналног суда у предмету од 10. децембра 2020. године, када је том суду достављен предмет на одлучивање о 15 жалби бранилаца осумњичених, до 29. децембра 2020. године, када је донесено другостепено рјешење, нису повријеђене одредбе ЗКПФБиХ, нити Уставом загарантована људска права апеланта и свих других осумњичених у овом кривичном поступку.

12. Општински суд је истакао да се ради о веома сложеном и обимном предмету којим је обухваћено 17 осумњичених лица, те у којем је на нивоу основане сумње обрађено више од 250 кривичноправних радњи које чине битна обиљежја више кривичних дјела, ближе наведених, и да овом временском динамиком поступања у предмету, а након доношења рјешења о продужењу притвора, нису повријеђене одредбе ЗКПФБиХ, те да такође нису повријеђена Уставом загарантована људска права како апеланта тако и свих других осумњичених у овом кривичном поступку. Појаснио је да је посљедња жалба бранилаца 17 осумњичених који су обухваћени предметним рјешењем примљена у суд 20. новембра 2020. године. Затим је, након одлуке Кантоналног суда под бројем 65 0 К 823957 20 Кж 3 по претходно изјављеним жалбама, која је том суду заједно с цијелим списом достављена 4. децембра 2020. године, 8. децембра 2020. године проследио цео спис Кантоналном суду на даље одлучивање, а који спис је Кантонални суд заједно са жалбама примио 10. децембра 2020. године.

13. Кантонално тужилаштво је навело да се ради о изузетно обимном предмету у којем је приједлогом Кантоналног тужилаштва, па самим тим и оспораваним рјешењем Општинског суда, обухваћено 16 осумњичених лица и више од 260 кривично-правних радњи. Кантонално тужилаштво је истакло и да му је у међувремену достављено Рјешење Кантоналног суда број 65 0 К 823957 20 Кж 4 од 29. децембра 2020. године којим је одлучено о жалбама 16 осумњичених лица изјављених против рјешења Општинског суда од 6. новембра 2020. године.

V. Релевантни прописи

14. **Закон о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 35/03, 37/03 – исправка, 56/03 – исправка, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст релевантних одредби сачињен у Уставном суду БиХ који гласи:

Одјељак 6. Притвор

Члан 145. ст. (1) и (4)

Опште одредбе

(1) Притвор се може одредити или продужити само под условима прописаним у овом закону и само ако се исти циљ не може остварити другом мјером.

(4) Трајање притвора мора бити сведено на најкраће нужно вријеме. Ако се осумњичени, односно оптужени

налази у притвору, дужност је свих органа који учествују у кривичном поступку и органа који им пружају правну помоћ да поступају с посебном хитношћу.

Члан 149. став (3)

Трајање притвора током истраге

(3) Ако се поступак води за кривично дјело за које се може изрећи казна затвора 10 година или тежа казна и ако постоје нарочито важни разлози, вијеће из става 2. овог члана може, према образложеном приједлогу тужиоца, продужити притвор за још највише три мјесеца. Против рјешења вијећа дозвољена је жалба која не задржава извршење рјешења.

Члан 335.

Општи рок за подношење жалбе

(1) Жалба се подноси суду који је донио рјешење.

(2) Ако овим законом није другачије одређено, жалба на рјешење подноси се у року од три дана од дана достављања рјешења.

Члан 337. став (1) и (3)

Одлучивање о жалби на рјешење

(1) О жалби против рјешења донесеног у првом степену одлучује вијеће апелационог одјељења вишег суда, ако овим законом није другачије одређено. [...]

(3) Одлучујући о жалби суд може рјешењем одбацити жалбу као неблаговремену или као недозвољену, одбити жалбу као неосновану или уважити жалбу и рјешење преиначити или укинути и, по потреби, предмет упутити на поновно одлучивање.

VI. Допустивост

15. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

16. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њом побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

17. Међутим, Уставни суд наглашава да, у складу са чланом 18 став (2) Правила Уставног суда, може изузетно разматрати апелацију и када нема одлуке надлежног суда уколико апелација указује на озбиљна кршења права и основних слобода које штити Устав Босне и Херцеговине или међународни документи који се примјењују у Босни и Херцеговини.

18. У конкретном случају предметна апелација се односи на пропуст Кантоналног суда да одлучи о жалби на рјешење 45 дана након подношења жалбе, како апелант наводи, те се, у вези с тим, као прво, заправо, поставља питање допустивости апелације у смислу испуњавања формалних услова прописаних чланом 18 став (3) Правила Уставног суда. Имајући у виду чињенично стање предмета из којег произлази да је апелација поднесена због тога што Кантонални суд није донио одлуку о апелантовој жалби, Уставни суд, при чињеници да нису донесене одлуке које би могле бити предмет оспоравања, сматра да је у специфичним околностима конкретног случаја апелација допустива у смислу члана 18 став (2) Правила Уставног суда.

19. Према томе, Уставни суд сматра да апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила

Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очито (*prima facie*) неоснована. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (2), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

20. Апелант наводи повреду члана II/3е), ф) и м) Устава Босне и Херцеговине, те чл. 5, 6 и 13 Европске конвенције, као и члана 2 Протокола број 4 уз Европску конвенцију. Међутим, из садржаја апелације произлази да апелант указује на повреду права из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 4 Европске конвенције у вези с доношењем одлуке о жалби против рјешења о продужењу притвора. Апелант сматра да је на његову штету прекршен и члан 13 Европске конвенције у вези са чланом 5 став 4 Европске конвенције, па ће у том контексту Уставни суд и испитати апелацију.

Право на личну слободу и безбједност

21. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

д) Право на личну слободу и безбједност.

22. Члан 5 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

4. Свако ко је лишен слободе хапшењем или притварањем има право да покрене поступак у коме ће суд брзо одлучити о законитости његовог притварања и наложити пуштање на слободу ако је притварање било незаконито.

23. Уставни суд, прије свега, подсјећа на то да се право на личну слободу и безбједност убраја у једно од најзначајнијих људских права, те да члан 5 Европске конвенције гарантује да нико не смије бити произвољно лишен слободе. Произвољност лишавања слободе оцјењује се у првом реду у односу на поштовање процедуралних захтјева ЗКПФБиХ (који је примјењен у конкретном случају), дакле националног права које мора бити усклађено са стандардима из Европске конвенције.

24. Даље, Уставни суд подсјећа како је сврха члана 5 став 4 Европске конвенције у гаранцији да лица која су у притвору имају право да покрену поступак којим ће оспорити законитост тог притвора, као и право, након покретања таквог поступка, да се у што краћем року донесе судска одлука у погледу законитости притвора и, ако се докаже да је незаконита, да се наложи њено укидање (види Европски суд за људска права, у даљњем тексту Европски суд, *Varanowski против Пољске* (Велико вијеће) број 28358/95, ECHR 2000, *Петков и Профиров против Бугарске* бр. 50027/08 и 50781/09, став 66 од 24. јуна 2014). Постојање правног средства које захтијева члан 5 став 4 мора бити довољно извјесно не само у теорији него и у пракси, у супротном недостајаће му доступност и дјелотворност које се захтијевају том одредбом (види Европски суд, *Vachev против Бугарске* број 42987/98, став 71, ECHR 2004-VIII и *Маргаретић против Хрватске* број 16115/13, став 113 од 5. јуна 2014). Доступност правног средства подразумијева, *inter alia*, да околности које су власти добровољно створиле морају бити такве да подносиоцима пруже стварну могућност коришћења тог правног средства (види, на примјер, предмете *Чонка против Белгије* број 51564/99, ст. 46 и 55, ECHR 2002-I и

Stephens против Малте (број 2) број 33740/06, став 83 од 21. априла 2009).

25. Надаље, члан 5 став 4 у себи садржи, као и члан 6 став 1, право на приступ суду које може бити подложно само разумним ограничењима која не нарушавају саму његову суштину (види предмете *Shishkov против Бугарске* број 38822/97, ст. 82–90, ЕCHR 2003-I и *Bochev против Бугарске* број 73481/01, став 70, 13. новембар 2008). Иако члан 5 став 4 не обавезује државе уговорнице да успоставе други ниво надлежности за преиспитивање захтјева за пуштање из притвора, ипак захтјева да држава која успостави такав систем мора да, у принципу, притвореницима омогући иста јемства у жалбеном поступку као и у првом степену (види Европски суд, *Пешиа против Хрватске* број 40523/08, став 126 од 8. априла 2010).

26. Уставни суд запажа да у конкретном предмету из достављене документације произлази да апелант искључиво проблематизује вријеме неодлучивања о жалби, које је почело подношењем жалбе Кантоналном суду 13. новембра 2020. године, које је до подношења апелације трајало 45 дана, што не задовољава стандард брзине, односно хитности из члана 5 став 4 Европске конвенције. У вези с тим, Уставни суд констатује да из одговора на апелацију произлази да је о жалби/жалбама одлучено 29. децембра 2020. године, дакле након 46 дана од дана када је апелант изјавио жалбу. Уставни суд констатује да сам по себи тај период није безначајан, те ће ове наводе испитати у контексту питања хитности рјешавања о жалби у притворским предметима.

27. Уставни суд подсјећа на своју досадашњу праксу у којој је разматрао слична питања. У предмету број АП 1598/08 од 4. септембра 2008. године Уставни суд је одбацио као очигледно неосновану апелацију у којој се апелант жалио да је рјешење о жалби против рјешења о продужењу притвора донијето супротно стандардима хитности из члана 5 став 4 Европске конвенције. Уставни суд је у наведеном предмету навео да закон (у наведеном случају Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине) не прописује рок у којем је вијеће апелационог суда дужно да одлучи о жалби на рјешење којим се продужава притвор, али да је вијеће Апелационог одјељења одлуку о жалби донијело у року од десет дана од дана када му је жалба достављена на рјешавање, што испуњава захтјев да се законитост притвора преиспита "у кратком року", односно да одлука буде донесена брзо. У предмету број АП 757/04 од 29. октобра 2004. године (доступан на www.ustavnisud.ba) Уставни суд је утврдио да је Врховни суд одлучио о апелантовој жалби у року од осам дана од дана доношења рјешења на које је апелант уложио жалбу, те да је испуњен захтјев хитног испитивања законитости поступка, како је то предвиђено чланом 5 став 4 Европске конвенције. Уставни суд је оцијенио да исти рок од осам дана за одлучивање о жалби задовољава стандард из члана 5 став 4 Европске конвенције и у предмету број АП 641/03 од 30. новембра 2004. године (доступан на www.ustavnisud.ba). Такође, у предмету број АП 338/17 од 7. марта 2017. године Уставни суд је закључио да се конкретни поступак одвијао на двије инстанце у року од 15 дана, који рок, према мишљењу Уставног суда, још увијек задовољава стандард "хитности" из члана 5 став 4 Европске конвенције.

28. Уставни суд, такође, подсјећа на праксу Европског суда у овом дијелу. У предмету *Khodorkovskiy и Lebedev против Русије* (апликације бр. 11082/06 и 13772/05 од 25. октобра 2013. године) Европски суд је размотрио жалбу

другог апликанта у погледу хитности рјешавања о жалби на рјешења о продужењу притвора (у складу са чланом 5 став 4 Европске конвенције). У наведеној пресуди, у тачки 521 (превод преузет са интернет странице Европског суда, преведено на хрватски језик), Европски суд наводи:

"Други подносилац захтјева приговорио је да његове жалбе против рјешења о одређивању притвора нису биле испитане журно од стране жалбеног суда. Суд понавља да темељем чланка 5. ст. 4. притвореник има право покренути судски поступак у којем суд мора брзо одлучити о законитости његова притварања (види *Rehbock против Словеније* бр. 29462/95, пар. 82.–88., ЕCHR 2000-XII, и *Г. Б. против Швицарске* бр. 27426/95, пар. 34.–39., 30. студеног 2000.). Када домаћи закон прописује сустав жалбе, жалбено тијело такођер се мора придржавати захтјева из чланка 5. ст. 4; у исто вријеме, стандард журности 'мање је строг када је у питању поступак пред жалбеном судом Суд се не би, у истој мјери, бавио питањем журности поступка пред жалбеним судом да је рјешење о одређивању притвора које се преиспитује било издано од стране суда и под увјетом да је поступак којег се тај суд држао имао судски карактер и да је осигуравао притворенику одговарајућа поступовна јамства' (види *Shakurov против Русије* бр. 55822/10, пар. 179., 5. липња 2012.). У предмету *Мамедова*, претходно цитираном, који се, као и овај предмет, односио на жалбени поступак, утврдио је да захтјев 'журности' није био испуњен **када је жалбени поступак трајао редом тридесет и шест, двадесет и шест, тридесет и шест, и двадесет и девет дана**, истичући да се цијело његово вријеме трајања могло приписати властима (види *Мамедова*, пар. 96.; види такођер, за дуже одгоде, *Игнатов против Русије* бр. 27193/02, пар. 112.–114., 24. свибња 2007., и *Lamazhyk против Русије* бр. 20571/04, пар. 104.–106., 30. сепња 2009.). **Насупрот томе, утврђено је да је дуљина жалбеног поступка који је трајао десет, једанаест и шеснаест дана у складу с захтјевом 'журности' из чланка 5. ст. 4. (види *Yudayev против Русије* бр. 40258/03, пар. 84.–87., 15. септембра 2009., и *Khodorkovskiy бр. 1, пар. 247.*). Коначно, Суд понавља да одгода за коју се држава може сматрати одговорном не треба укључивати раздобље у којем је одбрана припремала своју жалбу (види *Khodorkovskiy бр. 1, пар. 247.*), осим ако је одбрана била спријечена у довршетку жалбе кривњом власти (види *Lebedev бр. 1, пар. 100.*).**

522. Враћајући се на овај предмет, Суд понавља да је сличан приговор другог подносиоца захтјева у вези с ранијим рјешењима о продужењу притвора већ размотрен у предмету *Lebedev бр. 1*. У том предмету Суд је пресудио да је одгода од четрдесет и четири и шездесет и седам дана, од којих се двадесет и седам и четрдесет и седам могло приписати властима, представљала повреду чланка 5. ст. 4. (види пар. 98.–108.)."

29. Уставни суд такође примјећује да је Европски суд јасно навео да се рок у оваквим предметима рачуна од дана подношења жалбе, односно рок који је потребан одбрани да припреми жалбу не улази у овај рок. Надаље, Европски суд је јасно навео да када су у питању стандарди из члана 5 став 4 Европске конвенције у погледу хитности рјешавања о жалби, питање да ли је рјешавано "хитно", као и у наводима о повреди члана 5 став 3 Европске конвенције и права из члана 6 став 1 Европске конвенције, морају бити сагледани у околностима сваког појединачног случаја, укључујући сложеност предмета, понашање домаћих власти и значај онога о чему се одлучивало за апликанта.

30. Дакле, имајући у виду све наведено, Уставни суд примјећује да се конкретни поступак одвијао на двије инстанце, те је о жалби одлучено у року од 46 дана од дана када је апелант поднио жалбу на одлуку којом му је притвор продужен за додатна три мјесеца будући да је апелант поднио жалбу 13. новембра 2020. године, а Кантонални суд је донио одлуку 29. децембра 2020. године. У вези с тим, Уставни суд указује да је одредбама члана 149 став (3) ЗКПФБиХ прописано да жалба против рјешења (о продужењу притвора за три мјесеца) не задржава његово извршење, те да је одредбама члана 335 ЗКП-а прописано да је општи рок за подношење жалбе "[...] три дана од дана достављања рјешења". Доводећи у везу напријед наведене одредбе ЗКПФБиХ, Уставни суд запажа да из њих произлази да апелант има прописано правно средство (жалбу) чијим би коришћењем дошло до судског надзора законитости мјере којој је подвргнут. Даље, Уставни суд треба да испита да ли је правно средство, дакле жалба против рјешења од 6. новембра 2020. године омогућила брзу судску контролу законитости притвора која би могла довести, кад је то могуће, до његовог пуштања на слободу.

31. Уставни суд сматра за потребно скренути пажњу на чињеницу да је закон прописао рокове за одлучивање о жалби, и то против рјешења о одређивању притвора (48 часова од пријема жалбе у суд, члан 148 став (5) ЗКПФБиХ), као и рок за одлучивање о жалби тужиоца ако суд укине притвор (у истрази) прије времена на који је одређен (48 часова, члан 150 ЗКП-а). Такође, иако закон не прописује рок за одлучивања о жалби против рјешења о продужењу притвора (ни у фази истраге ни након подизања оптужнице), судови морају бити свјесни чињенице да су "притворски" предмети у свакој фази поступка хитни и да заслужују да се о рјешењима којима се притвор продужава рјешава на такав начин. Притвор мора, у било којој фази поступка, бити сведен на најкраће могуће вријеме. Стога, и без јасно прописаних рокова у односу на одлучивања о жалбама против рјешења којима се продужава притвор, судови би се требали руководити већ прописаним роковима, без знатнијег одступања од њих. Осим тога, и без прописаних рокова за одлучивање, судови су везани стандардима Европске конвенције који су прописани у члану 5 став 4. Наравно, уколико постоје посебни разлози за то, онда сваки поступајући суд такво одлагање за одлучивање мора да оправда конкретним разлозима у околностима сваког појединачног случаја. Ово поготово када се има у виду и чињеница да жалба нема суспензивно дејство, а одлука о жалби утиче на остваривање права на слободу, односно одлука може (као у конкретном предмету) одлучити о пуштању из притвора. У конкретном случају, Уставни суд сматра неспорним да се ради о веома обимном предмету будући да је првостепеним рјешењем одлучивано о притвору за 16 лица, укључујући апеланта, којим осумњиченим се на терет ставља око 250 кривично-правних радњи (апеланту 29). Међутим, Уставни суд запажа да је и приликом одлучивања о одређивању притвора и продужавању притвора одлучивано о жалбама и да је надлежно вијеће у тим поступцима такође имало исти број осумњичених лица и кривичноправних радњи које су им стављене на терет, али је ипак поступано у релативно кратким роковима (описано у уводним напоменама чињеничног дијела ове одлуке).

32. Уставни суд запажа да из одговора на апелацију Општинског суда произлази да су све жалбе против рјешења од 6. новембра 2020. године примљене у тај суд 20. новембра 2020. године. Међутим, Уставни суд не може да не запази да ни Општински суд, ни након пријема свих

жалби (20. новембра 2020. године) није исказао посебну ажурност јер је спис предмета доставио Кантоналном суду на одлучивање тек 8. децембра 2020. године, а који је тај суд примио 10. децембра 2020. године. Будући да се оба суда налазе у истој згради, Уставном суду није јасан начин достављања списка предмета у трајању од два дана. Такође, Уставни суд не сматра оправданим став Општинског суда да је тек "након одлуке Кантоналног суда под бројем 65 0 К 823957 20 Кж 3 по претходно изјављеним жалбама, која је том суду заједно с цијелим списом достављена 4. децембра 2020. године" доставио Кантоналном суду предметне жалбе на одлучивање, те зашто је та околност, ако јесте, била од утицаја да се у предмету у којем је прописана дужност свих органа који учествују у кривичном поступку да поступају с посебном хитношћу (члан 145 став (4) ЗКП ФБиХ) не поступа на тај начин.

33. Ипак, када се сагледају околности конкретног предмета, те досадашња пракса Уставног суда, као и примјер праксе Европског суда, који је утврдио да и рок од 26 дана за одлучивање о жалби не задовољава стандард хитности из члана 5 став 4 Европског суда, Уставни суд сматра да и у конкретном предмету редовни суд, и то како Општински суд тако и Кантонални суд, није одлучио "хитно". Стога, Уставни суд закључује да је повријеђено апелантово право на личну слободу и безбједност из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 4 Европске конвенције јер је поступак по апелантовој жалби на рјешење којим је апеланту продужен притвор за три мјесеца трајао од 13. новембра до 29. децембра 2020. године, дакле 46 дана.

34. Апелант се жалио и на повреду члана 13 Европске конвенције у вези са чланом 5 став 4 Европске конвенције јер оваквим поступањем није обезбијеђена дјелотворност правног лијека. Међутим, имајући у виду претходни закључак Уставног суда да је дошло до повреде апелантовог права из члана 5 став 4 Европске конвенције, Уставни суд не налази за потребно разматрати питање дјелотворности лијека против дужине трајања поступка, за коју је нашао да не задовољава стандард хитности у датој ситуацији.

35. Најзад, Уставни суд подсјећа на то да је у својој досадашњој пракси усвојио став да, с обзиром на темпорални карактер рјешења о одређивању, односно продуживању мјере притвора, у ситуацији када утврди да је лишавање слободе апеланта по побијаној одлуци редовног суда резултирало повредом права на личну слободу и безбједност, али да је у тренутку доношења одлуке Уставног суда лишавање слободе према побијаним одлукама истекло, довољно да утврди повреду уставног права и укаже на учињене пропусте – конкретно да се објективне и околности *in concreto* доведу у везу и пронађе рјешење које омогућава ефективну контролу вођења поступка које су дате у ЗКП-у (види, између осталих, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП 4531/15 од 8. децембра 2015. године, тач. 68 и 69 с референцама на релевантну праксу Уставног суда, доступна на www.ustavisud.ba), које редовни судови треба да имају у виду у даљем току поступка, односно приликом евентуалног продужења притвора апеланту. Стога, у конкретном случају Уставни суд утврђује само деклараторну повреду у односу на оспорена рјешења с обзиром на то да је притвор апеланту у вријеме доношења одлуке Уставног суда већ истекао, али уз обавезивање Општинског суда и Кантоналног суда да у складу с овом одлуком предузму мјере с циљем ефикасног наставка процеса у кривичном предмету против апеланта како се не

би довела у питање ефикасност апелације као дјелотворног правног лијека у овој врсти поступака.

VIII. Закључак

36. Уставни суд закључује да је повријеђено апелантово право на личну слободу и безбједност из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 4 Европске конвенције јер је поступак по жалби на рјешење којим је апеланту и осталим оsumњиченим продужен притвор за три мјесеца трајао 46 дана, то јест од 13. новембра 2020. године, када је апелант изјавио жалбу, до 29. децембра 2020. године, када је Кантонални суд одлучио о изјављеној жалби, који период не испуњава стандард "хитности" из члана 5 став 4 Европске конвенције.

37. На основу члана 59 ст. (1) и (2) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

38. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати апелантов захтјев за доношење привремене мјере.

39. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Златко М. Кнежевић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вјећу, у предмету број **АП 4706/20**, рјешавајући апелацију **Alema Ibiševića**, на основу члана VI/3.b) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) таčka б), члана 59. ст. (1) и (2) и члана 62. став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник

Мато Тодић, потпредсједник

Мирсад Ћеман, потпредсједник

Валерија Галић, судкиња

Миодраг Симић, судија

Сеада Палаврић, судкиња

на сједници одржаној 19. маја 2021. године донио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Усваја се апелација **Alema Ibiševića**.

Утврђује се повреда права на личну слободу и сигурност из члана II/3.d) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. став 4. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода због дужине трајања поступка – одлучивања по жалби изјављеној против Рјешења Опćинског суда у Сарајеву број 65 0 К 823957 20 Кв8 од 6. новембра 2020. године о продузетом притвору, о којој је Кантонални суд у Сарајеву одлучио Рјешењем број 65 0 К 823957 20 Кж 4 од 29. децембра 2020. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистrikта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Alem Ibišević (у даљњем тексту: апелант) из Сарајева, којег заступа Денис Гаћанин, адвокат из Сарајева, поднио је 28. децембра 2020. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) због дужине трајања одлучивања о жалби на рјешење којим је апеланту продужен притвор. Апелант је затражио и доношење привремене мјере описане у апелацији. На захтјев Уставног суда од 30.

децембра 2020. године, апелација је допуњена 31. децембра 2020. године.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Опćинског суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Опćински суд), Кантоналног тужилаштва Кантона Сарајево (у даљњем тексту: Кантонално тужилаштво) и Кантоналног суда затражено је 11. јануара и 19. априла 2021. године да доставе одговоре на апелацију, које су позвани доставили.

III. Činjenično stanje

3. Čинjenice predmeta које произлазе из апелантових navoda и dokumenata predочених Уставном суду могу се сумирати на слjedeћи начин.

Uvodne napomene

4. Рјешењем Опćинског суда (судија за претходни поступак) број 65 0 К 823957 20 Кпп 16 од 13. августа 2020. године апеланту (и још 15 оsumњичених лица) због постојања основане сумње да је са 29 описаних радњи почињено кривична дјела приманја дара или других облика користи из члана 380. став 1. Кривичног закона Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КЗФБиХ), злоупотребе положаја или овлашћених из члана 383. став 1. КЗФБиХ, све у вези са чланом 31. КЗФБиХ, одређен је притвор на основу члана 146. став 1. таč. б) и c) Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПФБиХ) у трајању од једног мјесеца. Одлучујући о жалбама бранилаца оsumњичених, вјеће Опćинског суда је донијело Рјешење број 65 0 К 823957 20 Кв од 28. августа 2020. године којим је дјелимично уважило жалбе бранилаца, укинуло рјешење о одређивању мјере притвора, те предмет вратио на поновно одлучивање. У поновном поступку Опćински суд је 2. септембра 2020. године донио Рјешење број 65 0 К 823957 20 Кпп 18 којим је апеланту и осталим именованим саоsumњиченим лицима одређен притвор у трајању од једног мјесеца због постојања посебних притворских разлога из члана 146. став 1. таč. б) и c) ЗКПФБиХ.

5. Опćински суд је Рјешењем број 65 0К 823957 20 Кв4 од 11. септембра 2020. године апеланту и осталим оsumњиченим продужио притвор за наредна два мјесеца. Након што су браниоци оsumњичених изјавили жалбе на предметно рјешење, spis је достављен Кантоналном суду ради одлучивања. Кантонални суд је 1. октобра 2020. године донио рјешење којим је жалбе бранилаца апеланта и других именованих оsumњичених одбио као неосноване, док је жалбе бранилаца двојице именованих оsumњичених дјелимично уважио, те укинуо рјешење у односу на те оsumњичене и предмет у том дијелу вратио првостепеном суду на поновно одлучивање. Поступајући по наведеном, вјеће је 6. октобра 2020. године донијело Рјешење број 65 0 К 823957 20 Кв 5 којим је и према тим оsumњиченим продужило мјеру притвора.

Postupak donošenja rješenja od 6. novembra 2020. godine

6. Кантонално тужилаштво је 5. новембра 2020. године Опćинском суду доставило приједлог број Т09 0 КТК 0150025 20 у којем се у односу на апеланта и остале оsumњичене тражи продузетост мјере притвора из разлога propisаних чланом 146. став 1. таč. б) и c) и чланом 149. став 3. ЗКПФБиХ за наредна три мјесеца, док је у односу на једног оsumњиченог затражило изрицање мјера забране.

7. Опćински суд је Рјешењем број 65 0 К 823957 20 Кв8 од 6. новембра 2020. године апеланту (и 15 других оsumњичених лица) продужио притвор за наредна три мјесеца, тако да се према том рјешењу притвор има рачунати од 6. новембра 2020. године и може трајати до 6. фебруара 2021. године или до друге одлуке суда (став I изреке). У изреци је наведено да жалба против тог рјешења не задржава извршење рјешења (став II

izreke). U obimnom rješenju (309 strana) navedeni su razlozi za donošenje odluke. Rješenje sadrži i pouku o pravnom lijeku: "Žalba protiv ovog rješenja može se izjaviti Kantonalnom sudu putem Općinskog suda u roku od tri (3) dana od dana prijema rješenja."

8. Protiv rješenja o produženju pritvora od 6. novembra 2020. godine apelantova braniteljica je 13. novembra 2020. godine izjavila žalbu.

9. Ustavni sud konstatira da iz odgovora na apelaciju proizlazi da je Kantonalni sud Rješenjem broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 od 29. decembra 2020. godine odlučio o podnesenim žalbama.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

10. Apelant navodi da su mu u krivičnom postupku koji se vodi protiv njega povrijeđena prava iz člana "II/3.e), f) i m) Ustava Bosne i Hercegovine, te čl. 5, 6. i 13. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), te člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju". Pojašnjava da je 6. novembra 2020. godine po prijedlogu Kantalnog tužilaštva za produženje pritvora, te nakon održanog ročišta, Općinski sud donio Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kv 8 od 6. novembra 2020. godine kojim mu je produžen pritvor na osnovu člana 146. stav 1. tač. b) i c) ZKPFBiH za naredna tri mjeseca i koji može trajati do 6. februara 2021. godine ili do druge odluke suda. Ističe da je, nakon što mu je Općinski sud rješenjem od 6. novembra 2020. godine produžio pritvor za naredna tri mjeseca, 13. novembra 2020. godine (u blagovremenom roku) podnio žalbu Kantonalnom sudu, ali da ni 45 dana nakon podnošenja žalbe Kantonalni sud još uvijek nije odlučio o žalbi tako da se apelant za ovo vrijeme nalazi u pritvoru bez pravomoćnog rješenja. Apelant smatra da mu je stoga, prije svih, ugroženo pravo na slobodu i sigurnost ličnosti koje mu pruža član 5. stav 4. Evropske konvencije. Ističe da je nesporno bilo apelantovo pravo da se njegovo pritvaranje preispita i u tom smislu mu je ZKPFBiH omogućio pravni lijek u vidu žalbe protiv rješenja Općinskog suda. Djelotvornost pravnog lijeka je dovedena u pitanje nepostupanjem drugostepenog Kantalnog suda, koji ni nakon 45 dana od dana podnošenja apelantove žalbe nije odlučio o njoj. Smatra da se tako dug period u kojem nije donijeta odluka o pravnom lijeku, kojim se dovodi u pitanje zakonitost apelantovog pritvaranja, ne može opravdati bilo kakvim okolnostima vezanim za složenost slučaja ili broj pritvorenika u apelantovom predmetu. Ova činjenica je apelantovoj žalbi na rješenje prvostepenog suda o produženju pritvora nesporno oduzela karakter djelotvornosti, na koji način su povrijeđena apelantova prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije, bez obzira na to kada će Kantonalni sud poslije podnošenja ove apelacije donijeti odluku o pravnom lijeku. Apelant ističe da je navedenim (ne)postupanjem dovedena u pitanje i pravičnost postupka koju apelantu garantira član 6. Evropske konvencije. Predloženo je da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će se Općinskom sudu naložiti puštanje apelanta iz pritvora zbog navedenog nepostupanja.

b) Odgovori na apelaciju

11. Kantonalni sud je odgovorio da je, odlučujući o žalbama branilaca osumnjičenih (uključujući i apelantovu braniteljicu), 29. decembra 2020. godine donio Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 kojim je potvrdio Rješenje Općinskog suda broj 65 0 K 823957 20 Kv 8 od 6. novembra 2021. godine. Ukazao je da prema odredbama člana 325. stav 3. ZKPFBiH o svim žalbama protiv iste presude, što se odnosi i na rješenja, drugostepeni sud odlučuje jednom odlukom. Slijedom toga,

nakon što svi branioci i osumnjičeni prime rješenje o produženju pritvora, prvostepeni sud je dužan da sačeka istek žalbenog roka i da nakon toga dostavi predmet drugostepenom sudu na žalbeni postupak. Općinski sud je tako i postupio, pa je 10. decembra 2020. godine predmet dostavio Kantonalnom sudu sa žalbama 15 branilaca osumnjičenih na žalbeni postupak. Cijeneći navode iz apelacije, smatra da je Kantonalni sud postupao u skladu sa zakonskim rokovima i objektivnim mogućnostima rada u ovom izuzetno složenom i obimnom predmetu korupcije, imajući u vidu da je prvostepeno rješenje napisano na 300 stranica kojim je obuhvaćeno 17 lica koja su osumnjičena za više od 250 krivičnih djela koja se stavljaju na teret osumnjičenim licima u ovom predmetu, te da u vremenskom periodu postupanja Kantalnog suda u predmetu od 10. decembra 2020. godine, kada je tom sudu dostavljen predmet na odlučivanje o 15 žalbi branilaca osumnjičenih, do 29. decembra 2020. godine, kada je doneseno drugostepeno rješenje, nisu povrijeđene odredbe ZKPFBiH, niti Ustavom zagarantirana ljudska prava apelanta i svih drugih osumnjičenih u ovom krivičnom postupku.

12. Općinski sud je istakao da se radi o veoma složenom i obimnom predmetu kojim je obuhvaćeno 17 osumnjičenih lica, te u kojem je na nivou osnovane sumnje obrađeno više od 250 krivičnih djela, bliže navedenih, i da ovom vremenskom dinamikom postupanja u predmetu, a nakon donošenja rješenja o produženju pritvora, nisu povrijeđene odredbe ZKPFBiH, te da također nisu povrijeđena Ustavom zagarantirana ljudska prava kako apelanta tako i svih drugih osumnjičenih u ovom krivičnom postupku. Pojasnio je da je posljednja žalba branilaca 17 osumnjičenih koji su obuhvaćeni predmetnim rješenjem primljena u sud 20. novembra 2020. godine. Zatim je, nakon odluke Kantalnog suda pod brojem 65 0 K 823957 20 Kž 3 po prethodno izjavljenim žalbama, koja je tom sudu zajedno s cijelim spisom dostavljena 4. decembra 2020. godine, 8. decembra 2020. godine prosljeđio cio spis Kantonalnom sudu na daljnje odlučivanje, a koji spis je Kantonalni sud zajedno sa žalbama primio 10. decembra 2020. godine.

13. Kantonalno tužilaštvo je navelo da se radi o izuzetno obimnom predmetu u kojem je prijedlogom Kantalnog tužilaštva, pa samim tim i osporavanjem rješenjem Općinskog suda, obuhvaćeno 16 osumnjičenih lica i više od 260 krivičnih djela. Kantonalno tužilaštvo je istaklo i da mu je u međuvremenu dostavljeno Rješenje Kantalnog suda broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 od 29. decembra 2020. godine kojim je odlučeno o žalbama 16 osumnjičenih lica izjavljenih protiv rješenja Općinskog suda od 6. novembra 2020. godine.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/03, 37/03 – ispravka, 56/03 – ispravka, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredbi sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Odjeljak 6. Pritvor

Član 145. st. (1) i (4)

Opće odredbe

(1) Pritvor se može odrediti ili produžiti samo pod uvjetima propisanim u ovom Zakonu i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.

(4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru, dužnost je svih organa koji učestvuju u krivičnom

postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju sa posebnom hitnošću.

Član 149. stav (3)

Trajanje pritvora u istrazi

(3) Ako se postupak vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora 10 godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, vijeće iz stava 2. ovog člana može, po obrazloženom prijedlogu tužioca, produžiti pritvor za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 335.

Opći rok za podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 337. stav (1) i (3)

Odlučivanje o žalbi na rješenje

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja višeg suda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. [...]

(3) Odlučujući o žalbi sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

VI. Dopustivost

15. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

17. Međutim, Ustavni sud naglašava da, u skladu sa članom 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

18. U konkretnom slučaju predmetna apelacija se odnosi na propust Kantonalnog suda da odluči o žalbi na rješenje 45 dana nakon podnošenja žalbe, kako apelant navodi, te se, u vezi s tim, kao prvo, zapravo, postavlja pitanje dopustivosti apelacije u smislu ispunjavanja formalnih uvjeta propisanih članom 18. stav (3) Pravila Ustavnog suda. Imajući u vidu činjenično stanje predmeta iz kojeg proizlazi da je apelacija podnesena zbog toga što Kantonalni sud nije donio odluku o apelantovoj žalbi, Ustavni sud, pri činjenici da nisu donesene odluke koje bi mogle biti predmet osporavanja, smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja apelacija dopustiva u smislu člana 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda.

19. Prema tome, Ustavni sud smatra da apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neosnovana. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

20. Apelant navodi povredu člana II/3.e), f) i m) Ustava Bosne i Hercegovine, te čl. 5, 6. i 13. Evropske konvencije, kao i člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju. Međutim, iz sadržaja apelacije proizlazi da apelant ukazuje na povredu prava iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 4. Evropske konvencije u vezi s donošenjem odluke o žalbi protiv rješenja o produženju pritvora. Apelant smatra da je na njegovu štetu prekršen i član 13. Evropske konvencije u vezi sa članom 5. stav 4. Evropske konvencije, pa će u tom kontekstu Ustavni sud i ispitati apelaciju.

Pravo na ličnu slobodu i sigurnost

21. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

d) Pravo na ličnu slobodu i sigurnost.

22. Član 5. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

4. Svako ko je lišen slobode hapšenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti postupak u kome će sud brzo odlučiti o zakonitosti njegovog pritvaranja i naložiti puštanje na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.

23. Ustavni sud, prije svega, podsjeća na to da se pravo na ličnu slobodu i sigurnost ubraja u jedno od najznačajnijih ljudskih prava, te da član 5. Evropske konvencije garantira da niko ne smije biti proizvoljno lišen slobode. Proizvoljnost lišavanja slobode ocjenjuje se u prvom redu u odnosu na poštovanje proceduralnih zahtjeva ZKPFBiH (koji je primijenjen u konkretnom slučaju), dakle nacionalnog prava koje mora biti usklađeno sa standardima iz Evropske konvencije.

24. Dalje, Ustavni sud podsjeća kako je svrha člana 5. stav 4. Evropske konvencije u garanciji da lica koja su u pritvoru imaju pravo da pokrenu postupak kojim će osporiti zakonitost tog pritvora, kao i pravo, nakon pokretanja takvog postupka, da se u što kraćem roku donese sudska odluka u pogledu zakonitosti pritvora i, ako se dokaže da je nezakonita, da se naloži njeno ukidanje (vidi Evropski sud za ljudska prava, u daljnjem tekstu Evropski sud, *Baranowski protiv Poljske* (Veliko vijeće) broj 28358/95, ECHR 2000, *Petkov i Profirov protiv Bugarske* br. 50027/08 i 50781/09, stav 66. od 24. juna 2014). Postojanje pravnog sredstva koje zahtijeva član 5. stav 4. mora biti dovoljno izvjesno ne samo u teoriji nego i u praksi, u suprotnom nedostajat će mu dostupnost i djelotvornost koje se zahtijevaju tom odredbom (vidi Evropski sud, *Vachev protiv Bugarske* broj 42987/98, stav 71, ECHR 2004-VIII i *Margaretić protiv Hrvatske* broj 16115/13, stav 113. od 5. juna 2014). Dostupnost pravnog sredstva podrazumijeva, *inter alia*, da okolnosti koje su vlasti dobrovoljno stvorile moraju biti takve da podnosiocima pruže stvarnu mogućnost korištenja tog pravnog sredstva (vidi, na primjer, predmete *Čonka protiv Belgije* broj 51564/99, st. 46. i 55, ECHR 2002-I i *Stephens protiv Malte* (broj 2) broj 33740/06, stav 83. od 21. aprila 2009).

25. Nadalje, član 5. stav 4. u sebi sadrži, kao i član 6. stav 1, pravo na pristup sudu koje može biti podložno samo razumnim ograničenjima koja ne narušavaju samu njegovu suštinu (vidi predmete *Shishkov protiv Bugarske* broj 38822/97, st. 82–90, ECHR 2003-I i *Bochev protiv Bugarske* broj 73481/01, stav 70, 13. novembar 2008). Iako član 5. stav 4. ne obavezuje države ugovornice da uspostave drugi nivo nadležnosti za preispitivanje zahtjeva za puštanje iz pritvora, ipak zahtijeva da država koja uspostavi takav sistem mora, u načelu, pritvorenici omogućiti ista jamstva u žalbenom

postupku kao i u prvom stepenu (vidi Evropski sud, *Peša protiv Hrvatske* broj 40523/08, stav 126. od 8. aprila 2010).

26. Ustavni sud zapaža da u konkretnom predmetu iz dostavljene dokumentacije proizlazi da apelant isključivo problematizira vrijeme neodlučivanja o žalbi, koje je počelo podnošenjem žalbe Kantonalnom sudu 13. novembra 2020. godine, koje je do podnošenja apelacije trajalo 45 dana, što ne zadovoljava standard brzine, odnosno hitnosti iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije. U vezi s tim, Ustavni sud konstatira da iz odgovora na apelaciju proizlazi da je o žalbi/žalbama odlučeno 29. decembra 2020. godine, dakle nakon 46 dana od dana kada je apelant izjavio žalbu. Ustavni sud konstatira da sam po sebi taj period nije beznačajan, te će ove navode ispitati u kontekstu pitanja hitnosti rješavanja o žalbi u pritvorskim predmetima.

27. Ustavni sud podsjeća na svoju dosadašnju praksu u kojoj je razmatrao slična pitanja. U predmetu broj AP 1598/08 od 4. septembra 2008. godine Ustavni sud je odbacio kao očigledno neosnovanu apelaciju u kojoj se apelant žalio da je rješenje o žalbi protiv rješenja o produženju pritvora donijeto suprotno standardima hitnosti iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije. Ustavni sud je u navedenom predmetu naveo da zakon (u navedenom slučaju Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine) ne propisuje rok u kojem je vijeće apelacionog suda dužno odlučiti o žalbi na rješenje kojim se produžava pritvor, ali da je vijeće Apelacionog odjeljenja odluku o žalbi donijelo u roku od deset dana od dana kada mu je žalba dostavljena na rješavanje, što ispunjava zahtjev da se zakonitost pritvora preispita "u kratkom roku", odnosno da odluka bude donesena brzo. U predmetu broj AP 757/04 od 29. oktobra 2004. godine (dostupan na www.ustavnisud.ba) Ustavni sud je utvrdio da je Vrhovni sud odlučio o apelantovoj žalbi u roku od osam dana od dana donošenja rješenja na koje je apelant uložio žalbu, te da je ispunjen zahtjev hitnog ispitivanja zakonitosti postupka, kako je to predviđeno članom 5. stav 4. Evropske konvencije. Ustavni sud je ocijenio da isti rok od osam dana za odlučivanje o žalbi zadovoljava standard iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije i u predmetu broj AP 641/03 od 30. novembra 2004. godine (dostupan na www.ustavnisud.ba). Također, u predmetu broj AP 338/17 od 7. marta 2017. godine Ustavni sud je zaključio da se konkretni postupak odvijao na dvije instance u roku od 15 dana, koji rok, prema mišljenju Ustavnog suda, još uvijek zadovoljava standard "hitnosti" iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije.

28. Ustavni sud, također, podsjeća na praksu Evropskog suda u ovom dijelu. U predmetu *Khodorkovskiy i Lebedev protiv Rusije* (aplikacije br. 11082/06 i 13772/05 od 25. oktobra 2013. godine) Evropski sud je razmotrio žalbu drugog aplikanta u pogledu hitnosti rješavanja o žalbi na rješenja o produženju pritvora (u skladu sa članom 5. stav 4. Evropske konvencije). U navedenoj presudi, u tački 521. (prevod preuzet sa internetske stranice Evropskog suda, prevedeno na hrvatski jezik), Evropski sud navodi:

"Drugi podnositelj zahtjeva prigovorio je da njegove žalbe protiv rješenja o određivanju pritvora nisu bile ispitane žurno od strane žalbenog suda. Sud ponavlja da temeljem članka 5. st. 4. pritvorenik ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem sud mora brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja (vidi *Rehbock protiv Slovenije* br. 29462/95, par. 82.–88., ECHR 2000-XII, i *G. B. protiv Švicarske* br. 27426/95, par. 34.–39., 30. studenoga 2000.). Kada domaći zakon propisuje sustav žalbe, žalbeno tijelo također se mora pridržavati zahtjeva iz članka 5. st. 4; u isto vrijeme, standard žurnosti 'manje je strog kada je u pitanju postupak pred žalbenom sudom Sud se ne bi, u istoj mjeri, bavio pitanjem žurnosti postupka pred žalbenim sudom da je rješenje o određivanju pritvora koje se preispituje bilo izdano od strane suda i pod uvjetom da je

postupak kojega se taj sud držao imao sudski karakter i da je osiguravao pritvoreniku odgovarajuća postupovna jamstva' (vidi *Shakurov protiv Rusije* br. 55822/10, par. 179., 5. lipnja 2012.). U predmetu *Mamedova*, prethodno citiranom, koji se, kao i ovaj predmet, odnosio na žalbeni postupak, utvrdio je da zahtjev 'žurnosti' nije bio ispunjen **kada je žalbeni postupak trajao redom trideset i šest, dvadeset i šest, trideset i šest, i dvadeset i devet dana**, ističući da se cijelo njegovo vrijeme trajanja moglo pripisati vlastima (vidi *Mamedova*, par. 96.; vidi također, za duže odgode, *Ignatov protiv Rusije* br. 27193/02, par. 112.–114., 24. svibnja 2007., i *Lamazhyk protiv Rusije* br. 20571/04, par. 104.–106., 30. srpnja 2009.). **Nasuprot tome, utvrđeno je da je duljina žalbenog postupka koji je trajao deset, jedanaest i šesnaest dana u skladu s zahtjevom 'žurnosti' iz članka 5. st. 4. (vidi *Yudayev protiv Rusije* br. 40258/03, par. 84.–87., 15. siječnja 2009., i *Khodorkovskiy* br. 1, par. 247.).** Konačno, Sud ponavlja da odgoda za koju se država može smatrati odgovornom ne treba uključivati razdoblje u kojem je obrana pripremala svoju žalbu (vidi *Khodorkovskiy* br. 1, par. 247.), osim ako je obrana bila spriječena u dovršetku žalbe krivnjom vlasti (vidi *Lebedev* br. 1, par.100.).

522. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud ponavlja da je sličan prigovor drugog podnositelja zahtjeva u svezi s ranijim rješenjima o produženju pritvora već razmotren u predmetu *Lebedev* br. 1. U tom predmetu Sud je presudio da je odgoda od četrdeset i četiri i šezdeset i sedam dana, od kojih se dvadeset i sedam i četrdeset i sedam moglo pripisati vlastima, predstavljala povredu članka 5. st. 4. (vidi par. 98.–108.)."

29. Ustavni sud također primjećuje da je Evropski sud jasno naveo da se rok u ovakvim predmetima računa od dana podnošenja žalbe, odnosno rok koji je potreban odbrani da pripremi žalbu ne ulazi u ovaj rok. Nadalje, Evropski sud je jasno naveo da kada su u pitanju standardi iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije u pogledu hitnosti rješavanja o žalbi, pitanje da li je rješavano "hitno", kao i u navodima o povredi člana 5. stav 3. Evropske konvencije i prava iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, moraju biti sagledani u okolnostima svakog pojedinačnog slučaja, uključujući složenost predmeta, ponašanje domaćih vlasti i značaj onoga o čemu se odlučivalo za aplikanta.

30. Dakle, imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud primjećuje da se konkretni postupak odvijao na dvije instance, te je o žalbi odlučeno u roku od 46 dana od dana kada je apelant podnio žalbu na odluku kojom mu je pritvor produžen za dodatna tri mjeseca budući da je apelant podnio žalbu 13. novembra 2020. godine, a Kantonalni sud je donio odluku 29. decembra 2020. godine. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je odredbama člana 149. stav (3) ZKPFBiH propisano da žalba protiv rješenja (o produženju pritvora za tri mjeseca) ne zadržava njegovo izvršenje, te da je odredbama člana 335. ZKP-a propisano da je opći rok za podnošenje žalbe "[...] tri dana od dana dostavljanja rješenja". Dovodeći u vezu naprijed navedene odredbe ZKPFBiH, Ustavni sud zapaža da iz njih proizlazi da apelant ima propisano pravno sredstvo (žalbu) čijim bi korištenjem došlo do sudskog nadzora zakonitosti mjere kojoj je podvrgnut. Dalje, Ustavni sud treba da ispita da li je pravno sredstvo, dakle žalba protiv rješenja od 6. novembra 2020. godine omogućila brzu sudsku kontrolu zakonitosti pritvora koja bi mogla dovesti, kad je to moguće, do njegovog puštanja na slobodu.

31. Ustavni sud smatra za potrebno skrenuti pažnju na činjenicu da je zakon propisao rokove za odlučivanje o žalbi, i to protiv rješenja o određivanju pritvora (48 sati od prijema žalbe u sud, član 148. stav (5) ZKPFBiH), kao i rok za odlučivanje o žalbi tužioca ako sud ukine pritvor (u istrazi)

prije vremena na koji je određen (48 sati, član 150. ZKP-a). Također, iako zakon ne propisuje rok za odlučivanja o žalbi protiv rješenja o produžanju pritvora (ni u fazi istrage ni nakon podizanja optužnice), sudovi moraju biti svjesni činjenice da su "pritvorski" predmeti u svakoj fazi postupka hitni i da zaslužuju da se o rješenjima kojima se pritvor produžava rješava na takav način. Pritvor mora, u bilo kojoj fazi postupka, biti sveden na najkraće moguće vrijeme. Stoga, i bez jasno propisanih rokova u odnosu na odlučivanja o žalbama protiv rješenja kojima se produžava pritvor, sudovi bi se trebali rukovoditi već propisanim rokovima, bez znatnijeg odstupanja od njih. Osim toga, i bez propisanih rokova za odlučivanje, sudovi su vezani standardima Evropske konvencije koji su propisani u članu 5. stav 4. Naravno, ukoliko postoje posebni razlozi za to, onda svaki postupajući sud takvo odlaganje za odlučivanje mora opravdati konkretnim razlozima u okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Ovo pogotovo kada se ima u vidu i činjenica da žalba nema suspenzivno dejstvo, a odluka o žalbi utječe na ostvarivanje prava na slobodu, odnosno odluka može (kao u konkretnom predmetu) odlučiti o puštanju iz pritvora. U konkretnom slučaju, Ustavni sud smatra nespornim da se radi o veoma obimnom predmetu budući da je prvostepenim rješenjem odlučivano o pritvoru za 16 lica, uključujući apelanta, kojim osumnjičenim se na teret stavlja oko 250 krivično-pravnih radnji (apelantu 29). Međutim, Ustavni sud zapaža da je i prilikom odlučivanja o određivanju pritvora i produžavanju pritvora odlučivano o žalbama i da je nadležno vijeće u tim postupcima također imalo isti broj osumnjičenih lica i krivičnopravnih radnji koje su im stavljenе na teret, ali je ipak postupano u relativno kratkim rokovima (opisano u uvodnim napomenama činjeničnog dijela ove odluke).

32. Ustavni sud zapaža da iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da su sve žalbe protiv rješenja od 6. novembra 2020. godine primljene u taj sud 20. novembra 2020. godine. Međutim, Ustavni sud ne može da ne zapazi da ni Općinski sud, ni nakon prijema svih žalbi (20. novembra 2020. godine) nije iskazao posebnu ažurnost jer je spis predmeta dostavio Kantonalnom sudu na odlučivanje tek 8. decembra 2020. godine, a koji je taj sud primio 10. decembra 2020. godine. Budući da se oba suda nalaze u istoj zgradi, Ustavnom sudu nije jasan način dostavljanja spisa predmeta u trajanju od dva dana. Također, Ustavni sud ne smatra opravdanim stav Općinskog suda da je tek "nakon odluke Kantonalnog suda pod brojem 65 0 K 823957 20 Kž 3 po prethodno izjavljenim žalbama, koja je tom sudu zajedno s cijelim spisom dostavljena 4. decembra 2020. godine" dostavio Kantonalnom sudu predmetne žalbe na odlučivanje, te zašto je ta okolnost, ako jeste, bila od utjecaja da se u predmetu u kojem je propisana dužnost svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da postupaju s posebnom hitnošću (član 145. stav (4) ZKPFBiH) ne postupi na taj način.

33. Ipak, kada se sagledaju okolnosti konkretnog predmeta, te dosadašnja praksa Ustavnog suda, kao i primjer prakse Evropskog suda, koji je utvrdio da i rok od 26 dana za odlučivanje o žalbi ne zadovoljava standard hitnosti iz člana 5. stav 4. Evropskog suda, Ustavni sud smatra da i u konkretnom predmetu redovni sud, i to kako Općinski sud tako i Kantonalni sud, nije odlučio "hitno". Stoga, Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo na ličnu slobodu i sigurnost iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 4. Evropske konvencije jer je postupak po apelantovoj žalbi na rješenje kojim je apelantu produžen pritvor za tri mjeseca trajao od 13. novembra do 29. decembra 2020. godine, dakle 46 dana.

34. Apelant se žalio i na povredu člana 13. Evropske konvencije u vezi sa članom 5. stav 4. Evropske konvencije jer ovakvim postupanjem nije osigurana djelotvornost pravnog

lijeka. Međutim, imajući u vidu prethodni zaključak Ustavnog suda da je došlo do povrede apelantovog prava iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije, Ustavni sud ne nalazi za potrebno razmatrati pitanje djelotvornosti lijeka protiv dužine trajanja postupka, za koju je našao da ne zadovoljava standard hitnosti u datoj situaciji.

35. Najzad, Ustavni sud podsjeća na to da je u svojoj dosadašnjoj praksi usvojio stav da, s obzirom na temporalni karakter rješenja o određivanju, odnosno produživanju mjere pritvora, u situaciji kada utvrdi da je lišavanje slobode apelanta po pobijanoj odluci redovnog suda rezultiralo povredom prava na ličnu slobodu i sigurnost, ali da je u trenutku donošenja odluke Ustavnog suda lišavanje slobode prema pobijanim odlukama isteklo, dovoljno da utvrdi povredu ustavnog prava i ukaže na učinjene propuste – konkretno da se objektivne i okolnosti *in concreto* dovedu u vezu i pronade rješenje koje omogućava efektivnu kontrolu vođenja postupka koje su date u ZKP-u (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 4531/15 od 8. decembra 2015. godine, tač. 68. i 69. s referencama na relevantnu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba), koje redovni sudovi treba da imaju u vidu u daljnjem toku postupka, odnosno prilikom eventualnog produženja pritvora apelantu. Stoga, u konkretnom slučaju Ustavni sud utvrđuje samo deklaratornu povredu u odnosu na osporena rješenja s obzirom na to da je pritvor apelantu u vrijeme donošenja odluke Ustavnog suda već istekao, ali uz obavezivanje Općinskog suda i Kantonalnog suda da u skladu s ovom odlukom preduzmu mjere s ciljem efikasnog nastavka procesa u krivičnom predmetu protiv apelanta kako se ne bi dovela u pitanje efikasnost apelacije kao djelotvornog pravnog lijeka u ovoj vrsti postupaka.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo na ličnu slobodu i sigurnost iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 4. Evropske konvencije jer je postupak po žalbi na rješenje kojim je apelantu i ostalim osumnjičenim produžen pritvor za tri mjeseca trajao 46 dana, to jest od 13. novembra 2020. godine, kada je apelant izjavio žalbu, do 29. decembra 2020. godine, kada je Kantonalni sud odlučio o izjavljenoj žalbi, koji period ne ispunjava standard "hitnosti" iz člana 5. stav 4. Evropske konvencije.

37. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati apelantov zahtjev za donošenje privremene mjere.

39. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj AP 4706/20, rješavajući apelaciju **Alema Ibiševića**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, dopredsjednik

Mirsad Čeman, dopredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 19. svibnja 2021. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Alema Ibiševića**.

Utvrđuje se povreda prava na slobodu i sigurnost osobe iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 4. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog duljine trajanja postupka – odlučivanja po žalbi izjavljenoj protiv Rješenja Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 K 823957 20 Kv8 od 6. studenog 2020. godine o produljenju pritvora, o kojoj je Kantonalni sud u Sarajevu odlučio Rješenjem broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 od 29. prosinca 2020. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Alem Ibišević (u daljnjem tekstu: apelant) iz Sarajeva, kojeg zastupa Denisa Gačanić, odvjetnica iz Sarajeva, podnio je 28. prosinca 2020. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog duljine trajanja odlučivanja o žalbi na rješenje kojim je apelantu produljen pritvor. Apelant je zatražio i donošenje privremene mjere opisane u apelaciji. Na zahtjev Ustavnog suda od 30. prosinca 2020. godine, apelacija je dopunjena 31. prosinca 2020. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud), Kantonalnog tužiteljstva Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kantonalno tužiteljstvo) i Kantonalnog suda zatraženo je 11. siječnja i 19. travnja 2021. godine da dostave odgovore na apelaciju, koje su pozvani dostavili.

III. Činjenično stanje

3. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Uvodne napomene

4. Rješenjem Općinskog suda (sudac za prethodni postupak) broj 65 0 K 823957 20 Kpp 16 od 13. kolovoza 2020. godine apelantu (i još 15 osumnjičenih osoba) zbog postojanja utemeljene sumnje da je sa 29 opisanih radnji počinio kaznena djela primanja dara ili drugih oblika koristi iz članka 380. stavak 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH), zloporabe položaja ili ovlasti iz članka 383. stavak 1. KZFBiH, sve u svezi sa člankom 31. KZFBiH, određen je pritvor na temelju članka 146. stavak 1. toč. b) i c) Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) u trajanju od jednog mjeseca. Odlučujući o žalbama branitelja osumnjičenih, vijeće Općinskog suda je donijelo Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kv od 28. kolovoza 2020. godine kojim je djelomično uvažilo žalbe branitelja, ukinulo rješenje o određivanju mjere pritvora, te predmet vratilo na ponovno odlučivanje. U ponovnom postupku Općinski sud je 2. rujna 2020. godine donio Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kpp 18 kojim je apelantu i ostalim imenovanim suosumnjičenim osobama određen pritvor u trajanju od jednog mjeseca zbog postojanja posebnih pritvorskih razloga iz članka 146. stavak 1. toč. b) i c) ZKPFBiH.

5. Općinski sud je Rješenjem broj 65 0 K 823957 20 Kv4 od 11. rujna 2020. godine apelantu i ostalim osumnjičenim produljio pritvor za naredna dva mjeseca. Nakon što su branitelji osumnjičenih izjavili žalbe na predmetno rješenje, spis je dostavljen Kantonalnom sudu radi odlučivanja. Kantonalni sud je 1. listopada 2020. godine donio rješenje kojim je žalbe branitelja apelanta i drugih imenovanih osumnjičenih odbio kao neutemeljene, dok je žalbe branitelja dvojice imenovanih osumnjičenih djelomično uvažio, te ukinuo rješenje u odnosu na te osumnjičene i predmet u tom dijelu vratio prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje. Postupajući po navedenom, vijeće je 6. listopada 2020. godine donijelo Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kv 5 kojim je i prema tim osumnjičenim produljilo mjeru pritvora.

Postupak donošenja rješenja od 6. studenog 2020. godine

6. Kantonalno tužiteljstvo je 5. studenog 2020. godine Općinskom sudu dostavilo prijedlog broj T09 0 KTK 0150025 20 u kojem se u odnosu na apelanta i ostale osumnjičene traži produljenje mjere pritvora iz razloga propisanih člankom 146. stavak 1. toč. b) i c) i člankom 149. stavak 3. ZKPFBiH za naredna tri mjeseca, dok je u odnosu na jednog osumnjičenog zatražilo izricanje mjera zabrane.

7. Općinski sud je Rješenjem broj 65 0 K 823957 20 Kv8 od 6. studenog 2020. godine apelantu (i 15 drugih osumnjičenih osoba) produljio pritvor za naredna tri mjeseca, tako da se prema tom rješenju pritvor ima računati od 6. studenog 2020. godine i može trajati do 6. veljače 2021. godine ili do druge odluke suda (stavak I. izreke). U izreci je navedeno da žalba protiv tog rješenja ne zadržava izvršenje rješenja (stavak II. izreke). U obimnom rješenju (309 strana) navedeni su razlozi za donošenje odluke. Rješenje sadrži i pouku o pravnom lijeku: "Žalba protiv ovog rješenja može se izjaviti Kantonalnom sudu putem Općinskog suda u roku od tri (3) dana od dana prijema rješenja."

8. Protiv rješenja o produljenju pritvora od 6. studenog 2020. godine apelantova braniteljica je 13. studenog 2020. godine izjavila žalbu.

9. Ustavni sud konstatira da iz odgovora na apelaciju proizlazi da je Kantonalni sud Rješenjem broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 od 29. prosinca 2020. godine odlučio o podnesenim žalbama.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

10. Apelant navodi da su mu u kaznenom postupku koji se vodi protiv njega povrijeđena prava iz članka "II/3.(e), (f) i (m) Ustava Bosne i Hercegovine, te čl. 5., 6. i 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), te članka 2. Protokola broj 4 uz Europsku konvenciju". Pojašnjava da je 6. studenog 2020. godine po prijedlogu Kantonalnog tužiteljstva za produljenje pritvora, te nakon održanog ročišta, Općinski sud donio Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kv 8 od 6. studenog 2020. godine kojim mu je produljen pritvor na temelju članka 146. stavak 1. toč. b) i c) ZKPFBiH za naredna tri mjeseca i koji može trajati do 6. veljače 2021. godine ili do druge odluke suda. Ističe da je, nakon što mu je Općinski sud rješenjem od 6. studenog 2020. godine produljio pritvor za naredna tri mjeseca, 13. studenog 2020. godine (u pravodobnom roku) podnio žalbu Kantonalnom sudu, ali da ni 45 dana nakon podnošenja žalbe Kantonalni sud još uvijek nije odlučio o žalbi tako da se apelant za ovo vrijeme nalazi u pritvoru bez pravomoćnog rješenja. Apelant smatra da mu je stoga, prije svih, ugroženo pravo na slobodu i sigurnost ličnosti koje mu pruža članak 5. stavak 4. Europske konvencije. Ističe da je nesporno bilo apelantovo pravo da se njegovo pritvaranje preispita i u tom smislu mu je

ZKPFBiH omogućio pravni lijek u vidu žalbe protiv rješenja Općinskog suda. Učinkovitost pravnog lijeka je dovedena u pitanje nepostupanjem drugostupanskog Kantonalnog suda, koji ni nakon 45 dana od dana podnošenja apelantove žalbe nije odlučio o njoj. Smatra da se tako dugo razdoblje u kojem nije donijeta odluka o pravnom lijeku, kojim se dovodi u pitanje zakonitost apelantovog pritvaranja, ne može opravdati bilo kakvim okolnostima vezanim za složenost slučaja ili broj pritvorenika u apelantovom predmetu. Ova činjenica je apelantovoj žalbi na rješenje prvostupanskog suda o produljenju pritvora nesporno oduzela karakter učinkovitosti, na koji način su povrijeđena apelantova prava na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije, bez obzira na to kada će Kantonalni sud poslije podnošenja ove apelacije donijeti odluku o pravnom lijeku. Apelant ističe da je navedenim (ne)postupanjem dovedena u pitanje i pravičnost postupka koju apelantu garantira članak 6. Europske konvencije. Predloženo je da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će se Općinskom sudu naložiti puštanje apelanta iz pritvora zbog navedenog nepostupanja.

b) Odgovori na apelaciju

11. Kantonalni sud je odgovorio da je, odlučujući o žalbama branitelja osumnjičenih (uključujući i apelantovu braniteljicu), 29. prosinca 2020. godine donio Rješenje broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 kojim je potvrdio Rješenje Općinskog suda broj 65 0 K 823957 20 Kv 8 od 6. studenog 2021. godine. Ukazao je da prema odredbama članka 325. stavak 3. ZKPFBiH o svim žalbama protiv iste presude, što se odnosi i na rješenja, drugostupanski sud odlučuje jednom odlukom. Slijedom toga, nakon što svi branitelji i osumnjičeni prime rješenje o produljenju pritvora, prvostupanski sud je dužan sačekati istek žalbenog roka i nakon toga dostaviti predmet drugostupanskom sudu na žalbeni postupak. Općinski sud je tako i postupio, pa je 10. prosinca 2020. godine predmet dostavio Kantonalnom sudu sa žalbama 15 branitelja osumnjičenih na žalbeni postupak. Cijeneći navode iz apelacije, smatra da je Kantonalni sud postupao u skladu sa zakonskim rokovima i objektivnim mogućnostima rada u ovom iznimno složenom i opsežnom predmetu korupcije, imajući u vidu da je prvostupansko rješenje napisano na 300 stranica kojim je obuhvaćeno 17 osoba koje su osumnjičene za više od 250 kaznenopravnih radnji koje čine bitna obilježja kaznenih djela koja se stavlja u teret osumnjičenim osobama u ovom predmetu, te da u vremenskom razdoblju postupanja Kantonalnog suda u predmetu od 10. prosinca 2020. godine, kada je tom sudu dostavljen predmet na odlučivanje o 15 žalbi branitelja osumnjičenih, do 29. prosinca 2020. godine, kada je doneseno drugostupansko rješenje, nisu povrijeđene odredbe ZKPFBiH, niti Ustavom zagaranirana ljudska prava apelanta i svih drugih osumnjičenih u ovom kaznenom postupku.

12. Općinski sud je istaknuo da se radi o veoma složenom i opsežnom predmetu kojim je obuhvaćeno 17 osumnjičenih osoba, te u kojem je na razini utemeljene sumnje obrađeno više od 250 kaznenopravnih radnji koje čine bitna obilježja više kaznenih djela, bliže navedenih, i da ovom vremenskom dinamikom postupanja u predmetu, a nakon donošenja rješenja o produljenju pritvora, nisu povrijeđene odredbe ZKPFBiH, te da također nisu povrijeđena Ustavom zagaranirana ljudska prava kako apelanta tako i svih drugih osumnjičenih u ovom kaznenom postupku. Pojasnio je da je posljednja žalba branitelja 17 osumnjičenih koji su obuhvaćeni predmetnim rješenjem primljena u sud 20. studenog 2020. godine. Potom je, nakon odluke Kantonalnog suda pod brojem 65 0 K 823957 20 Kž 3 po prethodno izjavljenim žalbama, koja je tom sudu zajedno s cijelim spisom dostavljena 4. prosinca 2020. godine,

8. prosinca 2020. godine prosljedio cio spis Kantonalnom sudu na daljnje odlučivanje, a koji spis je Kantonalni sud zajedno sa žalbama primio 10. prosinca 2020. godine.

13. Kantonalno tužiteljstvo je navelo da se radi o iznimno opsežnom predmetu u kojem je prijedlogom Kantonalnog tužiteljstva, pa samim tim i osporavanim rješenjem Općinskog suda, obuhvaćeno 16 osumnjičenih osoba i više od 260 kazneno-pravnih radnji. Kantonalno tužiteljstvo je istaknulo i da mu je u međuvremenu dostavljeno Rješenje Kantonalnog suda broj 65 0 K 823957 20 Kž 4 od 29. prosinca 2020. godine kojim je odlučeno o žalbama 16 osumnjičenih osoba izjavljenih protiv rješenja Općinskog suda od 6. studenog 2020. godine.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/03, 37/03 – ispravka, 56/03 – ispravka, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredbi sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Odjeljak 6. Pritvor

Članak 145. st. (1) i (4)

Opće odredbe

(1) Pritvor se može odrediti ili produljiti samo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugim mjerom.

(4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se osumnjičenik, odnosno optuženik nalazi u pritvoru, dužnost je svih tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku i tijela koja im pružaju pravnu pomoć da postupaju s posebnom žurnošću.

Članak 149. stavak (3)

Trajanje pritvora u istrazi

(3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, vijeće iz stavka 2. ovoga članka može, na obrazloženi prijedlog tužitelja, produljiti pritvor, za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 335.

Opći žalbeni rok

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje.

(2) Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostave rješenja.

Članak 337. stavak (1) i (3)

Odlučivanje o žalbi protiv rješenja

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stupnju odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja višeg suda, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano. [...]

(3) Odlučujući o žalbi sud može rješenjem odbaciti žalbu kao nepravodobnu, ili nedopuštenu, odbiti žalbu kao neutemeljenu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

VI. Dopustivost

15. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se

podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

17. Međutim, Ustavni sud naglašava da, u skladu sa člankom 18. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, može iznimno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ako apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i temeljnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

18. U konkretnom slučaju predmetna apelacija se odnosi na propust Kantonalnog suda da odluči o žalbi na rješenje 45 dana nakon podnošenja žalbe, kako apelant navodi, te se, u svezi s tim, kao prvo, zapravo, postavlja pitanje dopustivosti apelacije u smislu ispunjavanja formalnih uvjeta propisanih člankom 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda. Imajući u vidu činjenično stanje predmeta iz kojeg proizlazi da je apelacija podnesena zbog toga što Kantonalni sud nije donio odluku o apelantovoj žalbi, Ustavni sud, pri činjenici da nisu donesene odluke koje bi mogle biti predmet osporavanja, smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja apelacija dopustiva u smislu članka 18. stavak (2) Pravila Ustavnog suda.

19. Prema tome, Ustavni sud smatra da apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neutemeljena. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VII. Meritum

20. Apelant navodi povredu članka II/3.(e), (f) i (m) Ustava Bosne i Hercegovine, te čl. 5., 6. i 13. Europske konvencije, kao i članka 2. Protokola broj 4 uz Europsku konvenciju. Međutim, iz sadržaja apelacije proizlazi da apelant ukazuje na povredu prava iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 4. Europske konvencije u svezi s donošenjem odluke o žalbi protiv rješenja o produženju pritvora. Apelant smatra da je na njegovu štetu prekršen i članak 13. Europske konvencije u svezi sa člankom 5. stavak 4. Europske konvencije, pa će u tom kontekstu Ustavni sud i ispitati apelaciju.

Pravo na slobodu i sigurnost osobe

21. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

d) Pravo na slobodu i sigurnost osobe.

22. Članak 5. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

4. Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti postupak u kojem će sud brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja i naložiti puštanje na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.

23. Ustavni sud, prije svega, podsjeća na to da se pravo na slobodu i sigurnost osobe ubraja u jedno od najznačajnijih ljudskih prava, te da članak 5. Europske konvencije garantira da nitko ne smije biti proizvoljno lišen slobode. Proizvoljnost lišavanja slobode ocjenjuje se u prvom redu u odnosu na poštovanje proceduralnih zahtjeva ZKPFBiH (koji je primijenjen u konkretnom slučaju), dakle nacionalnog prava koje mora biti usklađeno sa standardima iz Europske konvencije.

24. Dalje, Ustavni sud podsjeća kako je svrha članka 5. stavak 4. Europske konvencije u garanciji da osobe koje su u pritvoru imaju pravo pokrenuti postupak kojim će osporiti

zakonitost tog pritvora, kao i pravo, nakon pokretanja takvog postupka, da se u što kraćem roku donese sudska odluka glede zakonitosti pritvora i, ako se dokaže da je nezakonita, da se naloži njezino ukidanje (vidi Europski sud za ljudska prava, u daljnjem tekstu Europski sud, *Baranowski protiv Poljske* (Veliko vijeće) broj 28358/95, ECHR 2000, *Petkov i Profirov protiv Bugarske* br. 50027/08 i 50781/09, stavak 66. od 24. lipnja 2014.). Postojanje pravnog sredstva koje zahtijeva članak 5. stavak 4. mora biti dovoljno izvjesno ne samo u teoriji nego i u praksi, u suprotnom nedostajat će mu dostupnost i učinkovitost koje se zahtijevaju tom odredbom (vidi Europski sud, *Vachev protiv Bugarske* broj 42987/98, stavak 71., ECHR 2004-VIII i *Margaretić protiv Hrvatske* broj 16115/13, stavak 113. od 5. lipnja 2014.). Dostupnost pravnog sredstva podrazumijeva, *inter alia*, da okolnosti koje su vlasti dobrovoljno stvorile moraju biti takve da podnositeljima pruže stvarnu mogućnost korištenja tog pravnog sredstva (vidi, na primjer, predmete *Čonka protiv Belgije* broj 51564/99, st. 46. i 55., ECHR 2002-I i *Stephens protiv Malte* (broj 2) broj 33740/06, stavak 83. od 21. travnja 2009.).

25. Nadalje, članak 5. stavak 4. u sebi sadrži, kao i članak 6. stavak 1., pravo na pristup sudu koje može biti podložno samo razumnim ograničenjima koja ne narušavaju samu njegovu bit (vidi predmete *Shishkov protiv Bugarske* broj 38822/97, st. 82.–90., ECHR 2003-I i *Bochev protiv Bugarske* broj 73481/01, stavak 70., 13. studenog 2008.). Iako članak 5. stavak 4. ne obvezuje države ugovornice uspostaviti drugu razinu nadležnosti za preispitivanje zahtjeva za puštanje iz pritvora, ipak zahtijeva da država koja uspostavi takav sustav mora, u načelu, pritvorenicima omogućiti isti jamstva u žalbenom postupku kao i u prvom stupnju (vidi Europski sud, *Peša protiv Hrvatske* broj 40523/08, stavak 126. od 8. travnja 2010.).

26. Ustavni sud zapaža da u konkretnom predmetu iz dostavljene dokumentacije proizlazi da apelant isključivo problematizira vrijeme neodlučivanja o žalbi, koje je počelo podnošenjem žalbe Kantonalnom sudu 13. studenog 2020. godine, koje je do podnošenja apelacije trajalo 45 dana, što ne zadovoljava standard brzine, odnosno žurnosti iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije. U svezi s tim, Ustavni sud konstatira da iz odgovora na apelaciju proizlazi da je o žalbi/žalbama odlučeno 29. prosinca 2020. godine, dakle nakon 46 dana od dana kada je apelant izjavio žalbu. Ustavni sud konstatira da samo po sebi to razdoblje nije beznačajno, te će ove navode ispitati u kontekstu pitanja žurnosti rješavanja o žalbi u pritvorskim predmetima.

27. Ustavni sud podsjeća na svoju dosadašnju praksu u kojoj je razmatrao slična pitanja. U predmetu broj AP 1598/08 od 4. rujna 2008. godine Ustavni sud je odbacio kao očigledno neutemeljenu apelaciju u kojoj se apelant žalio da je rješenje o žalbi protiv rješenja o produženju pritvora donijeto suprotno standardima žurnosti iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije. Ustavni sud je u navedenom predmetu naveo da zakon (u navedenom slučaju Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine) ne propisuje rok u kojem je vijeće apelacijskog suda dužno odlučiti o žalbi na rješenje kojim se produžuje pritvor, ali da je vijeće Apelacijskog odjeljenja odluku o žalbi donijelo u roku od deset dana od dana kada mu je žalba dostavljena na rješavanje, što ispunjava zahtjev da se zakonitost pritvora preispita "u kratkom roku", odnosno da odluka bude donesena brzo. U predmetu broj AP 757/04 od 29. listopada 2004. godine (dostupan na www.ustavnisud.ba) Ustavni sud je utvrdio da je Vrhovni sud odlučio o apelantovoj žalbi u roku od osam dana od dana donošenja rješenja na koje je apelant uložio žalbu, te da je ispunjen zahtjev žurnog ispitivanja zakonitosti postupka, kako je to predviđeno člankom

5. stavak 4. Europske konvencije. Ustavni sud je ocijenio da isti rok od osam dana za odlučivanje o žalbi zadovoljava standard iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije i u predmetu broj AP 641/03 od 30. studenog 2004. godine (dostupan na www.ustavnisud.ba). Također, u predmetu broj AP 338/17 od 7. ožujka 2017. godine Ustavni sud je zaključio da se konkretni postupak odvijao na dvije instance u roku od 15 dana, koji rok, prema mišljenju Ustavnog suda, još uvijek zadovoljava standard "hitnosti" iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije.

28. Ustavni sud, također, podsjeća na praksu Europskog suda u ovom dijelu. U predmetu *Khodorkovskiy i Lebedev protiv Rusije* (aplikacije br. 11082/06 i 13772/05 od 25. listopada 2013. godine) Europski sud je razmotrio žalbu drugog aplikanta glede žurnosti rješavanja o žalbi na rješenja o produljenju pritvora (u skladu sa člankom 5. stavak 4. Europske konvencije). U navedenoj presudi, u točki 521. (prijevod preuzet sa internetske stranice Europskog suda, prevedeno na hrvatski jezik), Europski sud navodi:

"Drugi podnositelj zahtjeva prigovorio je da njegove žalbe protiv rješenja o određivanju pritvora nisu bile ispitane žurno od strane žalbenog suda. Sud ponavlja da temeljem članka 5. st. 4. pritvorenik ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem sud mora brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja (vidi *Rehbock protiv Slovenije* br. 29462/95, par. 82.–88., ECHR 2000–XII, i *G. B. protiv Švicarske* br. 27426/95, par. 34.–39., 30. studenoga 2000.). Kada domaći zakon propisuje sustav žalbe, žalbeno tijelo također se mora pridržavati zahtjeva iz članka 5. st. 4; u isto vrijeme, standard žurnosti 'manje je strog kada je u pitanju postupak pred žalbenom sudom Sud se ne bi, u istoj mjeri, bavio pitanjem žurnosti postupka pred žalbenim sudom da je rješenje o određivanju pritvora koje se preispituje bilo izdano od strane suda i pod uvjetom da je postupak kojega se taj sud držao imao sudski karakter i da je osiguravao pritvoreniku odgovarajuća postupovna jamstva' (vidi *Shakurov protiv Rusije* br. 55822/10, par. 179., 5. lipnja 2012.). U predmetu *Mamedova*, prethodno citiranom, koji se, kao i ovaj predmet, odnosio na žalbeni postupak, utvrdio je da zahtjev 'žurnosti' nije bio ispunjen **kada je žalbeni postupak trajao redom trideset i šest, dvadeset i šest, trideset i šest, i dvadeset i devet dana**, ističući da se cijelo njegovo vrijeme trajanja moglo pripisati vlastima (vidi *Mamedova*, par. 96.; vidi također, za duže odgode, *Ignatov protiv Rusije* br. 27193/02, par. 112.–114., 24. svibnja 2007., i *Lamazhyk protiv Rusije* br. 20571/04, par. 104.–106., 30. srpnja 2009.). **Nasuprot tome, utvrđeno je da je duljina žalbenog postupka koji je trajao deset, jedanaest i šesnaest dana u skladu s zahtjevom 'žurnosti' iz članka 5. st. 4. (vidi *Yudayev protiv Rusije* br. 40258/03, par. 84.–87., 15. siječnja 2009., i *Khodorkovskiy* br. 1, par. 247.).** Konačno, Sud ponavlja da odgoda za koju se država može smatrati odgovornom ne treba uključivati razdoblje u kojem je obrana pripremala svoju žalbu (vidi *Khodorkovskiy* br. 1, par. 247.), osim ako je obrana bila spriječena u dovršetku žalbe krivnjom vlasti (vidi *Lebedev* br. 1, par.100.).

522. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud ponavlja da je sličan prigovor drugog podnositelja zahtjeva u svezi s ranijim rješenjima o produljenju pritvora već razmotren u predmetu *Lebedev* br. 1. U tom predmetu Sud je presudio da je odgoda od četrdeset i četiri i šezdeset i sedam dana, od kojih se dvadeset i sedam i četrdeset i sedam moglo pripisati vlastima, predstavljala povredu članka 5. st. 4. (vidi par. 98.–108.)."

29. Ustavni sud također primjećuje da je Europski sud jasno naveo da se rok u ovakvim predmetima računa od dana podnošenja žalbe, odnosno rok koji je potreban obrani da pripremi žalbu ne ulazi u ovaj rok. Nadalje, Europski sud je jasno naveo da kada su u pitanju standardi iz članka 5. stavak 4.

Europske konvencije glede žurnosti rješavanja o žalbi, pitanje je li rješavano "žurno", kao i u navodima o povredi članka 5. stavak 3. Europske konvencije i prava iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, moraju biti sagledani u okolnostima svakog pojedinačnog slučaja, uključujući složenost predmeta, ponašanje domaćih vlasti i značaj onoga o čemu se odlučivalo za aplikanta.

30. Dakle, imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud primjećuje da se konkretni postupak odvijao na dvije instance, te je o žalbi odlučeno u roku od 46 dana od dana kada je apelant podnio žalbu na odluku kojom mu je pritvor produljen za dodatna tri mjeseca budući da je apelant podnio žalbu 13. studenog 2020. godine, a Kantonalni sud je donio odluku 29. prosinca 2020. godine. U svezi s tim, Ustavni sud ukazuje da je odredbama članka 149. stavak (3) ZKPFBiH propisano da žalba protiv rješenja (o produljenju pritvora za tri mjeseca) ne zadržava njegovo izvršenje, te da je odredbama članka 335. ZKP-a propisano da je opći rok za podnošenje žalbe "[...] tri dana od dana dostave rješenja". Dovodeći u vezu naprijed navedene odredbe ZKPFBiH, Ustavni sud zapaža da iz njih proizlazi da apelant ima propisano pravno sredstvo (žalbu) čijim bi korištenjem došlo do sudskog nadzora zakonitosti mjere kojoj je podvrgnut. Dalje, Ustavni sud treba ispitati je li pravno sredstvo, dakle žalba protiv rješenja od 6. studenog 2020. godine omogućila brzu sudsku kontrolu zakonitosti pritvora koja bi mogla dovesti, kad je to moguće, do njegovog puštanja na slobodu.

31. Ustavni sud smatra za potrebno skrenuti pozornost na činjenicu da je zakon propisao rokove za odlučivanje o žalbi, i to protiv rješenja o određivanju pritvora (48 sati od prijema žalbe u sud, članak 148. stavak (5) ZKPFBiH), kao i rok za odlučivanje o žalbi tužitelja ako sud ukine pritvor (u istrazi) prije vremena na koji je određen (48 sati, članak 150. ZKP-a). Također, iako zakon ne propisuje rok za odlučivanja o žalbi protiv rješenja o produljenju pritvora (ni u fazi istrage ni nakon podizanja optužnice), sudovi moraju biti svjesni činjenice da su "pritvorski" predmeti u svakoj fazi postupka žurni i da zaslužuju da se o rješenjima kojima se pritvor produljuje rješava na takav način. Pritvor mora, u bilo kojoj fazi postupka, biti sveden na najkraće moguće vrijeme. Stoga, i bez jasno propisanih rokova u odnosu na odlučivanja o žalbama protiv rješenja kojima se produljuje pritvor, sudovi bi se trebali rukovoditi već propisanim rokovima, bez znatnijeg odstupanja od njih. Osim toga, i bez propisanih rokova za odlučivanje, sudovi su vezani standardima Europske konvencije koji su propisani u članku 5. stavak 4. Naravno, ukoliko postoje posebni razlozi za to, onda svaki postupajući sud takvo odlaganje za odlučivanje mora opravdati konkretnim razlozima u okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Ovo pogotovo kada se ima u vidu i činjenica da žalba nema suspenzivno dejstvo, a odluka o žalbi utječe na ostvarivanje prava na slobodu, odnosno odluka može (kao u konkretnom predmetu) odlučiti o puštanju iz pritvora. U konkretnom slučaju, Ustavni sud smatra nespornim da se radi o veoma opsežnom predmetu budući da je prvostupanjskim rješenjem odlučivano o pritvoru za 16 osoba, uključujući apelanta, kojim osumnjičenim se na teret stavlja oko 250 kazneno-pravnih radnji (apelantu 29). Međutim, Ustavni sud zapaža da je i prilikom odlučivanja o određivanju pritvora i produljivanju pritvora odlučivano o žalbama i da je nadležno vijeće u tim postupcima također imalo isti broj osumnjičenih osoba i kaznenopravnih radnji koje su im stavljene na teret, ali je ipak postupano u relativno kratkim rokovima (opisano u uvodnim napomenama činjeničnog dijela ove odluke).

32. Ustavni sud zapaža da iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da su sve žalbe protiv rješenja od 6.

studenog 2020. godine primljene u taj sud 20. studenog 2020. godine. Međutim, Ustavni sud ne može da ne zapazi da ni Općinski sud, ni nakon prijema svih žalbi (20. studenog 2020. godine) nije iskazao posebnu ažurnost jer je spis predmeta dostavio Kantonalnom sudu na odlučivanje tek 8. prosinca 2020. godine, a koji je taj sud primio 10. prosinca 2020. godine. Budući da se oba suda nalaze u istoj zgradi, Ustavnom sudu nije jasan način dostave spisa predmeta u trajanju od dva dana. Također, Ustavni sud ne smatra opravdanim stajalište Općinskog suda da je tek "nakon odluke Kantonalnog suda pod brojem 65 0 K 823957 20 Kž 3 po prethodno izjavljenim žalbama, koja je tom sudu zajedno s cijelim spisom dostavljena 4. prosinca 2020. godine" dostavio Kantonalnom sudu predmetne žalbe na odlučivanje, te zašto je ta okolnost, ako jeste, bila od utjecaja da se u predmetu u kojem je propisana dužnost svih organa koji sudjeluju u kaznenom postupku da postupaju s posebnom žurnošću (članak 145. stavak (4) ZKPFBiH) ne postupa na taj način.

33. Ipak, kada se sagledaju okolnosti konkretnog predmeta, te dosadašnja praksa Ustavnog suda, kao i primjer prakse Europskog suda, koji je utvrdio da i rok od 26 dana za odlučivanje o žalbi ne zadovoljava standard žurnosti iz članka 5. stavak 4. Europskog suda, Ustavni sud smatra da i u konkretnom predmetu redovni sud, i to kako Općinski sud tako i Kantonalni sud, nije odlučio "žurno". Stoga, Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo na slobodu i sigurnost osobe iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 4. Europske konvencije jer je postupak po apelantovoj žalbi na rješenje kojim je apelantu produljen pritvor za tri mjeseca trajao od 13. studenog do 29. prosinca 2020. godine, dakle 46 dana.

34. Apelant se žalio i na povredu članka 13. Europske konvencije u svezi sa člankom 5. stavak 4. Europske konvencije jer ovakvim postupanjem nije osigurana učinkovitost pravnog lijeka. Međutim, imajući u vidu prethodni zaključak Ustavnog suda da je došlo do povrede apelantovog prava iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije, Ustavni sud ne nalazi za potrebno razmatrati pitanje učinkovitosti lijeka protiv duljine trajanja postupka, za koju je našao da ne zadovoljava standard žurnosti u danoj situaciji.

35. Najzad, Ustavni sud podsjeća na to da je u svojoj dosadašnjoj praksi usvojio stajalište da, s obzirom na temporalni karakter rješenja o određivanju, odnosno produljivanju mjere pritvora, u situaciji kada utvrdi da je

lišavanje slobode apelanta po pobijanoj odluci redovnog suda rezultiralo povredom prava na slobodu i sigurnost osobe, ali da je u trenutku donošenja odluke Ustavnog suda lišavanje slobode prema pobijanim odlukama isteklo, dovoljno da utvrdi povredu ustavnog prava i ukaže na učinjene propuste – konkretno da se objektivne i okolnosti in concreto dovedu u vezu i pronađe rješenje koje omogućava efektivnu kontrolu vođenja postupka koje su dane u ZKP-u (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 4531/15 od 8. prosinca 2015. godine, toč. 68. i 69. s referencama na relevantnu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba), koje redovni sudovi trebaju imati u vidu u daljnjem tijeku postupka, odnosno prilikom eventualnog produljenja pritvora apelantu. Stoga, u konkretnom slučaju Ustavni sud utvrđuje samo deklaratornu povredu u odnosu na osporena rješenja s obzirom na to da je pritvor apelantu u vrijeme donošenja odluke Ustavnog suda već istekao, ali uz obvezivanje Općinskog suda i Kantonalnog suda da u skladu s ovom odlukom poduzmu mjere s ciljem efikasnog nastavka procesa u kaznenom predmetu protiv apelanta kako se ne bi dovela u pitanje efikasnost apelacije kao učinkovitog pravnog lijeka u ovoj vrsti postupaka.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo na slobodu i sigurnost osobe iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 4. Europske konvencije jer je postupak po žalbi na rješenje kojim je apelantu i ostalim osumnjičenim produljen pritvor za tri mjeseca trajao 46 dana, to jest od 13. studenog 2020. godine, kada je apelant izjavio žalbu, do 29. prosinca 2020. godine, kada je Kantonalni sud odlučio o izjavljenoj žalbi, koje razdoblje ne ispunjava standard "žurnosti" iz članka 5. stavak 4. Europske konvencije.

37. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

38. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati apelantov zahtjev za donošenje privremene mjere.

39. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević, v. r.

САДРЖАЈ

**ПРЕДСЈЕДНИШТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 607 Одлука о завршетку учешћа контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан (српски језик) 1 613 9
- Одлука о завршетку учешћа контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији подршке миру "Одлучна подршка" у Исламској Републици Авганистан (bosanski jezik) 2 10
- Одлука о завршетку судjelovanja контингента Оружаних снага Босне и Херцеговине у мисији потпоре миру "Одлучна potpora" у Исламској Републици Авганистан (hrvatski jezik) 2 10

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 608 Одлука о именовању чланова Координације за интероперабилност Савјета министара Босне и Херцеговине (српски језик) 3 10
- Одлука о именовању чланова Координације за интероперабилност Вјећа министара Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 4 11
- Одлука о именовању чланова Координације за интероперабилност Вјећа министара Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 5 11
- 609 Одлука о одобравању уласка и боравка у Босну и Херцеговину под посебним условима (српски језик) 6 11
- Одлука о одобравању уласка и боравка у Босну и Херцеговину под посебним условима (bosanski jezik) 7 11
- Одлука о одобравању уласка и боравка у Босну и Херцеговину под посебним uvjetima (hrvatski jezik) 7 12
- 610 Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу директора Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (српски језик) 8 12
- Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу директора Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 8 12
- Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу директора Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 8 12
- 611 Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу секретара Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (српски језик) 8 12
- Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу секретара Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 9 13
- Рјешење о допуни Рјешења о разрјешењу тајника Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 9 13
- 612 Рјешење о допуни Рјешења о именовању директора Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (српски језик) 9 13
- Рјешење о допуни Рјешења о именовању директора Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 9 9
- Рјешење о допуни Рјешења о именовању замјеника директора Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (српски језик) 10 10
- Рјешење о допуни Рјешења о именовању секретара Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (српски језик) 10 10
- Рјешење о допуни Рјешења о именовању секретара Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 11 11
- Рјешење о допуни Рјешења о именовању тајника Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 11 11
- 615 Рјешење о именовању члана Савјета Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине из реда бошњачког народа (српски језик) 11 11
- Рјешење о именовању члана Вјећа Агенције за поштански promet Босне и Херцеговине из реда бошњачког народа (bosanski jezik) 11 11
- Рјешење о именовању члана Вјећа Агенције за поштански promet Босне и Херцеговине из реда бошњачког народа (hrvatski jezik) 12 12
- 616 Рјешење о именовању предсједника Конкурентног савјета Босне и Херцеговине (српски језик) 12 12
- Рјешење о именовању предсједника Конкурентног вјећа Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 12 12
- Рјешење о именовању предсједника Конкурентног вјећа Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 12 12

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ**

- 617 Одлука о висини стопе компензаторне камате за период од 1. јула 2021. године до 31. децембра 2021. године (српски језик) 12 12
- Одлука о висини стопе компензаторне камате за период од 1. јула 2021. године до 31. децембра 2021. године (bosanski jezik) 13 13
- Одлука о висини стопе компензаторне камате за раздобље од 1. септембра 2021. године до 31. просина 2021. године (hrvatski jezik) 13 13

**АГЕНЦИЈА ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 618 Саопштење о просјечној мјесечној бруто плати
запослених у Босни и Херцеговини за април
2021. године (српски језик) 13
Саопштење о просјечној мјесечној бруто плаћи
запослених у Босни и Херцеговини за април 2021.
године (bosanski jezik) 13
Приопштење о просјечној мјесечној бруто плаћи
запослених у Босни и Херцеговини за travanj 2021.
године (hrvatski jezik) 13
- 619 Саопштење о просјечној исплаћеној мјесечној
нето плати запослених у Босни и Херцеговини
за април 2021. године (српски језик) 14

- Саопштење о просјечној исплаћеној мјесечној нето
плаћи запослених у Босни и Херцеговини за април
2021. године (bosanski jezik) 14
Приопштење о просјечној исплаћеној мјесечној нето
плаћи запослених у Босни и Херцеговини за travanj
2021. године (hrvatski jezik) 14

**УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 620 Одлука број АП 4430/19 (српски језик) 14
Одлука број АП 4430/19 (bosanski jezik) 20
Одлука број АП 4430/19 (hrvatski jezik) 25
621 Одлука број АП 4706/20 (српски језик) 30
Одлука број АП 4706/20 (bosanski jezik) 36
Одлука број АП 4706/20 (hrvatski jezik) 40



JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina

tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slilist.ba
www.sluzbenilist.ba

Издавач: Овлаштена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретарка Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Гордана Живковић - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Цемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прушина - Телефони: Централна: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, НУРО-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампач: "Унионинвестпластика" д. д. Сарајево - За штампариију: Јасмин Муминовић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка гласила. "Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/1 - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за I полугодиште 2021. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ.

Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba> - годишња претплата 240,00 КМ